

45
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 753
1 NOIEMBRIE 1969

IMPERATIVUL ZILEI: ÎNDEPLINIREA PLANULUI LA TOȚI INDICI

premieră industrială la pitești

De curind a fost semnat actul de naștere al polietilenei piteștene. În prezența unor numeroși chimiști (ingineri și operatori — unui rămași din schimbul de noapte, pentru a surprinde pe viu acest memorabil eveniment), fabrica de polietilenă din cadrul marelui combinat petrochimic a produs prima «șarjă».

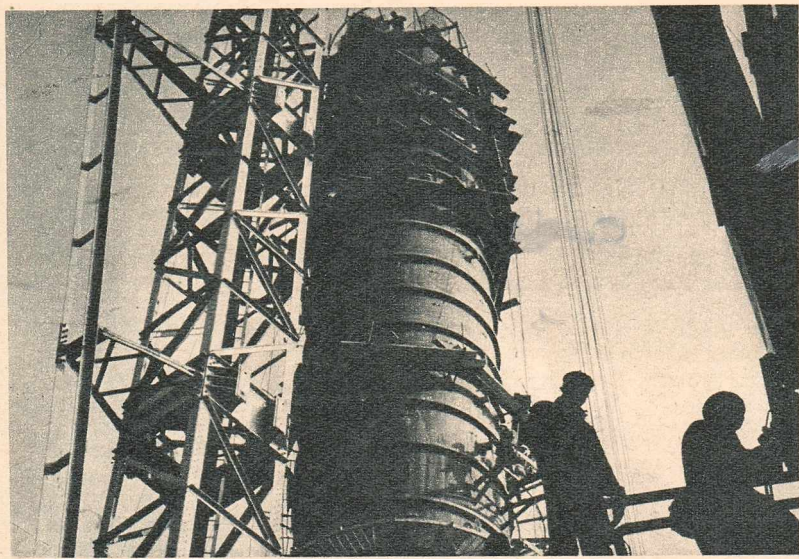
Producția de mase plastice, — s-a arătat în documentele celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român — care a cunoscut o mare dezvoltare în anii precedenți, va continua să se developeze atât cantitativ cât și calitativ, materialele sintetice, obținute din petrol și hidrocarburi gazoase, reprezentând un ideal înlocuitor pentru unele produse realizate din metal, lemn și piele. În 1975 producția de mase plastice va fi de aproape două ori mai mare decât cea din 1970, mulțumită dezvoltării capacităților existente cât și prin construirea de noi instalații în cadrul combinatelor chimice de la Pitești, Râmnicu Vilcea, Borzești și Ploiești.

Aici la Pitești — ne-a informat tovarășul inginer șef Pavel Obloja — polietilena înseamnă mărirea valorii petrolului de circa 6-8 ori. Dintr-o tonă de petrol, care costă 1 000 de lei, se obțin produse, după prelucrare, în valoare de 6 000-8 000 de lei.

Ca aspect, polietilena se prezintă sub

forma unor boabe, asemănătoare celor de orez, fabricate la rândul lor din etilena produsă alături, în inima combinatului, la Complexul de piroliză. Ea servește drept materie primă pentru fabricile de mase plastice din care în urma altor procese industriale mai simple sau mai complicate rezultă filme de înaltă rezistență și claritate, diferite obiecte de uz casnic, începând cu banalele lingurițe și găleți, o întreagă gamă de jucării, ambalaje pentru cabluri, conductori, saci groși pentru ambalarea produselor chimice etc. În funcție de cerințele beneficiarului, instalația va fabrica până la 50 de sortimente de polietilenă. Deocamdată a intrat în probe tehnologice prima linie de fabricație. Capacitatea finală va fi de 60 000 de tone pe an, acoperind tot consumul intern și rămânând disponibilă pentru export. Paralel cu pregătirea și intrarea în probe tehnologice a celorlalte trei linii, chimiștii piteșteni vor depune eforturi susținute pentru a fabrica și a livra beneficiarilor polietilenă de bună calitate, la nivelul celei realizate pe plan mondial, urmărind totodată, prin intensificarea muncii colective, scurtarea perioadei de atingere a parametrilor prevăzuți în proiect.

Ion NICHIFOR

Instalația de piroliză din cadrul marelui Combinat chimic al Piteștiului.

să muncim zi și noapte pentru recuperarea restanțelor

...Bilanțul celor trei trimestre în domeniul investițiilor în județul Arad nu s-ar putea spune că este mulțumitor. Analizele economico-financiare arată că planul pe 9 luni n-a fost realizat decât în proporție de 67 la sută, ceea ce e cu totul nesatisfăcător. Restanțele la lucrări sînt de ordinul a cîtorva milioane de lei.

Trusturile de construcții care au în antrepriză diversele șantiere invocă lipsa unor materiale sau utilaje, dar o analiză mai atentă dovedește mai degrabă lipsa de prevedere, precum și neasigurarea unei ritmicități în aprovizionare. Flagrant este exemplul I.C.M.J.-Arad, constructor cu importante șantiere în oraș,

care nu și-a realizat nici măcar investițiile proprii, o bază de producție care avea termen de dare în folosință 30 septembrie.

În mod surprinzător se poate constata că există zece obiective al căror termen de dare în folosință a expirat în 1968, dar care nici pînă în prezent nu sînt terminate. Printre acestea se numără școlile generale din Chișineu-Criș și Sebiș (fiecare cu cîte 16 clase). T.C.L.-Bihor, care este constructorul lor, manifestă o totală indiferență. După reorganizarea administrativă, cele două localități nu mai aparțin teritorial județului în care activează T.C.L.-Bihor, dar aceasta nu îndrutește trustul bihorean să nu-și onoreze sarcinile. Lunile trec, anii se scurg.

Se apropie 1970, an în care volumul investițiilor din județul Arad e cu 50 la sută mai mare ca în 1969, în special în industrie și în construcțiile de locuințe. O parte substanțială a planului de investiții o ocupă lucrările de dezvoltare a uzinelor «Strungul» și «Vagonul», care în 1970 vor realiza capacitatea finală prevăzută în planul de stat. De asemenea tot anul viitor vor începe lucrările de dezvoltare și reutilare a țilaturii și țesătoriei de la «Teba», a secției de catifea și a țesătoriei de la «30 Decembrie», precum și lucrările la două noi fabrici: una pentru produse lactate, alta pentru produse lactate dietetice. Documentația de execuție e asigurată încă de pe acum în proporție de 80 la sută. Trebuie însă semnalate importante lipsuri, care dacă nu vor fi rezolvate urgent vor periclita îndeplinirea la timp a planului de investiții. Astfel, M.I.A. nu a avizat nici pînă în prezent studiul tehnico-economic al

celor două fabrici de produse lactate. Fabrica de produse lactate dietetice are termen de predare trimestrul IV 1970. Cum se justifică atunci clauza din contract în care se stipulează ca proiectantul — I.P.I.A.-București — să predea documentația abia la 31 martie viitor? Cînd mai contractează constructorul materialele?

O atenție sporită va trebui să fie acordată capacităților întreprinderilor de construcții. Direcțiile acestora au datoria să se mobilizeze să găsească soluțiile cele mai adecvate și într-un timp foarte scurt. Șantierul nr. 5 ICIM-Brașov, care lucrează pentru uzina de vagoane, are pentru 1970 un plan de lucrări dublu; or, acest șantier a fost deficitar și în acest an la capitolul forță de muncă.

Într-o situație similară se află și șantierul întreprinderii 13 construcții-Ti-mișoara care are lucrări la Arad, la «Tricolul roșu», «Frigorifer» etc. Cu un plan de patru ori mai mare întreprinderea nu va putea face față sarcinilor fără o mai bună organizare și mobilizare a forței de muncă. Avînd în vedere că o mare parte din lucrările pe care le are de executat sînt pe soluții de prefabricate, întreprinderea va trebui să-și organizeze o stație centralizată de betoane și de montaj.

Planurile de investiții trebuie îndeplinite în mod exemplar și la timp. Și acest deziderat nu poate prinde viață dacă constructorii de pe diversele șantiere nu-și vor mobiliza toate forțele și capacitățile tehnologice, lucrînd zi și noapte.

S. ANDREI

... și vești mai puțin bune de la „automatica“

În unul din numerele trecute, reporteri noștri, analizînd în cadrul unei anchete îndeplinirea planului de producție pe ultimele trimestre ale anului în curs, aveau bucuria de a recomanda «Automatica» drept o întreprindere fruntașă. Arătam cu acel prilej că marea unitate industrială din București a făcut dovada unei activități judicioase, materializată prin îndeplinirea și depășirea planului la toți indicii — mulțumită planificării riguroase, respectării disciplinei de producție și intensificării efortului creator în toate sectoarele de muncă.

Ne-am notat tot cu acel prilej că lucrările pentru extinderea întreprinderii vor determina creșterea capacității totale de producție la 340 milioane lei anual.

Din păcate, revenirea la «Automatica» nu ne mai oferă prilejul de a vă împărtăși în continuare vești îmbucurătoare. Și asta deoarece planurile de perspectivă, anticipate cu precizie de conducerea uzinei, sînt literalmente date peste cap din pricina ritmului de melc în care se desfășoară lucrările de construcție.

La ora cînd scriem aceste rînduri, Trustul I construcții, Șantierul 118 Pipe-ra, și întreprinderea 11 instalații, Șantierul 112, pășesc atît de departe de

graficele de plan stabilite, încît recuperarea întîrzierilor apare practic imposibilă. La sfîrșitul celui de-al III-lea trimestru al anului, planul de investiții, în valoare de 9 980 000 lei, din care construcții-montaj 6 336 000 lei, a fost realizat în proporție de 64,69% și respectiv 59,88%. Nerealizările reprezintă o valoare de 5 465 000 lei, din care 4 259 000 lei la lucrările de construcții-montaj.

Pentru aceste grave abateri de la disciplina de plan, principalii vinovați sînt: Trustul I construcții (șef de șantier, inginer Toma Ilescu) și întreprinderea 11 instalații. Aceasta din urmă, planificată să execute lucrări de instalații și montaje în valoare de 3 695 000 lei, a realizat doar 2 043 000 lei, adică într-o proporție de numai 55,29%. Faptele sînt perfect explicabile, din moment ce munca onora, intensificarea efortului creator sînt handicapate prin inactivitatea și indolența crasă a unor alte colective de muncă. În cadrul aceleiași întreprinderi, de pildă, în vreme ce pe unele șantiere realizările se apropie sau se confundă cu cifrele scontate, într-un alt compartiment de activitate, șantierul 301, planul de investiții a fost realizat numai în proporție de 9,46%. Ei, da,

o cifră cu adevărat record!

Nu putem trece cu vederea nici restanțele beneficiarului, întreprinderea «Automatica», pentru care într-un număr trecut al revistei am avut numai cuvinte frumoase de spus. Și aici există regretabile rămăneri în urmă, în special în furnizarea la timp a diverselor utilaje (realizate în proporție de 79,47%), ceea ce, evident, a încurcat la rîndul lor activitatea constructorilor.

Vrem să atragem atenția celor care se fac răspunzători pentru aceste inadmisibile încălcări ale graficului de producție — că dacă octombrie s-a dovedit

generos în zile frumoase, următoarele luni ale anului pot aduce neplăcute surprize climatice. Ne adresăm în primul rînd celor care n-au terminat nici pînă în prezent rețeaua de apă, canalizarea fluvială și menajeră în zona cuprinsă între halele 1 și 4 (bazinul pentru rețeaua apelor fluviale n-a fost atacat nici pînă astăzi!), deoarece e lucru știut: nerealizarea acestor lucrări în perioada de timp uscat nu va permite scurgerea apelor provenite din ploii.

Ce veți face sub bătaia nemiloasă a ploilor de toamnă? Veți da vina pe capriciile naturii?

L. MAIOR

pe cînd recepția definitivă?

Am vizitat în această săptămînă cîteva blocuri de locuințe predate beneficiarilor de către constructorii municipiului București la 30 septembrie a.c. Eram pe deplin convins că la proaspetele adrese ne vor întîmpina în prag noii locatari. Dar situația e cu totul alta.

De la predare și pînă în momentul de față apartamentele așteaptă zi după zi ca cineva să se gîndească și la urgentarea lucrărilor de finisaj, și în special de încălzire. Așa, de pildă, în Perone Boccaccio s-au terminat șase blocuri cu 480 de apartamente. Din păcate acestea nu au fost recepționate deoarece lipsește agentul termic. De ce? Trustul de reparații în construcții și construcții, care aparține tot de Direcția generală construcții-montaj, târăgănească efectuarea lucrărilor la centrala termică, care se află în imediata apropiere a blocurilor respective.

În ansamblul de locuințe din Drumul Taberei a fost de asemenea predat blocul Z-31 cu 66 de apartamente. Aici, din cauza lipsei de covor p.v.c., locatarii nu intră în locuințe. Aceeași situație o întîlnim la blocul C 1 din str. Turturele cu 242 apartamente, blocul 5 din Pantelimon cu 100 apartamente, blocul P3 din str. Amurgului cu 168 de apartamente și blocurile 6, 7 și 8 din str. Ziduri dintre vii, care însumează 250 de apartamente.

Dacă lipsa căldurii reprezintă, e drept, un impediment serios, nu același lucru

se poate spune despre unele finisaje care, de fapt, nu împiedică absolut de loc acceptarea repartiției. În asemenea apartamente se poate locui în condiții satisfăcătoare, deoarece lucrările ce urmează a fi executate ulterior nu diminuează flagrant gradul de confort al respectivului apartament. Lipsa temporară a covorului de p.v.c. nu constituie, de pildă, un impediment în această privință.

Situația pe care dv. ne-o prezentați este binecunoscută de către conducerea noastră, ne-a declarat tovarășul ing. Anastase Boană, șeful serviciului producție din Direcția generală construcții-montaj. Se știe că în această perioadă eforturile constructorilor noștri sînt îndreptate spre recuperarea rămănerilor în urmă și, implicit, în predarea la beneficiari a tuturor apartamentelor asumate în plan. Cele 2 000 de apartamente la care, practic, am încheiat toate lucrările trebuiau de acum să se afle în posesia locatarilor. La 1 431 dintre acestea căldura constituie impedimentul numărul unu, dar în foarte multe se poate locui foarte bine încă de pe acum și cetățenii sînt și ei de aceeași părere.

La întrebarea: «Pe cînd recepția definitivă?» există un singur răspuns: «Cînd factorii de răspundere din Consiliul popular al municipiului București vor lua măsuri energice».

Petre GHEORGHIU

F03

Ce acțiuni întreprindeți în vederea îndeplinirii la toți indicatorii a sarcinilor de plan pe anul 1969.

Ne răspund:

Director VASILE SPAN — Întreprinderea forestieră-Baia Mare:

Apropierea sfîrșitului de an ne găsește în fața unor rezultate pozitive, concretizate prin îndeplinirea integrală la toți indicatorii a planului pe 10 luni. Nici la producția globală, nici la producția pe sortimente de mărfuri, livrări interne sau export nu s-au înregistrat rămăneri în urmă. Planul de măsuri adoptat în legătură cu procesul de organizare a muncii, la care se adaugă aplicarea noului sistem de salarizare, a condus la obținerea, pînă în prezent, a unor beneficii în valoare de 2 100 000 lei.

Director IOAN CONDA — fabrica de conserve «Flora»:

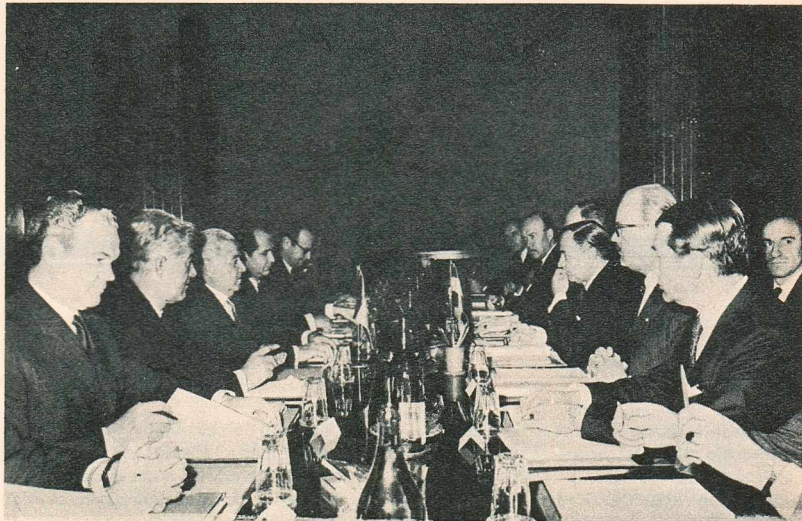
Pentru îndeplinirea exemplară a planului la toți indicatorii, întreprinderea noastră a întocmit un plan de măsuri imediate. Astfel, începînd cu data de 27 octombrie a.c. s-a introdus lucrul pe două schimburi la sectorul de legume sterilizate. În ce privește sectorul de conserve de carne, compot din gutui,

gem și dulceață, s-a recurs la organizarea activității pe trei schimburi. În urma acestor măsuri planul de carne și legume va fi realizat integral, ba chiar depășit.

Ing. șef VASILE OTIANU — fabrica de tricotate «Unitatea»-Sighețul Marmăției:

După nouă luni de activitate putem declara că întreprinderea și-a realizat toți indicatorii tehnici și economici. Am reușit ca în trimestrul III să atingem în întregime parametrii unei capacități de producție care a fost dată în funcțiune anul trecut. Planul la export a fost și el depășit cu 20,4 la sută. În planul de măsuri aplicat de noi în vederea unei mai bune desfășurări a producției se numără și 12 studii — dintre care 11 deja aplicate — elaborate de către consiliul de organizare științifică a producției și a muncii. Eficiența lor se ridică la 845 mii lei. Un alt studiu întocmit se ocupă de utilizarea suprafețelor neproductive, ceea ce a determinat concentrarea activității productive într-un singur sediu. Eficiența acestui studiu este de 542 mii lei anual.

V. IANCU

La Palatul Consiliului de Miniștri au avut loc convorbirile oficiale între președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, și președintele Consiliului de Miniștri al Olandei, Piet de Jong, și ministrul afacerilor externe Joseph Luns. Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, de înțelegere reciprocă.

planul — o sarcină de onoare

În răstimpul de la apariția ultimului număr al revistei noastre și cel al apariției numărului pe care îl aveți acum în mînă, cinci uzine chimice — și prin aceasta se înțelege înainte de toate un uriaș colectiv de cîteva mii de oameni — au trăit un eveniment cu totul deosebit: fuzionînd, au dat naștere Grupului industrial de lacuri și vopsele-București.

Socoteam, și chiar m-am exprimat așa, că ne aflăm în fața unui început de drum, însă tovarășul inginer GHEORGHE STAN, directorul producției acestui nou grupaj chimic, m-a contrazis:

— Actuala fuzionare trebuie considerată mai degrabă o nouă etapă într-un proces de concentrare a producției, început cu mult mai demult. Este destul să precizez că cele cinci uzine care au fuzionat azi sînt, la rîndul lor, uzine mari, complexe, care, la rîndul lor, au provenit din fuzionarea, cu ani în urmă, a altor uzine despre care tot nu s-ar fi putut afirma că sînt dintre cele mai mici. Astfel, uzinele «Azur» și «Policolor», actualmente înglobate în grup, reprezintă fiecare în parte unirea a cîte alte trei uzine.

— Și totuși, avînd și conștiința procesului continuu, trăiți acum un început. Care probabil implică și unele dificultăți.

— E adevărat, e firesc. Fuziunea a fost studiată temeinic în prealabil, totuși acum, o dată cu traducerea ei în fapt, ne mai lovim de inadvertențe de concepție organizatorică, în general de greutăți-surpriză. Însă — sîntem cu toții conștienți — vremea și mai ales experiența colectivului își vor spune curînd-curînd cuvîntul.

— Concret, realizarea planului vă îngrijorează?

— Uzinele componente ale grupului și-au

îndeplinit, în primele nouă luni ale anului, planurile la toți indicatorii. Rostul fuzionării și totodată voința noastră este tocmai de a duce mai departe realizările de pînă acum ale unităților izolate. Griji sînt, pentru că sînt și greutăți. Mai ales cele legate de aprovizionare. Unii furnizori ai noștri nu-și respectă obligațiile. Din vina Combinatului din Rm. Vilcea, uzinele «Solventul», «Policolor» și «Azur» nu dispun de butanol. Combinatul chimic din Craiova este un mare datornic — cu acid acetic — al uzinei «Solventul». Iar Combinatul chimic-Victoria ne livrează nitroceluloza sîncopat și nu ne acoperă nici pe departe necesarul de formol. Pe de altă parte, pentru că Chimimportul n-a făcut contractări la timp sîntem privați și de unele materii prime de import. Grav e că aceste lipsuri de materii prime ne afectează producția de export.

— Cum întrevedeți ieșirea din impas?

— Ne-am propus — bineînțeles — un plan de măsuri foarte precise. Vom da, în plus, produse pentru care avem asigurată materia primă, dar vom introduce în producție și sortimente noi care, prin calitatea pe care le-o vom asigura, sîntem siguri, vor trezi interesul cumpărătorilor noștri de peste hotare. Sînt doar două dintre măsurile preconizate, pe care vi le dăm cu titlu de exemplu. Greutăți sînt și probabil vor mai fi, însă — peste toate — planul trebuie îndeplinit, absolut la toți indicatorii. De altfel, ambiția noastră este chiar să-l depășim. Mai precis, ne-am propus să obținem un plus de beneficiu de circa 15 milioane lei. Pentru că, vedeți, noi interpretăm planul evident ca o obligație, o sarcină, dar o sarcină de onoare.

Nicolae DUMITRESCU

mai multă suplețe în educarea și orientarea tinerei generații

Am citit cu mult interes textul «Inteligența — cea mai de preț investiție» apărut în nr. 43 al revistei «Flacăra». Atenția mi-a fost reținută în mod deosebit de rezultatele obținute în urma anchetei în rîndurile tineretului industrial desfășurată sub auspiciile Centrului de cercetare pentru problemele tineretului. Faptul că din cei 20 785 de tineri chestionați 75% se declară mulțumiți de munca pe care o prestează, de aprecierea și cîștigul prin care li se onorează activitatea, dovedește cu plenitudine ca majoritatea tinerilor noștri își iubesc meseria, că profesiunea aleasă le procură

principalele satisfacții în viață, că munca de îndrumare și eforturile materiale ale societății noastre creează toate premisele pentru obținerea unei calificări pe măsura talentului și aptitudinilor reale ale fiecărui individ în parte.

Cei care se declară nemulțumiți de munca pe care o prestează (25,3 la sută) invocă următoarele motive: greutăți întîmpinate la avansare; distanța pînă la locul de muncă; cîștigul; locul de muncă le solicită insuficient pregătirea; nu văd perspectivele pe care le au;

(Continuare în pag. 4)

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Policromia toamnei.
Fotografie de A. SĂGEATĂ

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1. Sectorul 1. Casa poștală 4112. Of. 33
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

după recoltare - onorarea integrală a contractelor

Însămînțările de toamnă s-au încheiat în limitele timpului optim. Este o mare realizare dacă se are în vedere că în nici un an această lucrare nu a fost terminată atât de devreme. Acum, oamenii muncii din agricultură recoltează ultimele suprafețe cultivate cu porumb și sfeclă de zahăr, culeg rodul bogat al viilor și livezilor. Încă cu o săptămână în urmă încheiaseră recoltatul porumbului cooperativele agricole din județele Botoșani și Teleorman. De asemenea au terminat sau sînt pe cale să încheie această lucrare și cooperativele agricole din județele Iași, Ilfov, Suceava, Vâlcea, Galați, Gorj, Hunedoara etc. Se poate spune că acum se strînge recolta de pe ultimele suprafețe de porumb. Timpul excepțional de frumos din această toamnă a permis ca porumbul să ajungă la maturitate peste tot și să se poată conserva foarte bine. Este pe terminate, de asemenea, recoltatul sfeclei de zahăr, cultura la care s-a obținut o producție foarte bună, încît aprovizionarea populației cu zahăr va fi asigurată. Se scot cartofii de pe ultimele suprafețe cultivate cu această valoroasă plantă, se strîng fructele și strugurii. Sarcina de căpetenie, pentru toți oamenii din agricultură, rămîne în continuare aceeași: impulsivitatea muncii de recoltare, recuperarea grabnică a restanțelor, înmagazinarea tuturor produselor aflate pe cîmp. Nici un bob irosit, în sensul strict și propriu al cuvîntului.

Pentru buna aprovizionare a populației cu produse agroalimentare și a industriei cu materii prime este necesar ca fiecare cooperativă agricolă să-și onoreze în întregime contractele încheiate cu statul și chiar să livreze suplimentar cantități cît mai mari de produse agricole vegetale și animale. De asemenea, fiecare țaran, răspunzînd în mod firesc sprijinului acordat de stat, să vîndă unităților contractante cantități cît mai mari de produse din cele obținute la zi-muncă

sau pe loturile personale: grîu, porumb, cartofi, legume. Tărînimea cooperatistă poate contribui la buna aprovizionare a populației și, în același timp, să realizeze importante venituri bănești valorificînd animalele crescute în gospodăria personală: porci, vite îngrășate etc.

În cele mai multe cooperative agricole se vedește preocuparea pentru livrarea în întregime a produselor contractate cu statul și suplimentarea contractelor cu cantități însemnate de porumb, cartofi, legume, carne etc. Bărăganul a dat în acest an o recoltă bună. Din Teleorman la Brăila recolta de 3 000-4 000 kg de porumb la hectar și chiar mai mult sînt cazuri frecvente. Tărînimea cooperatistă este convinsă că acestea se datoresc, în cea mai mare măsură, sprijinului multilateral al statului în tractoare și mașini agricole, îngrășăminte chimice, extinderii irigațiilor care fac cu putință ca recoltele să crească de la an la an.

lalomita — centrul Bărăganului. Porumbul auriu se revarsă spre bazele de recepție de la Lehliu, Călărăși, Slobozia și în alte locuri. Prima care și-a onorat contractul a fost cooperativa agricolă din comuna Gh. Doja. După ce a livrat întreaga cantitate de 800 de tone, cît contractase inițial, a mai suplimentat livrările cu încă 746 tone porumb. De asemenea, în loc de 34 tone fasole cît era contractată inițial s-au livrat 42 tone.

— Este de datoria noastră să livrăm statului cantitățile de cereale care ne prisosesc — declara tov. Ion Spătărelu, președintele cooperativei. Ne amintim că la înființarea cooperativei — în primul ei an de activitate — am recoltat în medie la hectar 900 kg de grîu, 1 600 kg de porumb și 1 200 kg de floarea-soarelui. În acest an, recolta de grîu a fost de 2 241 kg la hectar, cea de porumb de 4 880 kg, iar la floarea-soarelui am obținut 2 200 kg la hectar. Iată de ce noi am hotărît să suplimentăm contractele la cele mai multe dintre produse.

Tot în acest județ ajungem la cooperativa agricolă din Dor Mărunt care, în Ziua recoltei, a primit steagul de unitate fruntașă pe țară la recolta de grîu — 4 033 kg la hectar. Nu ne vom referi la grîu, deoarece această experiență a devenit cunoscută, ci la alte produse — porumbul și fasolea. Cooperativa de aici a depășit planul de livrări la porumb cu 475 tone, iar fasolea fiind de bună calitate a fost livrată la Agrosem pentru sămînță. «Noi — ne spunea tov. Ilie Drăgan, inginerul agronom al cooperativei — am reușit ca prin aplicarea unui complex de măsuri agrotehnice să obținem cîte 2 400 kg de fasole la hectar». Iar președintele, tov. Constantin Popa, ține să adauge că recoltele mari i-au determinat să vîndă statului cantități mult mai mari de produse față de cît contractaseră. Ne-am oprit mai mult la aceste două cooperative agricole. Dar ca ele sînt numeroase altele în județul lalomita. Pînă la începutul săptămînii Cooperativa agricolă-Școltea livrase suplimentar 704 tone porumb, Dragoș Vodă — 165 tone etc. Se prevede să se livreze suplimentar de către cooperativele agricole din județ circa 30 000 tone de porumb și cantități însemnate de alte produse.

Și în alte județe se vedește aceeași preocupare pentru îndeplinirea exemplară a contractelor. Cu prilejul încheierii însămînțării grîului, în județul Brăila, în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, se arată: «Porumbul, care reprezintă cultura de bază a județului nostru, asigură anul acesta o recoltă mai bogată decît în ceilalți ani. De aceea, comitetul județean de partid a antrenat la recoltarea grabnică a acestei culturi toate forțele din unitățile agricole. Ne preocupăm totodată predarea către stat a produselor contractate, avînd condiții să livrăm suplimentar cantitatea de 5 000 tone boabe».

Intr-o discuție, tov. Emil Bălăuță, directorul Direcției agricole Brăila, ne-a declarat: «Faptul că cele mai multe cooperative agricole au obținut recolte mari de porumb a dat posibilitatea livrării unor produse suplimentare față

de cantitățile contractate. Cooperativa agricolă din Lanurile, obținînd o recoltă de 4 500 kg porumb la hectar a putut să livreze 2 272 tone față de 1 334 tone cît era contractat. De asemenea Cooperativa agricolă Valea Cînepii a suplimentat contractul cu 480 tone porumb, iar cea din Ciocile — cu 700 tone. Cooperativa agricolă din Brăila nu contractase de loc porumb. Dar întrucît a cultivat 106 hectare în sistem irigat și a obținut o recoltă bună a vîndut statului o cantitate de 180 tone porumb. Există deci condiții pentru livrarea în întregime a cantității de 5 000 tone, așa cum se prevede în telegrama adresată Comitetului Central».

Din județul Arad aflăm că, pînă la începutul săptămînii, cantitățile de porumb contractate de cooperativele agricole au fost livrate. De asemenea, la grîu din 75 000 de tone s-au livrat 72 000 tone, la ceapă din 3 646 tone s-au livrat 3 510 tone iar la usturoi 42 tone, față de 40 cît era prevăzut. Pe baza discuțiilor purtate în cooperativele agricole s-a ajuns la concluzia că livrările pot fi suplimentate cu 10 000 tone de grîu, 5 500 tone porumb, 600 tone de legume. Și cooperatorii au început să valorifice cantități însemnate de produse din cele care li s-au convenit la ziua-muncă sau au fost obținute pe loturile în folosință personală.

În toate cooperativele agricole, în toate satele se desfașoară acțiuni pentru îndeplinirea contractelor și livrarea suplimentară a unor cantități însemnate de produse. În județul Satu Mare, cooperativele agricole din comunele Foeni, Berveni, Betiș, Petrești, Tiream au predat peste prevederile contractului peste 50 vagoane de cartofi, iar cooperativele agricole de producție din Mărtinești, Medieșul Aurit, Halmeu, Carei, Potău și Livada au livrat în afara contractului 46 000 kg porumb. Cooperativa din Domnești și-a suplimentat contractul la fasole cu 6 000 kg, iar cooperativele din Dîndești și Vezendiu au livrat peste plan 100 tone ceapă.

I. HERȚEG

(Urmare din pag. 3)

condiții necorespunzătoare la locul de muncă; timp liber insuficient sau alte cauze în afara acestora.

Pe marginea acestor date, corpul didactic, psihologii, sociologii și toți cei chemați să se ocupe de îndrumarea și educarea tinerei generații pot trage concluzii deosebit de instructive. În calitatea mea de profesor de liceu cred că în prezent activitatea pe care o depun colegii mei pentru depistarea și încurajarea talentului, pentru descoperirea și fructificarea predispozițiilor latente și-a dovedit într-o mare măsură eficiența, dar, ca pretutindeni, există încă loc pentru mai bine. Consider că avem datoria permanentă de a cunoaște mult mai îndeaproape activitatea școlară și extrașcolară a fiecărui elev în parte (pedagogia modernă indică zeci de metode în această privință). Subliniez acest lucru deoarece, precum se știe, nu toți tinerii noștri, la o anumită vîrstă, își întrezăresc cu limpezime vocația reală, își conturează cu limpezime preferințe și aptitudini certe.

De multă suplețe în educarea și orientarea tinerei generații trebuie să dea dovadă și personalul cu vechime din instituții și întreprinderi. Aici în mod deosebit tînărul angajat trebuie să aibă o imagine clară asupra perspectivelor care i se oferă, să cunoască numeroasele posibilități care i se deschid, să fie îndrumat permanent spre domenii de muncă și cercetare apropiate, identice sau convergente cu posibilitățile sale reale. Numai în felul acesta preceptul «om potrivit la loc potrivit» poate deveni o realitate vie pentru cei mai mulți dintre noi.

Ion STAN
profesor-București

dansatorii cubanezi

Ne întîlnim pentru a doua oară cu arta dansului cubanez — solii baletului modern întregind astfel imaginea oferită de baletul clasic care ne-a vizitat în anii precedenți.

La întrebarea: «Ce anume v-ați propus să comunicați publicului prin prezen-

țarea acestui spectacol?» maestrul Ramiro Guerra, coregraful trupei, ne-a relatat că dorește foarte mult să transmită în primul rînd Cubei și apoi lumii întregi «ceea ce supraviețuiește în dansurile «patios» din străvechea artă africană transplantată în lumea Caraibilor». Dansatorii lui Ramiro Guerra au învățat zi și noapte însușindu-și arta anonimilor făuritori de frumuseți coregrafice din timpurile străvechi.

Dansurile interpretate de acest excelent ansamblu sînt inspirate și din atmosfera muzicală barocă, sugerînd ambianța Spaniei secolului XVI — cu puternicele ei contraste de misticism și sensualitate, cu formalismul ei de curte și rafinata eleganță a aristocrației.

Spectacolul introduce pe profani în ceremonialul cotidian al vieții unui balerin.

La întrebarea: «Unde ați avut cel mai mare succes?» maestrul ne-a răspuns — «la primul spectacol — am simțit cea mai mare victorie după o perioadă de luptă și frămîntări cu această artă destul de dificilă pentru noi, oamenii de azi. Turneele de la Rio de Janeiro, Sao Paulo și New York sînt o mărturie a succesului și măreției acestei arte originale».

Tablourile din suita «Yoruba» și «Medes și negustorii de sclavi» (din care vă redăm în fotografie o scenă) sînt considerate atît de conducătorii baletului cît și de cea mai mare parte dintre spectatori drept cele mai semnificative momente ale acestui spectacol.

Sîntem convinși că și publicul românesc va aprecia, așa cum se cuvine, arta dansatorilor cubanezi.

A. PLEȘOIANU

«civitas romana in romania»

În cadrul planului de colaborare culturală dintre România și Italia, la 5 noiembrie se va deschide în sălile cunoscutului «Palazzo delle esposizioni» din Roma expoziția istorico-arheologică «Civilizația romană în România». Timp de două luni, aici va fi prezentată o colecție de circa 1 000 piese originale aparținând unui număr de 24 de muzee și colecții românești, oferind o imagine sugestivă de ansamblu asupra perioadei începuturilor formării poporului român și a limbii sale.

Multe exponate dovedesc pătrunderea civilizației romane pe teritoriul Daciei încă înainte de cucerirea ei de către legiunile imperiale. Dar cea mai mare parte a exponatelor ilustrează transformarea Daciei în provincie romană în urma celor două războaie traiane și perioada celor 165 de ani de stăpânire a cuceritorilor, perioadă în care a avut loc procesul de romanizare a populației băștinașe.

Un bogat și sugestiv material docu-

mentar — hărți sinoptice, tabele, fotografii și texte explicative — completează materialul arheologic, înlesnind o cunoaștere mai aprofundată a trecutului îndepărtat al poporului român, a obârșiei și continuității sale neîntrerupte pe teritoriul actual al țării.

Realizare științifică și muzeografică de amploare deosebită, expoziția care se deschide la Roma a mai fost prezentată, în primăvara aceasta, la Köln, în Republica Federală a Germaniei, bucurându-se de succes atât în rândul specialiștilor cât și a zecilor de mii de vizitatori care s-au perindat prin sălile de la Kunsthalle. Ca și la Köln, se va edita și pentru expoziția de la Roma un catalog științific, bogat ilustrat, cuprinzând studii semănate de specialiști români binecunoscuți, printre care acad. Constantin Daicoviciu, acad. Emil Condurachi, I.I. Rusu, Hadrian Daicoviciu, Gabriela Bordenac, Radu Florescu și alții.

Claudiu MIHAIL

valentin gheorghiu, a cincea oară peste ocean

Luându-și rămas bun pentru două luni de la publicul nostru — privilegiul l-au avut de data aceasta melomanii din Arad și Lipova, unde a deschis noua stagiune de concerte — Valentin Gheorghiu a plecat în Canada și S.U.A., unde de câțiva ani este un prețuit «cap de afiș» la început de stagiune.

La scara avionului în care se îmbarca pentru noul său turneu transoceanic, a mai zăbovit câteva minute, pentru a ne da unele amănunte:

— Voi susține la Montreal primul recital dintr-un select ciclu al sezonului concertistic 1969-1970, în care am cîntea de a reprezenta pianistica română într-o companie deosebit de prestigioasă. Publicului canadian îi vor fi oferite în acest cadru recitalurile unor artiști celebri, ca Sviatoslav Richter, Arturo Benedetti Michelangeli, Mstislav Rostropovici, David Oistrach și alții. Pentru mine va fi cea de-a cincea apariție publică din ultimii ani în Canada.

Dar «ponderea» principală în actualul

meu turneu transoceanic revine itinerarului american, urmînd să dau șase recitaluri și zece concerte cu o serie de orchestre cunoscute din diferite state ale S.U.A.

— Repertoriul?

— Desigur, compozitorii mei preferați: Mozart, Beethoven, Brahms, Schumann, Liszt, Prokofiev, iar în concerte — Grieg și César Franck. Din creația pianistică românească am inclus câteva din compozițiile lui Paul Constantinescu de care, aș putea spune, nu mă despart niciodată.

— Pe cînd prima reintîlnire cu publicul bucureștean?

— Pentru el, căruia îi păstrez aceleași sentimente de peste un sfert de secol, de cînd mi-a dat acolada la debut, socotesc că tot o întîlnire cu una dintre cele mai prețuite lucrări ale regretatului Paul Constantinescu este o nimerită alegere. În formația de trio, în care colaborez cu fratele meu Ștefan Gheorghiu și cu Cătălin Ilea, vom cînta cu Filarmonica «Enescu».

C. M.

aventurile unui muzeu

Un muzeu este un aspect al trecutului înviat cu fiecare vizitator care trece pragul. Un muzeu este tradiția expusă privirii prezentului spre cercetare și învățatură.

Mare le-a fost bucuria ieșenilor cînd în 1952 actorul Remus Ionașcu îl înființa pe cel al Teatrului Național într-un foaiier lateral, poate cam îngust, al teatrului. Și mare le-a fost înfrustrarea cînd în 1958, o dată cu renovarea teatrului, muzeul a fost închis pentru a fi dus la Palatul culturii. De ce să spunem că mai binele este dușmanul binelui? Cine mai crede? În orice caz, documentele care stăteau îngheșuite — dar expuse în foaiierul teatrului — acum stau tot îngheșuite — dar neexpuse — în podul Palatului culturii sau la Arhivele statului. Peste 3 000 de texte cu repertoriul teatrului pe o perioadă de zeci de ani, scrisori ale ac-

torilor celebri, fotografii vechi, costume, portrete, ca cel al actorului Luchian semnat de Stahi, portretul lui Alexandru Evolschi de Mihai Dan (elev al lui Aman), Matei Millo pictat de Livaditti — toată această zestre culturală stă nevalorificată. Acum, cînd perioada de așteptare pare să se fi scurtat (aprobările forurilor superioare au venit), mai rămîne de optat între casele Pogor, unde se va înființa Muzeul literaturii române, perioada «junimeii», și Casa memorială «Vasile Alecsandri», actualmente sediu al Salvării, căreia i se construiește, în sfîrșit, o clădire specială. În prima, muzeul Teatrului Național ar apărea ca o secție a celui de literatură, în timp ce în a doua variantă ar exista de sine stătător. Poate că așteptarea nu a fost în zadar. Poate.

Iuliana POP

marele premiu

Un nou succes important al artei interpretative românești peste hotare: Magdalena Cononovici, tînăra soprană a Operei din Cluj, a obținut Marele Premiu (la proba voci femeii) la cea de-a 16-a ediție a Concursului internațional de canto de la Toulouse, care a avut loc de curînd. Artista noastră a interpretat, în

cadru prestigioasei competiții, șase piese dintre care trei arii de operă, două oratorii și un lied.

Ziarul local La Dépêche subliniază calitățile deosebite ale reprezentantei României, scriind între altele: «Magdalena Cononovici, aleasă mare laureată, posedă daruri cu adevărat re-

marcabile pentru teatrul liric».

Datorită excelenței sale performanțe ea a fost invitată să-și dea concursul la televiziunea franceză.

— Am fost foarte bucurioasă, ne spune artista, să avar în fața micului ecran din Paris, dar această prezența mi-a provocat și serioase emoții. Rezultatul a fost însă că și aici am trăit momente de reale satisfacții.

Răsfoind alte publicații în care se vor-

bește despre talentul și buna pregătire a sopranei noastre, mai notăm citeva aprecieri din ziarul Le Monde: «Magdalena Cononovici s-a impus grație unui timbru extraordinar, generos și catifelat, ca o frumoasă vioară, precum și a unei interpretări profund dramatice a rugăciunii din «Tosca».

S. NAUMESCU

«festivalul toamnei '69»

Astăzi și mine în sala «N. Bălcescu» din Buzău se desfășoară cea de-a doua ediție a festivalului folcloric «Festivalul toamnei — Buzău '69». Amplă manifestare folclorică, adevărată trecere în revistă a celor mai bune formații populare de dansuri, tarafuri, brigăzi artistice de dansatori, are în vedere pe scena buzoiană cei mai talentați artiști amatori dintr-un număr de peste 10 ju-

dețe: Vrancea, Brăila, Galați, Constanța, Ilfov, Brașov, Covasna, Prahova, Ialomița, Dimbovița și Buzău.

«Festivalul toamnei» e inițiat și organizat de Casa creației populare în colaborare cu Casa municipală de cultură din Buzău.

Florentin POPESCU

o.c.l.p.p. — șomează ?!

O.C.L.P.P. — binecunoscută instituție — facilitează, după cum se știe, tuturor celor interesați construirea pe credit a unei locuințe proprietate personală, după gustul și posibilitățile fiecărui solicitant.

Bineînțeles, momentul dării în folosință a apartamentului respectiv este așteptat cu nerăbdare de către toți beneficiarii. Această dată este stipulată în contractul care se încheie între O.C.L.P.P. și beneficiar, specificîndu-se în el și obligațiile ce revin fiecărei părți contractante.

În general totul decurge în mod normal și posesorii acestor apartamente își văd realizat visul cu ochii. Aceasta în general, pentru că mai există și excepții. Una din ele este blocul R4 din Berceni, care urma să fie predat la 30 septembrie 1969. Conform acestui termen, 88 familii erau sigure că sosirea timpului frumos le va găsi instalate în apartamente încălzite.

Dar iată că nu s-a întîmplat așa.

Pe data de 15 octombrie — deci după 15 zile de la data fixată în contract — beneficiarii blocului R4 au primit o înștiințare din partea O.C.L.P.P. prin care li se făcea cunoscut că termenul de dare în

folosință s-a prelungit cu 3 luni, adică 30 decembrie 1969. Viitorii proprietari sînt pofiți, pe această cale, să semneze decalarea de termen (!). Nu sînt de acord? Foarte bine — atunci vor fi pedepsiți prin reținerea ratelor lunare respective de la data la care ar fi trebuit să se mute în apartamente, conform contractului.

Este o metodă foarte «originală» de a-ți acoperi lipsa de răspundere. Este un mod cum nu se poate mai bizar de apărare a intereselor celor din a căror contribuție bănească îți provine salariul. Fiindcă acesta este cazul conducerii O.C.L.P.P.-ului, care, în loc de solicitudinea datorată contractanților de apartamente, folosește metoda forte a... somației.

Cu sau fără voie, proprietarii blocului R4 vor aștepta în frig pentru că întreprinderea «Combustibil» nu se lasă înduioșată de situația lor.

Dar dacă nici la 30 decembrie blocul R4 nu va fi gata? (Că ritmul de lucru este foarte puțin promițător) O.C.L.P.P.-ul va face o nouă somație pentru prelungirea... legală a termenului?!

C. SIMION

INTELIGENȚA- CEA MAI DE PREȚ INVESTITIE

(III)

de Viorica CIORBAGIU
Nelu IONESCU
și ing. Miron POPESCU

Instrucția tehnică superioară, dublată de experiență, conferă inginerului autoritatea unui creier organizat, un creier receptiv, în continuă stare de efervescență creatoare.

S-a scris nu o dată, s-a spus nu o dată (în conferințe, în reuniuni de specialitate) că pentru a căpăta răgazul să gândească, inginerul trebuie eliberat de îndeletniciri pur administrative ori din funcții care pot fi îndeplinite cu succes de cadre cu studii medii. S-a spus, dar în pofida evaluării sale teoretice inginerul mai este încă, în destule întreprinderi, cel care «împinge producția în loc să o tragă după sine» — cum remarcă plastic unul dintre interlocutorii angajați în ancheta noastră. Ce întindere poate avea deci, aspirația la progres autentic, în cazul când inginerii se transformă în simpli supraveghetori ai proceselor tehnologice?

CONCEȚII DESPRE CONCEȚIE

Uzinele «Independența» din Sibiu sînt supranumite mecanicul șef al industriei românești. Și nu în mod nejustificat: anual se produc la Sibiu aproximativ 7 000-8 000 titluri de utilaje, majoritatea prototipuri, pentru industriile minieră, petrolieră, metalurgică, a materialelor de construcții, alimentară, chimică etc., etc.. Producția uzinei mai sus-amintite fiind afectată, aproape exclusiv, unicitelor, este cum nu se poate mai firesc să te gîndești că aici se consumă, obligatoriu, o mare cantitate de inteligență.

Așadar, cum este alcătuit cuprinzătorul creier, fulgerat de idei, al acestui mecanic-șef național? Aflăm, grație informațiilor furnizate de inginerul șef Sabin Onețiu, că «Independența» este înzestrată cu 135 de ingineri, dintre care aproape 50 lucrează în serviciile de concepție, iar restul de aproximativ 85 conduc sau supraveghează activitatea de producție din secțiile funcționale. Vestea ne-a cam șocat, dar ne-am... consolată cu ideea că, în fond, noțiunea de concepție nu se limitează, exclusiv, la proiectare. Creația consacrată progresului tehnic al unei mari uzine se poate săvîrși în ultimă instanță și în decorul unei hale, nu numaidecît dinaintea planșetei. Șeful serviciului de concepție, ing. Gûnder Gross, a împărtășit, principial, acest punct de vedere. Numai că, pentru a-i sublinia parcă anumite ezitări, în birou a intrat tînărul inginer Longiu Citirigă de la

secția cazangerie: «Se încălzesc lagărele, nu știm de ce...» — a rostit, pe nerăsuflăte, delegatul cazangeriei. Apoi, alt trimis din altă secție a uzinei a venit după sfaturi la șeful serviciului de concepție.

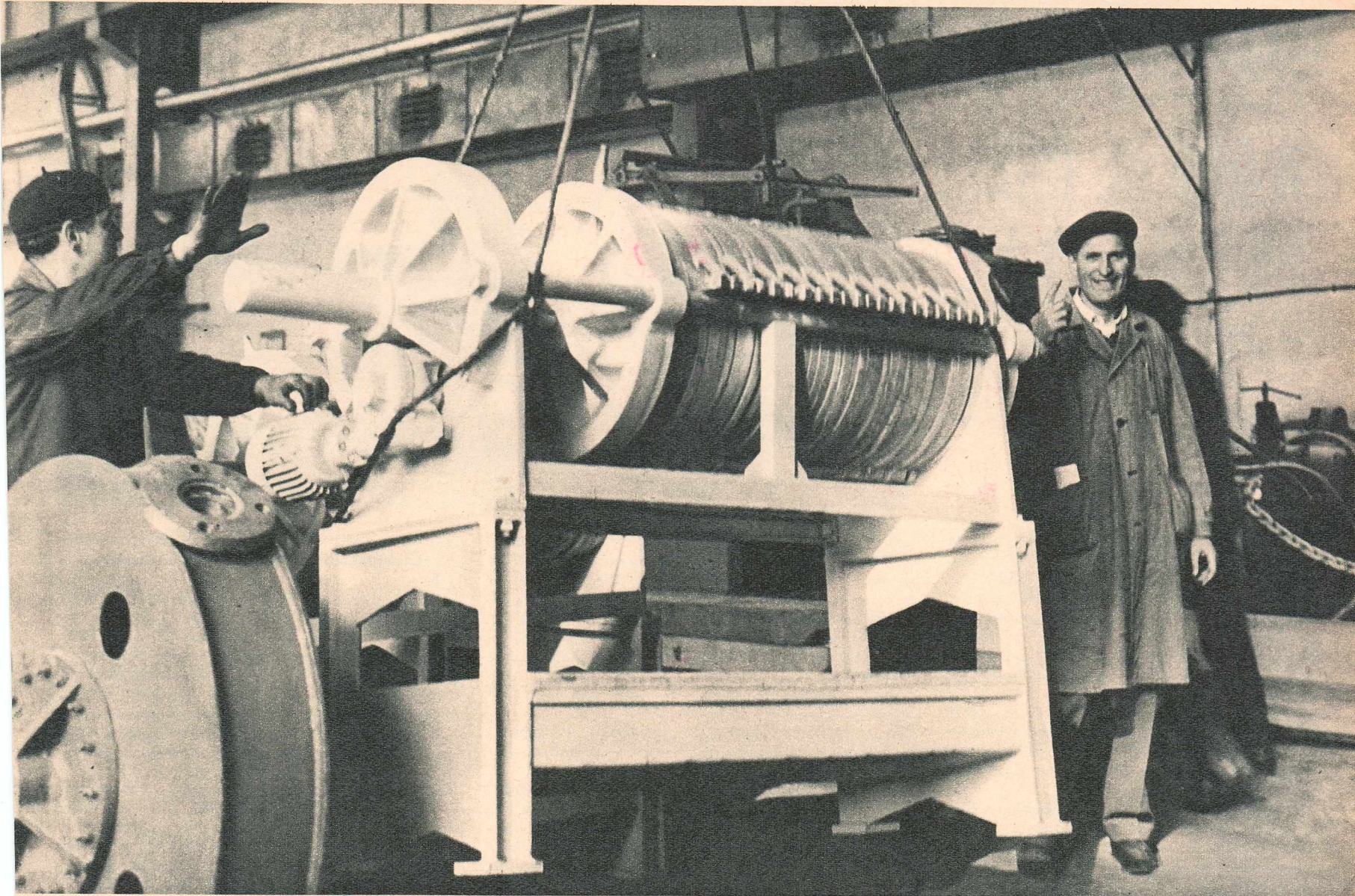
«Asta se întîmplă, din păcate, frecvent, ne mărturiseste ing. Gross. Mi se pare că firesc ar fi ca cei... nedumeriți să propună ei înșiși soluții, ba chiar să le fi încercat în prealabil, și aici la serviciul de concepție să aibă loc, într-adevăr, discuții creatoare, schimburi de idei realmente utile».

Înainte acestui dialog spuneam că distribuția inginerilor (cu ponderea principală aparținînd producției) ne lasă totuși speranța unei vaste activități de concepție, dincolo de n. mele atribuit anume unor servicii de proiectare. Iată însă că nădejdea noastră a început să pălească. Păstrînd totuși o bună doză de optimism ne-am oprit la etajul III al corpului tehnic-administrativ, unde funcționează serviciul de organizare științifică a producției și a muncii, împărțit în birouri și în grupe și subgrupe, cu șefi, subșefi, și așa mai departe. Dincolo de complicata organizare a organizării (poate că e numai o aparență?) acest serviciu solicită în cel mai înalt grad inteligența tehnică. Cei 12 ingineri dublați de economiști, statisticieni, matematicieni și funcționari, alcătuiesc, s-ar zice, un colectiv de creație de-o forță capabilă să confere fiecărui colțișor al uzinei precizia celui mai perfecționat ceasornic. Așa să fie oare, în fapt? Să vedem cu ce se îndeletnicește, bunăoară, biroul de elaborare a normativelor: la intrarea noastră, din difuzor se revărsa generos o melodie antrenantă. Pe mese, cești (care au dispărut în sertare după ce ne-am dezvăluit identitatea), ziarul «Sportul» și alte ustensile de divertisment. O atmosferă de odihnă și destindere (citiți = de sterilitate, de inconsistentă) patrona acest presupus birou de creație. Ne-am ostenit să alungăm impresia, care putea să fie superficială, deci falsă, rugîndu-l pe ing. Cornel Godeanu să ne spună «concret» ce anume creează, bunăoară, doi tineri confrăți ai săi — ing. Vasile Doniga și ing. Iosif Dima — cărora le tulburasem

Inger? Mastru principal? Sau... supraveghetor de transporturi?!

«De ce se încălzesc lagărele?» Răspunsul trebuie căutat la concepție?

(fie-ne iertat) șueta. În afara unor enumerări teoretice despre ceea ce trebuie să facă un inginer care elaborează, științific, normative, șeful biroului n-a putut să ne spună. Așa că pînă la urmă nu ne-am putut schimba opinia: cei doi «creatori» (bine-ar fi să constituie o excepție) îndeplinesc, practic, funcția de copiiști, transcriu adică cifre dintr-un dosar într-altul, dintr-o rubrică în alta, și se cam plictisesc...

Un alt model de nefolosire a cadrelor cu instrucție superioară îl constituie serviciul de protecția muncii unde erau, pînă de curînd, încadrați trei ingineri; unul a fost transferat la concepție, de unde a și plecat de altfel. Au rămas, așadar, doi «inspectori generali ai uzinei», cum îi etichetează, cu ironie, oamenii de la «Independența».

După documentarea de rigoare am stat de vorbă, în final, cu directorul uzinei — ing. Miron Negriță — căruia i-am relatat constatările noastre. Nu mică ne-a fost surprinderea să aflăm că dînsul cunoștea perfect complicata compartimentare a serviciului de organizare științifică a producției și a muncii: «Cu patru oameni inteligenți s-ar putea face treaba perfect. În ciuda numărului mare de specialiști care lucrează acolo, sînt obligat să resping 80 la sută dintre hîrțile-situațiile-normativele care ajung la mine». Tovarășul director a fost de acord și cu observația noastră precum că 10-12 ingineri într-o secție productivă sînt cam mulți, a admis, sincer mîhnit, și că inginerii stagiați nu sînt pregătiți în spiritul celei mai înalte eficacități a producției. Mărturisim, ni s-a întîmplat foarte rar să fim la unison cu părerile unui conducător de unitate industrială atunci cînd a fost vorba despre observații critice. Prin urmare, reacția ing. Miron Negriță a constituit, într-un fel, pentru noi o revelație. Dar ieșind dintr-o uimire, am căzut într-alta și mai intensă: dacă tovarășul director al uzinelor «Independența» știe de toate deficiențele privind utilizarea inteligenței ingineresti înseamnă că s-a desemnat definitiv și nu mai încearcă nici o îndreptare? Oare comitetul de direcție în totalitatea sa o fi contaminat de aceeași tristă și iremediabilă neputință?

Un gazetar, transcriindu-și în paginile revistei noastre impresiile dintr-o călătorie în Suedia, amintea, printre altele, că la uzina din Göteborg, din cei circa 150 de ingineri, nici unul nu lucrează direct în hale, în orice caz nu ca inginer. Munca puternic auto-

matizată, supravegherea și controlul de calitate sînt treaba muncitorilor și maiștrilor. Inginerii sînt concentrați în laboratorul uzinei, însărcinați să perfecționeze unețele și metodele. De unde, firește, o înaltă productivitate.

Păstrînd limitele similitudinii posibile, notațiile de mai sus ar putea fi sugestive și pentru uzinele «Independența» din Sibiu. Foamea după ingineri rămîne veșnic nepotolită, dacă inteligența lor se utilizează la întîmplare, în virtutea inerției.

O SUPRASOLICITARE UTILĂ

Pentru a ne asigura o captatio benevolentiae de răsunset cît mai general, vom începe acest capitol cu un subiect care — este dovedit — interesează întreaga lume, indiferent de rasă, naționalitate, sex, religie, vîrstă ș.a.m.d.: automobilul. Și de fapt, nu chiar de automobil e vorba, ci de ceea ce calcă dumnealui în picioare: drumurile. Viața secolului nostru e din ce în ce mai dinamică, mai nestatornică, și de aceea sîntem mereu mai interesați — automobiliști ori pietoni — să avem căi de acces rutier între noi și locurile intereselor noastre, căi mai netede, mai largi, mai răspîndite.

Și acum, o informație: în bună măsură soarta drumurilor noastre viitoare va depinde de uzina mecanică «Nicolina» din Iași.

Pînă acum cam doi ani în urmă, Atelierele C.F.R.-«Nicolina» aveau menirea să repare material rulant. Iată însă că s-a hotărît ca halele, utilajele, cadrele și experiența de acolo să fie folosite mai bine, mai potrivit cu noile noastre interese economice.

Așa se face că, trecînd de la «reparație» la «confecție», schimbîndu-și firma dar și conținutul activității, actuala uzină mecanică «Nicolina» a început să producă — în principal — mașini, utilaje, instalații mecanice pentru construirea și întreținerea drumurilor.

Cu toate că procesul de reprofilare și dezvoltare a acestei întreprinderi este încă în curs, sortimentele produse acolo sînt deja numeroase și de un nivel calitativ meritoriu.

Vă oferim un exemplu care interesează nu numai pe automobiliști și pietoni, categorii amintite, ci și pe cei care se apropie și se depărtează de domiciliile lor stabile, folosind văzduhul.

La realizarea pistelor noului aeroport de la Otopeni a contribuit din plin — cu toate că nu era decît în faza probelor — instalația mobilă pentru mixturi asfaltice, cu o capacitate de 35-40 tone/oră, instalație complet automatizată, care unește într-un tot armonios și eficient peste 6 000 de repere mecanice și electronice.

Uzina ieșeană produce buldozere și scarificatoare pe tractoare S 650, centrale de beton de 30 000 și de 60 000 mc/an, screpere de 3 și 8 mc, tot pe tractoare, încărcătoare cu cupă, topitoare de bitum Reiser, malaxoare de mixturi, turbofreze de zăpadă și altele.

Specifice pentru momentul actual sînt — în uzină — două procese. Pe de o parte, acela al producerii sortimentelor deja asimilate în condițiile cel puțin dificile ale dezvoltării și reprofilării generale a întreprinderii. Și aici e locul să spunem că întreaga uzină este un șantier în care constructorilor le trebuie asigurată posibilitatea frontului lor de lucru, dar în cuprinsul căreia — paralel — trebuie realizate și sarcinile de plan ale uzinei, în sine. Circa 30% din munca întreprinderii se face pe spații provizorii, pe spații restrînse. Și pentru că reprofilarea privește chiar și halele fostelor ateliere, pînă și mașini uriașe de 25 de tone lucrează actualmente în spații provizorii.

Pe de altă parte, specific momentului actual pe care-l trăiește uzina este procesul continuu și masiv de asimilare de noi produse.

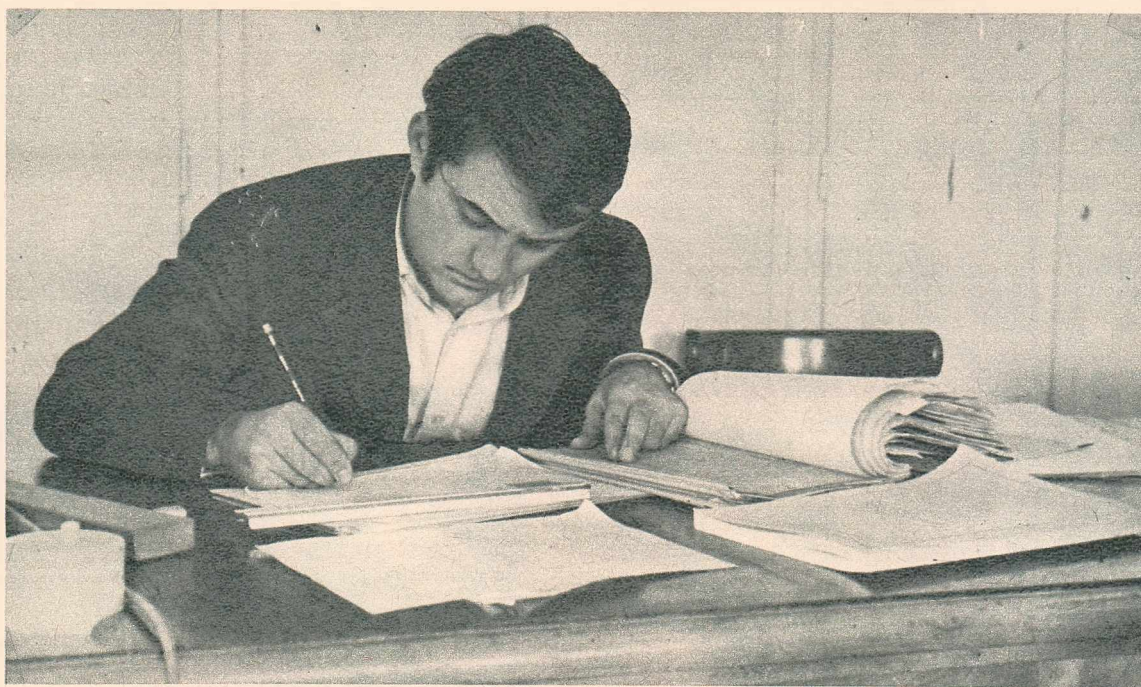
În aceste condiții, cu totul speciale, problema raportului dintre numărul specialiștilor folosiți în concepție față de acela al specialiștilor folosiți în execuție este firesc să dobîndească și ea un caracter special.

Fiindcă într-o întreprindere în care noile repere se asimilează cu o asemenea, să-i spunem, abundență pe unitate de timp, cerințele de specialiști în concepție sînt cu mult mai mari decît în mod obișnuit.

De aceea, în uzina mecanică «Nicolina» — ne-a explicat tov. ing. Buzelan Dumitru, șeful serviciului organizării producției — 71 la sută dintre ingineri fac muncă de concepție și doar 29 la sută muncă de execuție. Sau, concret, exceptînd pe inginerii din conducerea întreprinderii și din serviciile funcționale, din corpul de 63 de ingineri, 45 aparțin concepției și numai 18 execuției. Semnificativ este și faptul

INTELIGENTA- CEA MAI DE PREȚ INVESTIȚIE

Inginer creator?
După toate aparențele,
îndeletnicirea
este aceea
a unui copist.

că din cele 8 secții ale uzinei, doar 4 sînt conduse de ingineri, conducerea celorlalte 4 secții (boghiuri, forjă, turnătorie, și scularie-prototipuri) fiind încredințată unor maștri. Raportul concepție-execuție va continua să fie îmbunătățit. Este de ajuns să amintim că 10 ingineri, deocamdată stagieri și tocmai de aceea — potrivit legii — obligați, deocamdată, să lucreze în execuție, vor putea, după definitivare, să fie folosiți și în activități de concepție.

Este de subliniat că tocmai în procesul acesta febril — în condiții oarecum de suprasolicitare — proces de asimilare de noi sortimente de produse, s-au format și se formează cei mai buni ingineri ai uzinei.

Iar dintre aceștia, într-un viitor nu tocmai îndepărtat, se va recruta activul științific al institutului de cercetări prevăzut să ia ființă pe lângă uzina «Nicolina». Și tot dintre aceștia se vor alege cei care vor executa, în întregime, proiectele tuturor produselor ce vor fi asimilate spre fabricare. Este o ambiție actuală și meritorie a uzinei, privind viitorul.

Iată cum, același om, același specialist, printr-o calificare continuă, cît și printr-o distribuție rațională în structura de specialiști ai unei întreprinderi, va putea — prin munca sa — produce mai mult, va putea deveni o inteligență profesională de o rentabilitate în continuă creștere.

MĂȘTILE CONCEPȚIEI

La prima vedere, logica cam asta s-ar părea că este: un cadru de specialitate utilizat în munca de concepție este mult mai folositor decît dacă este întrebuințat într-o muncă de execuție. Deci, dacă raportăm față de totalul angajaților specialiști, numărul celor din concepție și numărul celor din execuție, stabilim cît de rentabil sînt folosite cadrele într-o întreprindere.

Judecata — în mare — este valabilă, sînt însă cazuri în care lucrurile se complică. Iată, de pildă, situația de la Fabrica de antibiotice din Iași. Din totalul specialiștilor angajați acolo, doar 30 și ceva la sută ocupă funcții evidente de concepție. Dacă acești 30 la sută îi comparăm cu cele 71 de procente la sută în favoarea concepției, pe care le-am găsit la Uzina mecanică tot din Iași, ar însemna că la fabrica de antibiotice lucrurile nu stau tocmai bine.

Și totuși, tovarășul Vasile Albu, inspector al Băncii Naționale a Republicii Socialiste România-județeană Iași, care controlează această unitate de mai mult timp, pornind tocmai de la criteriul rentabilității, socotește întreprinderea aceasta ca o adevărată «comoară».

Iar tovarășul Sabin Ionescu, inginer-șef adjunct al fabricii, susține, cu toată convingerea, că rentabilitatea întreprinderii se datorește în primul rînd creșterii producției ca urmare a muncii de cercetare, deci a muncii de concepție.

S-ar părea că este vorba de o contradicție. Ei bine, nu este nici o contradicție. Dar să explicăm «ciudățenia».

La Fabrica de antibiotice din Iași a existat și există o preocupare permanentă de îmbunătățire a raportului dintre cei afectați concepției și cei afectați producției.

Actualul procent nu este prea fericit pentru că, înființindu-se recent o nouă secție, a trebuit ca

vechile secții să o alimenteze cu cadre deja bine calificate. Și astfel, unii oameni care au fost în concepție au trecut în execuție. Altă soluție n-a existat pentru că a fi specialist la o astfel de fabrică înseamnă a avea o meserie «de graniță» între chimie, biologie și inginerie chimică — ceea ce implică un îndelungat timp de formare, firește după absolvirea facultăților respective.

Dar, independent de această conjunctură trecătoare, o simplă numărătoare și un simplu raport dintre cei din concepție și cei din execuție, nu poate fi edificator pentru o fabrică cu un specific ca al aceleia de antibiotice.

Lupta permanentă în producția de antibiotice este de a scoate dintr-o șarjă de aceeași mărime o cantitate mai mare de produse. Totul depinde de îmbunătățirea tehnologiei producției. Iată de ce înșiși cei din așa-zisa execuție, fiind permanent preocupați și, dacă vrei, avînd ca sarcină de serviciu îmbunătățirea procentului de produs finit pe șarjă, fac într-o mare măsură muncă de concepție.

Elocvente în acest sens sînt două fapte:

Primul constă în aceea că s-a ajuns la multe dintre produsele fabricii — cum sînt penicilina, vitamina B 12 ș.a. — să se obțină din aceeași șarjă o cantitate de produse de 3 și chiar de 8 ori mai mare decît cea obținută inițial.

Iar al doilea fapt semnificativ constă în numărul mare de invenții și inovații propuse și acceptate de către specialiștii fabricii, dintre care multe propuse de către cei repartizați în execuție.

Deci iată că, în ciuda raportului dintre angajații în concepție și cei în execuție, stabilit doar pe baza «firmelor» din statele de funcțiuni, concepția poate exista și în forme mai ascunse, mai subtile, mai nevăzute la ochi.

INGINERUL CREATOR

Dezvoltarea impetuoasă și multilaterală a industriei reclamă mai mult ca oricînd folosirea eficientă a resurselor creatoare, a investiției de inteligență pe care o reprezintă cadrele ingineresti. Această cerință se impune cu atît mai acut cu cît în nenumărate compartimente și funcții sfera activității ingineresti este situată în afara obiectivului principal al pregătirii lor, de permanent novator. Mă gîndesc, prin contrast, la numeroasele cazuri în care inginerii nu fac altceva decît să supravegheze executarea unor lucrări, sarcină care ar putea fi cu succes încredințată maștrilor sau tehnicienilor cărora să li se dea instrucțiunile de lucru clare și complete. Mi-amintesc de exemplu în acest sens de șantierul modernei termocentrale de la Porcheville — la 80 km de Paris, grup de 600 MW pe un singur ax — la care toate lucrările de construcții și montaje erau supravegheate și coordonate (peste 100 de întreprinderi lucrau ca antreprenori sau în subantrepriză) de un grup de diriginți format din doar 26 persoane (de la portar la șeful grupului!) dintre care numai 5 ingineri. Dar, fapt semnificativ, diriginții de șantier erau salariați ai organizației de proiectare și aveau ca atare dreptul să-mbunătățească soluțiile aiese pe planșete. Comparînd această situație, care n-avea nimic excepțional în Franța, cu cea a grupurilor noastre de diriginți de pe șantierele de construcții-montaje industriale, numeroase ca personal, dar cu o libertate de

inițiativă atît de redusă, este greu să nu sesizăm folosirea evident incompletă a resurselor intelectuale locale.

Pentru a juca un rol creator, pentru a se manifesta, inginerul are nevoie de o anumită autonomie, pe măsura responsabilităților ce-i incumbă, autonomie care este însă adesea net inferioară responsabilităților care, la rîndul lor, nu sînt totdeauna repartizate după criteriile științifice și nici nu sînt suficient de clar precizate. Libertatea de inițiativă, corespunzătoare politicii de descentralizare și delegare a autorității promovate azi la noi, merge mină în mină cu mobilitatea acestor cadre de specialiști.

De aceea nu se poate spune că ei fac parte din cea mai stabilă categorie de personal, dar este oare chiar atît de dăunătoare mutația inginerilor?

Nu, deplasarea inginerilor și în general a personalului, de la un loc de muncă la altul și chiar de la o întreprindere la alta nu este neapărat dăunătoare nici pentru cel interesat, nici pentru economie. Dimpotrivă, așa cum s-a relevat de altfel și în materialele Congresului al X-lea al P.C.R.: «Producția modernă, creșterea masivă a dotării tehnice a muncii și mai ales extinderea automatizării determină în mod fatal o mobilitate foarte accentuată în sfera forței de muncă de toate categoriile, mobilitate înțeleasă firește nu ca fluctuație — fenomen nedorit — ci ca un proces de trecere a unor oameni dintr-o întreprindere unde devin inutili în alta unde sînt căutați...»

Și din nou amintirea îmi pune la dispoziție o imagine grăitoare în acest sens, cred eu, și anume aceea a unui inginer francez, șef al unei mari hidrocentrale de pe valea Rhône-ului care se mîndrea (da, se mîndrea!) cu faptul că se afla la cel de-al 10-lea loc de muncă la cei numai 47 ani pe care-i număra la data întîlnirii noastre. Se mîndrea pe drept cuvînt pentru că cele 9 transferări succesive prin mai toate colțurile țării sale nu fuseseră disciplinare, ci născute din grija conducerii întreprinderii pentru difuzarea unor idei, metode și experiențe valoroase al căror agent purtător, conștient și autor parțial, era însuși inginerul amintit. De altfel și eroul acestor frecvente deplasări avusese multe de cîștigat din ele: pe de o parte găsisse numeroase terenuri de aplicare fertilă pentru ideile sale novatoare și culesese în același timp materiale utile pentru perfecționarea, pentru împlinirea sa ca om.

Consider cele de mai înainte doar ca pe niște ilustrări ale unor adevăruri incontestabile, și anume că baza folosirii cît mai eficiente a potențialului de inteligență, realizarea inginerului creator, constă în asigurarea evoluției sale prin acumularea unor experiențe valoroase multidirecționale.

*

Ținta înaltă a industriei românești pe care Congresul al X-lea al partidului a precizat-o cu amănunte pentru următorii ani presupune, în ansamblul măsurilor luate de întreprinderi, și o reconsiderare a inteligenței ingineresti, în sensul utilizării sale cu cît mai multă eficiență. Dacă dincolo de producția «la zi» este de neconceput absența unor oameni, care să gîndească pentru ziua de mîine, hotărît că dintre aceștia nu se poate și nu trebuie să lipsească inginerul cu întreaga sa disponibilitate creatoare.

În lume, la fiecare 150 de secunde, moare un om ca urmare a unui accident de circulație.

Anul trecut în Japonia au încetat din viață 14 255 de victime ale automobilismului. Recordul (de neînviat) îl dețin însă americanii: în afara greului tribut plătit cimitirelor, în S.U.A. sînt mutilate anual aproximativ 200 000 de persoane.

Sînt oare accidentele de circulație o fatalitate a epocii pe care o trăim?

Sînt oare accidentele de circulație o condiție tragică obligatorie determinată tocmai de dezvoltarea impetuoasă a mijloacelor moderne de circulație? O condiție — evident — da, dar obligatorie — mai puțin evident — nu.

De regulă numai două accidente din zece au un caracter neprevăzut. Celelalte opt sînt urmarea unor încălcări flagrante ale regulilor de circulație. Chiar procentul de 20 la sută accidente «întîmplătoare» este în realitate mai mic, deoarece cuprinde și rezultatul unor activități în care riscul morții e acceptat prin definiție: cursele periculoase, cascadorismul, urmărirea, mania competițiilor bizare (recordul mondial de... sărituri cu automobilul a ajuns la 30 de metri!).

Departate de a egala cifrele astronomice din alte state — în calcul absolut — numărul acestor evenimente nedorite este mare și pe șoselele românești. Media ultimelor luni arată că

LA FIECARE 10 MINUTE SE PRODUCE UN ACCIDENT DE CIRCULAȚIE

Zilnic 22 de persoane sînt expediate de pe arterele rutiere către spitale. Din această medie, doar 3 victime reprezintă ușoare contuzionări, pe cînd 13 suferă răniri grave, iar 6 decedază.

În lunile mai-iulie ale anului în curs, 241 din accidente produse în țara noastră s-au datorat nerespectării vitezei legale, iar 228 încălcării regulilor de depășire sau trecere prin intersecții.

Zilnic agenții de circulație folosesc aproximativ două sute de fiole alcooscop pentru testarea șoferilor și recoltează zeci de probe de sînge pentru examinare în laborator. Dar nici temutele «bășici», nici siringa, sancțiunile convenționale sau penale, nici — mai ales — experiența tragică a altora, nu au împiedicat în aceleași trei luni ca 133 de accidente să fie datorate consumului de băuturi alcoolice.

Însă, în fruntea tuturor analizelor statistice, trebuie menționat că, în București,

DIN TREI ACCIDENTE, DOUĂ SÎNT CAUZATE DE PIETONI

...Pietonul, care traversează pe roșu, sau care se agață de scara tramvaiului, dragul pieton ce apare brusc în fața mașinii; pietonul cu pantalonii scurți care se joacă în mijlocul străzii cu mingea, lipsit de supraveghere, el, pietonul, este regele neincoronat al secțiilor de ortopedie, el deține și superrecordul de a fi, în unele zile, vinovat sută la sută de accidentele survenite pe raza Capitalei. Să fie oare cetățeanul pedestru al Bucureștiului presat în așa măsură de treburi încît să nu mai țină seama de felul în care circulă?

Pentru a răspunde măcar în parte la această întrebare am efectuat un sondaj discret al motivelor pentru care sînt grăbiți pietonii contravenienți. Eșantionul cuprinde o parte din cei care s-au expus primejdiilor traversării neglementare a Căii Griviței, la intersecția cu Bulevardul I. Gh. Duca, vineri 12 septembrie între orele 15,30-17,45. Față de bizara coincidență ce rezultă din statistici, că zilele cele mai «ghinioniste» sînt sîmbăta, duminica și... marțea, autorii acestui sondaj efectuat într-o vineri și-au permis să fixeze numărul celor «verificați» la... 13.

Ce au făcut în continuare cele 13 persoane care au cîștigat cite unul-două minute, smulse circulației printr-o traversare pe stop, ori în afara pasajelor marcate, trecînd chiar prin sau peste gardul de fier de la marginea bordurii? Două aveau întîlniri, alte două au luat tramvaiul din mers, cinci s-au oprit să privească vitrinele, iar trei au staționat, fără nici un scop, pe trotuarul celălalt. A mai rămas o persoană: o trecem la... diverse. Comentariile sînt de prisos.

Asumarea în mod stupid a unor riscuri nu se rezumă nici pe departe la contravențiile comune. «Fantezia» unora e nelimitată. Cel mai recent exemplu îl oferă tînărul Coca Iordan, din str. Floarea Cîmpului nr. 7, care, fiind surprins, în tramvaiul 13 fără bilet, a preferat să sară pe geam — în plină viteză — decît să se legitimizeze. Rezultatul: un picior i-a nimerit sub roțile vagonului și a rămas invalid. Și dacă revenim la faptul că majoritatea accidentelor de circulație se datoresc pietonilor care nu țin seama de regulile elementare de circulație nu ne mai rămîne decît să subliniem necesitatea unor măsuri care să determine respectarea lor.

Desigur, în primul rînd, pentru ca pietonii să poată beneficia de securitatea pe care le-o oferă regulile de circulație, trebuie să existe peste tot unde este nevoie amenajări corespunzătoare. Ori mai sînt încă porțiuni de trafic intens, cunoscute prin numărul ridicat de accidente pe care le favorizează, insuficient sau de loc amenajate cu semne sau marcate: Piața Cosmonauților, Șoseaua Colentina, Calea Griviței, Piața gării Progresul ș.a. De asemenea, este bine că în repetate rînduri s-au întreprins acțiuni de popularizare a regulilor de circulație prin fel și fel de mijloace, că s-au arătat și urmările deseori tragice pe care le are încălcarea lor. Dar care pieton, începînd cu cei de vîrstă școlară, poate afirma sincer că nu a știut sau nu știe cum și pe unde se traversează, că trotuarul e făcut pentru oameni și strada pentru vehicule?

ACCIDENTELE SÎNT O FATALITATE?

de Sergiu ANDON

fotografii de Elena GHERA

Ce le determină pe tînerele Ancuța Adam și Silvia Matei — domniciliate în Calea Giulești nr. 123 — să traverseze astfel strada?

lată și răspunsul: fetele doreau să consulte programul cinematografelor pe trotuarul celălalt.

Așa cum se practică în permanență un control și aplicarea de sancțiuni severe față de conducătorii auto care contravin regulilor de circulație, cel puțin în egală măsură, dacă nu chiar mai mare, această existență trebuie să se manifeste și față de pietoni pentru a-i obliga, în interesul lor propriu, să-și apere pielea. O atitudine promptă și severă față de distrați și indolenți va duce fără îndoială la reducerea substanțială a numărului de accidente.

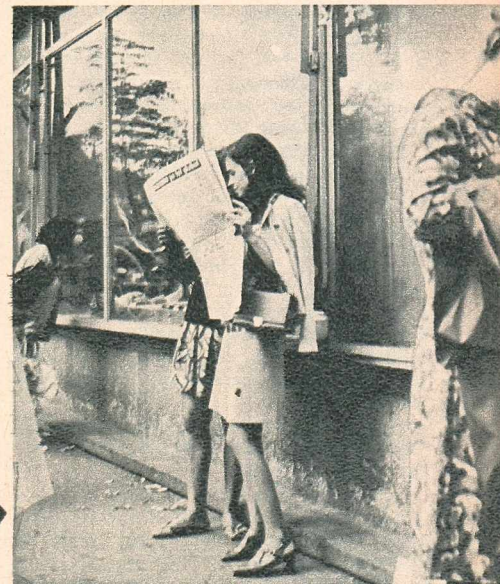
Greu de înțeles este existența unui termen care se împămîntenește tot mai mult. În limbajul de specialitate, acest termen corespunde accidentelor de circulație ridicate la puterea a treia, la cub. Însăși denumirea acestora.

CATASTROFE RUTIERE,

cuprinde proporțiile și gravitatea lor.

Evidențele Inspectoratului general al miliției au consemnat în anul 1968 un număr de 128 asemenea nenorociri, ale căror tragice consecințe depășesc cu mult ceea ce se înțelege, în mod obișnuit, prin noțiunea de accident de

Să fie nevoie de un milițian la fiecare intersecție?

circulație. Numai din aceste catastrofe au rezultat, în primele opt luni ale anului în curs, 173 de morți și 719 răniți. Începutul, în acest an, l-a făcut catastrofa din ziua de 23 ianuarie.

Pe bună dreptate este criticat anacronismul legislativ care permanentizează monopolul I.R.T.A. asupra transportului rutier de persoane. Întreprinderea de construcții-montaj Cluj ceruse dezlegare pentru a transporta cu mijloace proprii muncitori la șantierul rafinării din Suplacul de Barcău. Avizul le-a fost refuzat, autobaza nr. 8 Marghita obligîndu-se la satisfacerea acestei necesități. Era de presupus că I.R.T.A., dacă și-a exercitat dreptul ei de «veto», va executa transporturile în condiții pe care numai o adevărată unitate specializată le poate asigura. În realitate a pus la dispoziție camioane obișnuite, fără cea mai mică adaptare pentru transportul de persoane, criteriul repartizării lor fiind în funcție de domiciliile șoferilor, care făceau noaptea escapade cu mașinile, în comunele de baștină.

În dimineața zilei de 23 ianuarie, un asemenea șofer — Gheorghe Naghi — aducea muncitorii din satul Almașul Mare. Angajîndu-se pe un drum de cîmp, ca să scurteze distanța, la ora 6,30 a ajuns la marginea comunei Balș și s-a apropiat de calea ferată Săcueni-Șimleu, simultan cu trecerea trenului 4071. Muncitorii din camion sesizînd

ACCIDENTELE SÎNT O FATALITATE?

primejdia au început să lovească cu pumnii în cabină pentru a-l avertiza pe șofer. Dar acesta n-a oprit. Douăzeci și șapte de oameni au fost izbiți și proiectați de trenul aflat în plină viteză. 9 au murit pe loc, 6 au decedat în drum către spital sau în timpul internării, alți 12 au fost răniți, majoritatea rămânând infirmi.

O principală cauză a acestor catastrofe este indiferența unor șoferi față de ce transportă:

BUTOAIE, CĂRĂMIZI SAU OAMENI

Ba uneori se observă că mai atenți sînt cei care transportă cărămizi. Vinovat de ciocnirea întîmplată la 9 iunie a.c. pe șoseaua București-Buftea-Ploiești între autobuzul 31-PH-4142 și un autocamion ce transporta cărămidă, nu a fost șoferul camionului, ci Ion Oancea, cel căruia își încredințaseră viața 40 de călători.

Este clar pînă și pentru copii că autovehiculele defecte nu au ce căuta pe străzi și șosele. Cu atît mai mult cele care transportă persoane. Și totuși sînt surprinzător de repetate cazurile în care, datorită verificărilor tehnice de mîntuială, unor mașini încărcate cu oameni, li se defectează frînele în plină pantă. Încep atunci dramatice coborîri vertiginoase, cu fața ori cu spatele, salvarea depinzînd de abilitatea șoferului, de teren și de ce apare în cale. Exemple din această vară:

— 1 iunie, în comuna Cerna, județul Tulcea, autocamionul 21-TL-414. 9 răniți, dintre care 2 de pe șosea.

— 15 iunie, ora 20.30, în comuna Slobozia-Conachi, județul Galați. Camionul «Bucegi» cu 34 de pasageri, pantă lungă de 1 000 m, înclinația 15°. 14 răniți.

— 20 iulie, ora 4.05, în comuna Pîrscov, județul Buzău. Autocamionul 21-GL-719 cu 29 de persoane. Înclinația pantei 30°, la baza ei un pod lung de 105 m. Doi morți, restul pasagerilor au reușit să sară din mers.

Este inutil a mai demonstra, prin alte exemple, că nu există o fatalitate a accidentelor de circulație. Însă este extrem de util de a arăta necesitatea unei activități permanente, unei intransigențe față de contravenienți, fie că sînt pietoni, fie că sînt șoferi. Dar în afară de contravențiile de circulație ușor vizibile, care intervin pe rută, există contravenții grave, mai puțin evidente: cele care trebuie depistate în organizarea defectuoasă a transporturilor, precum și în starea de funcționabilitate a parcului de autovehicule.

Creșterea numărului de accidente de circulație impune desfășurarea unei acțiuni continue de prevenire, iar vegherea la aplicarea riguroasă a regulilor de circulație va duce cu certitudine la reducerea la minimum a accidentelor.

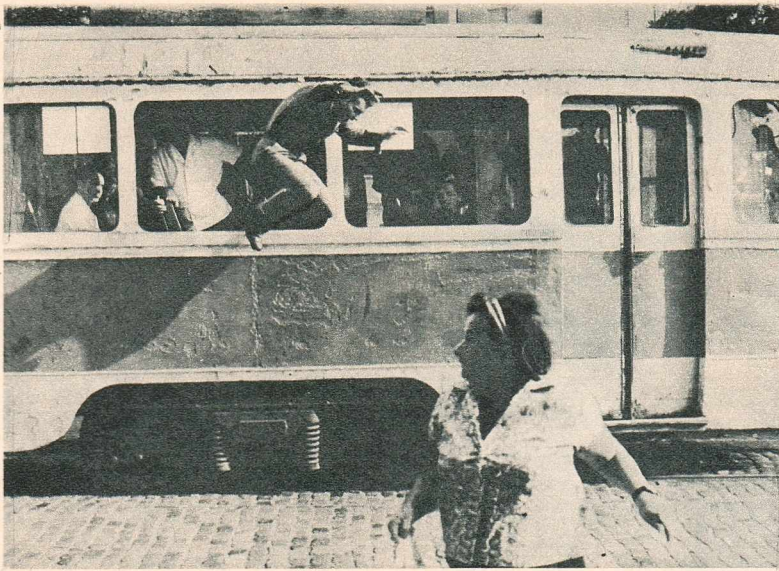

În luna august 1969, 11 copii au căzut victime ale accidentelor de circulație pe străzile bucureștene. Pe cel din instantaneul fotografic, cine, unde l-a trimis?

12 septembrie 1969, ora 15.35. Exerciții de judo și karaté pe Calea Griviței, în fața magazinului «Sora», exact acolo unde troleibuzurile urmează o curbă periculoasă. Eroii sînt tineri din cartier.

Consiliul popular județean Galați luase, pe hirtie, măsuri de deviere a circulației de pe șoseaua Galați—Tecuci, ca urmare a inundațiilor din luna iulie 1969. Totuși, autoturismul 1-TM-4272 a pătruns în zona periculoasă, a patinat pe noroiul depus pe asfalt și s-a răsturnat în apă, înecînd doi oameni.

Autoritățile au reconstituit acul nebunesc al lui Coca Iordan cu o subînțeleasă abateră față de «original»: în impulsul experimentului, tramvaiul a staționat.

În camion în pană lăsat pe arta carosabilă și fără lumini, un autobuz cu șofer grăbit și consecințele sînt suportate de pasageri: 8 răniți.

„CALE LIBERĂ“

Acum o sută de ani
a plecat primul tren din București

La 31 octombrie 1869 a fost inaugurată linia ferată București—Giurgiu, cea dintîi construită pe teritoriul de atunci al României. Construirea ei se datorește inițiativei domnitorului Al. I. Cuza, sub a cărui domnie s-au făcut numeroase proiecte și s-au acordat concesiuni pentru înzestrarea țării cu rețele întinse de căi ferate. Neputîndu-se realiza linii lungi care să străbată toată țara, din pricina lipsei de capitaluri interne și a lăcomiei companiilor străine, domnitorul Cuza a hotărît în 1865 să se construiască linii mai scurte, prin mijloace proprii de stat, fără capital străin. Acest plan a putut fi realizat abia mai tîrziu, după abdicarea silită a domnitorului.

Alegerea liniei București-Giurgiu corespundea unui scop economic esențial și anume, acela de a face legătura comercială, prin intermediul Dunării, cu Orientul și cu Occidentul. Din acest motiv important, linia București—Giurgiu a fost prevăzută în toate proiectele de căi ferate făcute pînă atunci.

Linia a fost construită de compania engleză John Trevor Barkley și John Staniforth între 1867 și 1869, la preț de 195 000 lei per km. În total linia a costat 21 milioane lei, în care au fost cuprinse dobînda și amortizarea, fiind plătită în 10 ani. Inaugurarea ei a avut loc în cadrul unor mari ceremonii, cu participarea largă a cetățenilor celor două orașe.

«Întinsul drum de fier de la gara Filaret — scria ziarul *Pressa*, din 2 noiembrie 1869 — era ocupat de mulțimea Capitalei care venise încă de la ora opt dimineața ca să vadă și să asiste la această celebrare, și veselia era atît de mare încît fiecare aștepta cu impăciență pornirea trenului la Giurgiu și suierătura pîntr-un zăvoaie a locomotivei».

Trenul oficial în care au luat loc membrii guvernului, ai corpului consular și ai autorităților civile și militare, a pornit la orele 10,45 în sunetele muzicii militare și în ovațiile mulțimii. Locomotiva împodobită cu flori și drapele tricolore era condusă de însuși constructorul liniei, inginerul John Trevor Barkley. Ea s-a numit «Mihai Bravu!», după obiceiul epocii de a da locomotivelor de atunci, puține la număr, cîte un nume: Căprioara, Fortuna, Leul, Vulturul, Rîndunica, Războieni, Călugăreni etc.

La un sfert de oră după plecarea primului tren a plecat al doilea, a cărui locomotivă s-a numit «Dunărea». Ea era condusă de Nicolae Tănase, primul mecanic român de locomotivă.

«În tot timpul călătoriei — scria «Monitorul» — toate stațiunile drumului ferat, ornate cu ghirlande și drapele naționale, erau pline de mulțimea curioșilor care se grăbiră a saluta întîiul tren de călători pe o cale ferată română. Asemenea la toate pasajele de nivel se grăbiră a veni numeroase grupe de săteni din comunele învecinate, privind cu vie mulțumire și aplaudind trecerea trenului. Gara din Giurgiu a fost mai cu seamă decornată cu mult gust și mai toată populațiunea din oraș venise a saluta această sărbătoare menită a crea pentru acel oraș un izvor necunoscut pînă azi de prosperitate».

Trenurile au străbătut distanța de 67 km într-o oră și jumătate, adică cu o viteză de 45 km pe oră, apropiată de cea a unui personal de astăzi.

În cadrul festivității de la Giurgiu a vorbit primul ministru Dem. Ghica.

«Acest nou mijloc de transport — a spus el — unul din cele mai însemnate titluri de glorie ale epocii moderne, au esersat cea mai mare influență asupra vieții intelectuale, morale și materiale a locuitorilor statelor ce l-au adoptat, a îndulcit obiceiurile, a ridicat nivelul general al inteligenței umane; artele și științele au găsit în el nenumărate și continue izvoare de dezvoltare, și astfel, cu drept cuvînt, s-a zis că gradul de civilizațiune al unui popor se măsoară prin numărul kilometrilor căilor sale terate».

Arătînd apoi că această primă linie ferată va fi administrată de stat, contrar propunerii unora de a se concede unei companii particulare, primul ministru a adăugat: «La apelul făcut junimii române, ea a răspuns cu grăbire, și astfel, mai tot personalul exploatațiunii s-a putut compune dintre pămînteni... Nu rămîne dar, decît a ne sili cu toții, să recîștigăm timpul pierdut în calea progresului. Numai astfel vom binemerita de la patrie; numai astfel generațiunile viitoare ne vor binecuvînta. Trăiască națiunea română».

După două ore de staționare în gara Giurgiu, cele două trenuri s-au întors la București, în aceeași atmosferă de entuziasm popular general. La întoarcerea în gara Filaret mulțimea vizitatorilor crescuse în tot timpul zilei într-un număr așa de însemnat încît pe distanță de mai mulți kilometri ambele trenuri au putut avansa cu mari precauțiuni și dificultăți în mijlocul mulțimii ce nu înceta de a aplauda sosirea trenurilor.

Descriind atmosfera zilei, ziarul *Pressa*, citat mai sus, scria: «Mărturisim că am fost cu totul transportați de bucuria ce ne-a inspirat această zi». Bucuria era explicabilă căci cuprindea în ea intuiția marilor avantaje pe care România avea să le tragă prin construcția căilor ferate.

Linia București-Giurgiu a constituit prima treaptă a sistemului de comunicații moderne ale României și un element de seamă al civilizației ei materiale.

B. TÎNCU

Tudorel Popa între Paganel și calculul probabilităților

de Sanda FAUR

Fotografii de Elena GHERA

O siluetă uscățivă, prelungă, ochelari cu rame drepte, niște plete subțiri și rare de călugăr, un aer absent — ușor comic, ușor zăpăuc — totul aduce cu un Don Quijote în surtuc nemțesc, desenat de Salvador Dalí într-unul din momentele de calm binevoitor ale fanteziei sale. Înclin spre mării ridicoli triști. Poate chiar și structural... mi-a spus Tudorel Popa. Deocamdată nu e însă nici visatul Cavaler al tristei figuri, nici râvnitul Alan din «Pădurea împietrită», ci — fără pudra de pe perucă și fără barbișonul de savant lunatic — un Paganel coborât de pe micul ecran direct în vălmășagul străzii bucureștene; trecătorii își șoptesc, unul altuia, uite-l pe Paganel, și ție îți vine să te duci să-l smulgi dintre boturile mașinilor pe domnul acesta deșirat și distrat care trece intersecțiile continuând să mîzgălească ceva într-un caiet. Afli, uimit, că acel ceva sînt niște ecuații diferențiale, un tic rămas din Politehnică, cum mărturisește jenat Tudorel Popa. Ca să nu pară lăudăros ori snob, se grăbește să precizeze: *Matematica e pentru mine ceea ce e pentru altul un roman polițist: îmi spală creierii. Apoi, precipitat, tot parcă scuizîndu-se: Chestia cu spălutul creierilor e o moștenire de familie: unchiul meu, chimistul Radu Cernătescu, zicea că-și clătește mintea făcînd pasiente. Sau, mă rog, cîntînd Chopin la pian...*

În pauzele dintre spectacole, sau așteptînd să-i vină intrarea în scenă, Tudorel Popa studiază calculul probabilităților (deși nu joc la loto, ține el să facă neapărat, și tot din modestie, o glumă) sau se reîntoarce la geometria grecească. Nu cunosc poezie mai frumoasă decît geometria grecească, mi-l citează el pe Paul Valéry și acum vocea nu mai ține să aibă inflexiuni autoironice ci-și permite, o clipă, să fie lirică. *Dar de fapt, cel puțin jumătate din antract să știi că mă ocup cu repetarea rolului. Pentru că, de îndată ce se termină spectacolul, eu îl uit. Vreau să-l uit. Cunosc un actor care știe pe de rost totul, de la primul rol din tinerețe, la ultimul. Dar nimic mai mult. Eu nu vreau să-mi las cortexul năpădit de replicile personajelor. Îmi îngădui luxul să am gîndurile proprii. De fapt, cineva a spus că cea mai înțeleaptă facultate a memoriei, e uitarea... Știi anecdota aceea care-i plăcea lui Pop Marțian? Am dat peste un medicament formidabil — povestea el — care ajută orice memorie, oricît de slăbită. E grozav. Se cheamă... Se cheamă... Cum naiba se cheamă? Uite că l-am uitat, blestematul...*

Dar mă întrebeseși de Paganel... Ai dreptate, citeodată un personaj ți se lipește de piele că nu-l mai poți da jos decît o dată cu pielea. Paganel m-a strîns în brațe, gata să mă sufoc. Și nici nu știau dacă să-i port — după opt ani de televiziune — recunoștință ori ranchiună. Din cauza lui mă văd telespectatorii, dar nu prea mă văd regizorii: le e teamă să nu-l aduc pe Paganel după mine, în orice alt rol.

— Dar te-am văzut nu demult în profesorul din «Passaglia». Era o compoziție excelentă.

— Sărut mina pentru compliment, dar aici a fost meritul lui Dimiu care a avut curajul — chiar de la teledebutul lui — să zdruncine prejudecățile de distribuție... Dar îți spuneam de Paganel: rolul acesta, ca și cel al Profesorului-Știe-Tot, pe care îl fac în emisiunile științifice de la radio de vreo 15 ani, constituie o muncă artistică fără multă strălucire,

dar ele mă plasează, vrînd, nevrînd, în cea mai acut specifică atmosferă a epocii noastre: cea științifică. Nu-i așa, noi trăim o epocă pretențioasă, cînd actorul nu poate exista fără un climat intelectual, cînd floarea talentului ține o zi, dacă nu e udată cu apa cunoașterii. Sigur că azi nu mai poți pretinde, ca Pico della Mirandola, că poți vorbi despre orice, și chiar despre ceva pe deasupra, dar asta nu înseamnă că nu poți avea, mai mult ca oricînd, voluptatea investigației. A investigației intelectuale făcute în mod științific. Chiar și asupra unui rol...

— Apropo: crezi în acea disociere care se mai face încă între actorul de intuiție și actorul cerebral?

— Am prins exact sensul apropoului: probabil că ai auzit și mata ce se spune despre Tudorel Popa — cum că n-ar avea talent, că e numai deștept, instruit și sensibil. Să-ți spun un secret: de fapt, eu am lansat zvonul ăsta. Vreo doi-trei n-au observat că-mi atribui trei calități în loc de una...

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Adevărul e că mi s-a întimplat să rămîn citeodată stupefiat în fața unui talent nativ care făcea pe scenă, din instinct, lucruri uluitoare. Talent și nimic mai mult. Cunoști anecdota aceea reală cu marele actor și bobocii de rață...

(O știam, dar am reascultat-o, pentru dv. și pentru plăcerea interlocutorului meu de a o spune încă o dată).

— ...un strălucit actor, care făcuse o strălucită creație, a fost chemat la ordine, cu ceva ani în urmă: «Cum ți-ai făcut concepția rolului, tovarășe?». «Iertăți-mă, dar știți, eu cresc acasă niste boboci de rață și, cum am oleacă de timp liber, le toc verdeață. Așa că, n-am avut încă vreme să... Dar îmi iau angajamentul ca pînă în trei zile să viu cu concepția scrisă...» Și de zeci de ani, își interpretează desăvîrșit rolurile, fără să le fi «concepțuit» vreodată.

— Să nu uităm totuși că teatrul de azi are și alte pretenții de la oficianții săi...

Teatrul de problemă, teatrul în care «vedem ielele» plimbîndu-se uneori nude pe scenă, teatrul acesta care se despozează de artificii și de zorzoane și solicită, de o parte și alta a rampei, un efort de gîndire, nu se mai poate face numai cu intuiție. Nu crezi?

— Fără îndoială, mă fascinează și pe mine tipul de actor complet și complex, care își stăpînește cu mintea talentul, îl ceartă și îl laudă, după nevoie, care are un minereu prețios de prelucrat și nu e nici avar, nici sport la mină cu harul lui. Cum este să zicem, Ionescu-Gion.

— Ce anume îți place la Gion?

— E un partener excepțional (să știi că partenerul slab te trage în jos, numai lingă unul bun poți face o treabă ca lumea!). Dar să te ferească Dumnezeu să nu te ții după el: are atîta forță încît sau te contaminează, sau te vindecă de teatru. Dintr-un plămînaș cit o nucă, izbucnește un fior de tragedie antică. Gion te uluiește prin precizia gestului, a intonației, prin felul cum poate mișca un deget sau rotă o privire. Și îmi place că, spre deosebire de mine, își dă seama că e nserios să rizi într-una. Era un moment, în istoria noastră, cînd nu era voie, pe scenă și în viață, să se plîngă. Gion își păstra însă, cu demnitate, dreptul de a fi trist... Sau iată, Ion Marinescu... Îmi place cînd declară că el e duș-

manul personajului său, în sensul că trebuie să fie învingătorul acestuia. Îmi place cînd îl văd cum își exploatează cu ferocitate parcela lui de spectacol. Dar eu, fiind mai clorotic, mă las provocat de rol, asta neînsemnînd că ridic întotdeauna miinile. Eu sînt, pe scenă, mai curînd «Alice în țara minunilor» decît Siegfried pe Rin.

— Spune-mi, rolurile pe care le-ai interpretat ți-au satisfăcut nevoia dumitale de a spune ceva, de a comunica ceva? Pentru că, după cîte am înțeles, teatrul nu e pentru dumneata numai o îndeletnicire profesională, ci un act social, un gest intelectual, un sistem de vase comunicante prin care trece, dinspre scenă spre sală, licoarea nobilă a ideilor...

— Să-ți spun un lucru, care ar putea părea trist și m-ar arăta drept invidios, dar zău că nu e. Eu nu sînt un «frumos», n-am nici umeri atletici, nici «smile» seducător. Drept asta, n-am prea fost eu distribuit în roluri de june-prim și nici n-am apucat să-mi dau bine seama dacă partenerul meu e bărbat sau femeie. Sînt ceea ce se cheamă un actor de compoziție, deși calificativul e puțin artificial — orice actor face, de fapt, compoziție. Din cauza asta, personajele pe care le-am interpretat s-au îmbrățișat poate mai puțin pe scenă dar m-au obligat să gîndesc mai mult. Și m-au pus destul de greu la încercare: mai nici unul nu a semănat cu celălalt. În «Familia» de Popov am interpretat un coleg de-al lui Lenin: aveam 14 ani pe scenă și 28 pe buletin. Azi am 44 și joc, în «Prețul» de Miller, un personaj de 89 de ani.

— Așadar, ai oscilat între candoarea vîrstelor de început și înțelepciunea calmă, stenică, a vîrstelor ultime.

— În «Căsătoria» lui Gogol făceam un Baltazar Baltazarovic grotesc, truculent, caricat, în Mr. Martin din «Cîntăreața cheală», joc uscat, absurd, ascetic, stilizat. În «Conu Leonida» aveam logoree, în «Incident la Vichy» nu scoteam timp de două ore nici un cuvînt. Precum vezi, cu vorbe ori fără, aveam mai întotdeauna de spus ceva prin rolurile mele: îmi plac personajele de esență polemică.

— Crezi că ai ratat vreun rol?

— Da. Și din orgoliu, sau poate în speranța rectificării, tocmai pe acelea aș dori să le rejoc. Nu mi-a ieșit Ben din «Vulpile»; era un personaj afurisit și eu mă mingii citeodată cu gîndul că-s prea molatic și cum nu se cade pentru rolul acesta. Să nu-ți vorbesc de rateurile mele în film, care merg, frățește, mină în mină, cu rateurile filmelor: am făcut vreo douăzeci și nu știu dacă sînt mulțumit de trei... Dacă ai ști ce dezolant e pentru un actor să se vadă într-un film prost, penibil... Îi vine să se lase de meserie și să-și ia lumea în cap. Dar așteaptă s-o faci întîi cei ce au răspuns, mai mult ca el, de film...

— Spune-mi, te rog, Tudorel Popa, crezi că un artist are nevoie, pentru însuși gestul său cotidian de creație, de o existență boemă? Mentalitatea obișnuită, cumsecade, a oamenilor obișnuiți este înclinată să lege imediat o profesie artistică de un trai mai puțin ordonat, boem, cum se zice...

— Într-un fel sau altul cred că toți trecem printr-o fază de boemă. Cînd eram tînr, trăiam într-o cameră în care erau învîlmășite laolaltă cărți, discuri, mucuri de țigară.

eprubete, coji de salam, pe jos era aruncat un soi de patefon, hiriit la care îl ascultam cu evlavie pe Fritz Kreisler; i se spunea «camera doctorului Faustus» și toți cei de acolo eram de fapt cite un dr. Faust, toți cei ce citeam și ne certam pentru versuri pînă în zori și beam țuică din retorte: și Tonegaru... și Dimitrie Stelaru, și Barbu Cioculescu, și Tache Demu... Ne simțeam acolo într-o republică a artelor, în care dirijam mersul stelelor și al poeziilor. Dar cine rămîne în faza de boemă, este sau snob, sau iubește promiscuitatea. Peste 40 de ani boema e cred. travestiul rotării. Dacă te referi însă la aspectul meu boem, la ținuta mea exterioară, să știi că e o țară de familie: Radu Cernătescu purta și el plete à la Berthelot și se complăcea într-o poetică neglijență a veșmintelor — fiind totuși de o nemaipomenită rigoare interioară. Cînd mă văd însă în oglindă îmi vine să-mi zic citeodată: «Ce milă mi-e de tine, Tudorel Popa! Cînd ești ras, n-ai pantofii făcuți, cînd ai pantofii făcuți, ți-au apărut coșuri, cînd n-ai coșuri, ești netuns»...

— N-are rost să te consolezi, pentru că știu că te răsfeți acum, stimate Tudorel Popa. Dar dă-mi voie să te întreb ceva: după cite am înțeles, ai și o pregătire științifică...

— Da, o facultate (de chimie industrială) neisprăvită și un an la fizico-chimice... Să știi — dă-mi voie să mă laud oleacă — am fost un studios...

— Înțeleg că patima pentru știință te mistuie și acum...

— Nu regret nimic mai mult decît defunctul meu laborator de chimie. Dar mă consolez citind: jumătate din biblioteca mea e alcătuită din material științific.

— Ei bine, de ce ai făcut o carieră artistică?

— Pentru că îmi dădeau tircoale, în tinerețe, și muzele, și mai ales pentru că nu am putut să-mi continui studiile științifice din cauza unui accident la ochiul stîng. Și așa a apărut în familia noastră cu vechi tradiții științifice...

— Da, am aflat că ești fiul cunoscutului profesor universitar ieșean de anatomie și embriologie, Gr. T. Popa...

— ...așa a apărut deci un reprezentant al histrionilor. Sincer să-ți spun, nu am avut nici o clipă convingerea că eram menit să fiu actor. După cum nu știu dacă aș fi fost vreodată un bun inginer... Și să-ți spun de ce: în primii doi ani de Politehnică ai de-a face cu niște cursuri de o olimpiadă claritate științifică, dar apoi, peste acest fundament solid și precis intervin ceea ce se cheamă coeficienții de siguranță: ca să obții ceva, practica îți cere să înmulțești orice rezultat cu acest teribil coeficient, iar eu, cum să-ți spun, nu prea mă simt în stare să manevrez în viață «coeficienții de siguranță», nu prea am vocație «terenului» și nici cine știe ce simț practic.

— Să înțeleg că te nemulțumește profesia la care ai rămas?

— Eu sînt nemulțumit în primul rînd de mine. Și cu atît mai mult cu cît uit citeodată asta. Această non-corespondență între aspirații și realizare este permanentă. Poate totuși că pe undeva mă bucură secret: înseamnă că încă n-am trăit destul, că mai am pentru ce să exist. Făceam odată butada că mă strădui să am în fiecare seară o idee genială pe care o toc zelos, ca să am rostul să fiu în viață și a doua zi.

— Ești angajatul unui teatru — Teatrul Mic — care evită programatic repertoriul comercial, care se străduie să facă din orice spectacol un gest de cultură. Cum se răsfrînge aceasta în relațiile sale cu publicul?

— Onestitatea aceasta intelectuală, respectul pentru ținuta repertoriului, nu prea sînt, e adevărat, comerciale, nu prea ne face să jucăm cu casa închisă. Cred totuși că hiba e alta: unele teatre ale noastre trec, începînd de cîtăva vreme, printr-un fel de dezarticulare organizatorică, printr-o anume derută și incertitudine repertorială. Observ, nu fără stupeoare, cum un teatru cunoaște, de-a lungul a 2-3 ani, o afirmare promițătoare, dar mai mult de 4 nu ține ascensiunea: directorii se schimbă fatalmente și, în funcție de ei, și personalitatea teatrului. Pentru mine e un miracol că teatrele Giulești și Tăndărică își păstrează de atîția și atîția ani aceiași directori.

— Poate pentru că directorii acestor teatre sînt directoare...

— Și să se mai spună că femeia e nestatornică...

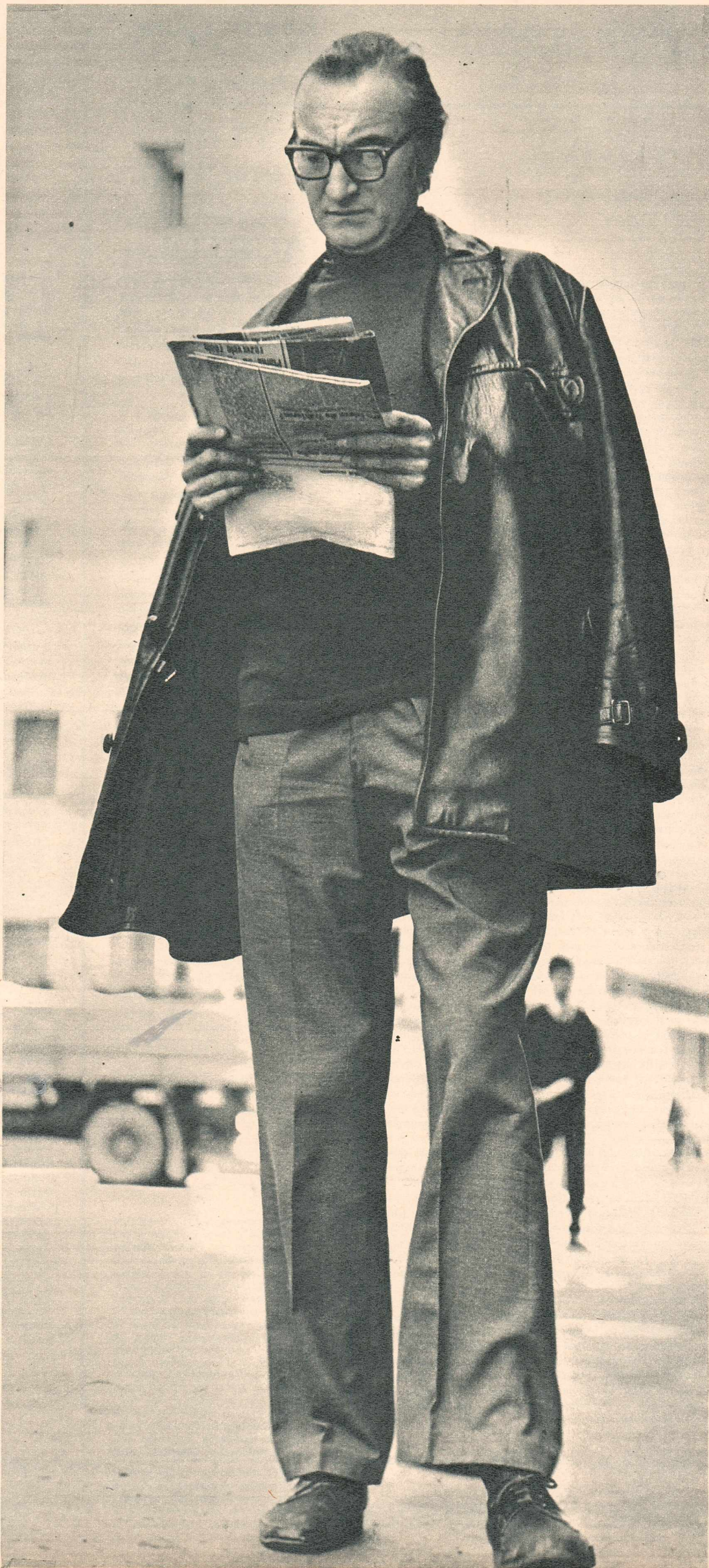
— Spune-mi, te rog, cum te-ai simți jucînd într-o sală aproape goală?

— Adevărul e că nu se poate concepe spectacol fără public: noi existăm fiindcă există publicul, dar să nu uităm că și publicul a devenit public o dată cu spectacolul nostru și prin existența lui. E un fel de secret al lui Polichinelle, acesta. Sînt deci două tabere față-n față: fiecare dă, fiecare primește. Se interdetermină, se cultivă reciproc. Un public bun te obligă să joci și mai bine, un public aproximativ te împinge să joci de serviciu, dar un public nerespectuos față de actul scenic, este ucigător... Dar știi cum se spune: fiecare teatru, fiecare spectacol își are publicul pe care îl merită...

— Ai întîlnit vreodată un om care să reprezinte pentru dumneata artistul ideal?

— Da: nespun de regretatul nostru scenograf Tony Gheorghiu...

Și după ce i-a pomenit numele, mi s-a părut că Tudorel Popa nu ar mai avea altceva de adăugat...

Dintre numeroasele scrisori care conțin observații și sugestii cu privire la revistă, am vrea să ne oprim astăzi la două.

Cu unele dintre propunerile făcute de cititorul Dan Bujor din Timișoara (mai multe subtitluri în textul reportajelor și anchetelor, evitarea publicării aceleorași fotografii ca și cocidienele, rezervarea unui spațiu mai larg materialelor de «senzație» sau de culise din viața internațională etc.) sîntem, bineînțeles, întru totul de acord. Alte sugestii ni se par mai discutabile (împărțirea paginilor de actualități în rubrici tematice permanente, folosirea fotografiilor de format poligonal etc.). Cititorul nostru cere, de asemenea, «suprimarea știrilor interne și externe, deoarece ele sînt specifice cotidianelor, nu săptămînalelor». Aici trebuie să ne înțelegem: există știri și știri. Unele dintre ele, care privesc evenimentele curente, nu au, într-adevăr, căuta într-o revistă ca a noastră. Alte informații însă, de sinteză sau privind domenii sau aspecte mai puțin abordate, chiar insolite (dar prin aceasta nu mai puțin semnificative) își găsesc locul și într-o revistă săptămînală de actualitate. Ca să nu mai vorbim de anumite evenimente deosebit de importante (ca, de exemplu, o «premieră» cosmică) care, deși cunoscute de cititori din paginile cotidianelor și din emisiunile radioului și televiziunii, trebuie să fie totuși prezente, bineînțeles, într-o modalitate specifică unei reviste ilustrate.

Comparațiile pe care le face cititoarea Marilena Herțanu din Pitești, în ce privește abundența de materiale, între revista noastră și unele reviste străine nu ține seama de un «amănunt». Nu e același lucru să ai la dispoziție 32, maximum 40 de pagini sau, dimpotrivă, 160, 200 sau 260 de pagini (chiar dacă 50—60 de pagini sînt ocupate de reclame). Și nu e vorba numai de numărul și dimensiunile textelor, ci și de posibilitatea de a le pune mai bine în valoare, ca și de posibilitatea de a publica fotografii multe și mari. În schimb, observațiile tovarășei Herțanu privind ponderea diferitelor teme sau calitatea fotografiilor industriale ni se par întemeiate.

O lungă scrisoare am primit de la cititorul Ioachim Iliescu din comuna Broșteni, județul Suceava, care ne solicită sprijinul în legătură cu «un grup de invenții, inovații și perfecționări tehnice, intitulat sistem rațional de dirijare a circulației bunurilor materiale», pe care dumneasa le-a comunicat mai multor instituții centrale, fără a primi vreun răspuns satisfăcător. Vigilent de astă dată, tovarășul Iliescu nu ne dezvăluie nimic din conținutul acestui sistem rațional și, după cite se pare, miraculos, care urmează să rezolve toate raclele de care suferă viața economică. Desigur, ne vom interesa de soarta invenției corespondentului nostru. Ni se pare însă că de insuccesul de pînă acum e oarecum vinovat chiar autorul sus-amintitului panaceu universal. Cînd anunți că datorită invenției productivitatea muncii va crește, de la o zi la alta, cu 4 000—5 000 la sută, e firesc ca oamenii să fie speriați sau, măcar, sceptici. Să fi fost vorba de o creștere de 5,10, hai, 20 la sută, sîntem siguri că interesul ar fi fost mult mai accentuat. Ce să-i faci, așa sînt oamenii. Dacă îți oferă cineva 100 lei pentru o treabă, devii atent, dacă-ți oferă un milion, ridici din umeri sau treci pe trotuarul celălalt (sau telefonezi la miliție). Și mai este o hibă. Tovarășul Iliescu subliniază de nenumărate ori că invenția dumisale este unică, singura soluție. E demobilizant. Chiar nimeni să nu mai aibă posibilitatea de a introduce o cît de mică îmbunătățire, de a avea o cît de modestă idee? Dar, să așteptăm urmarea.

Mulțumim cititorului Dumitru Negoescu din Ploiești care, citindu-ne «din copertă pînă în copertă», a descoperit în numărul din 4 octombrie o exprimare greșită. Desigur, cu cifra de 12 877 locuitori nu se poate asocia indicația vagă «acum vreo 30—35 de ani». În decurs de cinci ani, orașul Baia Mare (căci despre el e vorba) și-a mai modificat, măcar cu cîteva unități în plus sau în minus, populația. Faptul că greșeala era cuprinsă într-o reclamă nu ne absolvă de răspundere. Tot ce apare în «Flacăra», indiferent din ce sursă ar proveni, angajează responsabilitatea redacției.

În schimb, nu sîntem de acord cu cititorii Pavel Receanu și Dan Costea din Constanța care se plîng că în unele titluri apar nume proprii scrise cu litere de rînd, fără inițială majusculă. E un procedeu grafic ca atîtea altele, folosit de sute și mii de publicații și nu o luare de poziție împotriva ortografiei oficiale.

În sfîrșit, o precizare. Dacă cineva vrea să-și vadă solicitarea satisfăcută, nu e nevoie să ne trimită mai multe scrisori cu scris contrafăcut și semnătura schimbată. Tot procedeele cinstite sînt mai eficace.

SĂ-ȚI PROCURI SINGUR IAURTUL...

G nu vede oamenii așa cum sînt, ci cum ar vrea el să fie sau, ca să fim mai clari, cum i-ar conveni lui să fie. El socoate că fiecare om de pe acest glob este — cel puțin teoretic — un salariat al său, de la fiecare așteaptă tot felul de servicii.

De aceea privește oamenii în perspectiva serviciilor pe care le așteaptă de la fiecare. Un prieten care să-i achite telefonul, un alt prieten care să-i facă rost de-o piesă la mașină, fiecare prieten își are sarcina lui foarte precisă. Cîte servicii, atîția prieteni. G nu cunoaște ideea unei prietenii gratuite. De fapt, în conștiința lui înțî există serviciul — și apoi — mai tîrziu, ca o concluzie logică — apare și prietenul drag, hărăzit de soartă să facă serviciul. El aplică în viață legea biologiei care susține că «funcția creează organul». Deci, serviciul naște amiciția...

Cînd se uită la o femeie o și vede curățindu-i hainele și pregătindu-i regimul dietetic de care are atîta nevoie. Imediat cîntărește serviciile pe care le-ar putea obține îndrăgostindu-se. Căci, fire sensibilă, G se îndrăgostește în schimbul acestor mici servicii.

Disparația unui frumos sentiment o observă tot pornind de la aceste mici, blestamate și nepuizabile servicii.

— Dacă Luiza mă iubea, azi aveam iaurt la masă.

Sau:

— Dacă Maricica mă adora, aveam pantofii lustruiți.

Disparația acestor frumoase sentimente îl lovește direct. Trebuie să-și curețe singur pantofii. Trebuie să-și facă singur rost de iaurt...

Să-ți procuri singur iaurtul...

— Ce viață...

OCHIUL IMPRESIONABIL

Acum op-artă nu mai uimește pe nimeni. Ea a devenit clasică și și-a cucerit locul în muzee, oferind doar teoreticienilor prilej să mai discute dacă ea își are sorginea în știință sau în imaginația artistului. Optica este un instrument cum era odinioară perspectiva. O topografie care caută în mod viclean să impresioneze retina, un joc al unui vrăjitor dezlănțuit care creează iluzii și senzații despre care omul nu-și închipuia că existau în cîmpul său vizual. Joc sau cercetare vizuală, ce importanță mai are? Esențial este că aceste imagini cuceresc și robesc ochii, la fel cum pe copii îi fascinează imaginile dintr-un caleidoscop. Ondulații moa-

rate, joc al culorilor închise pe funduri deschise, prisme, rețele de linii paralele care se suprapun, grilaje... Mijloacele par să fie infinite. Și artistul creează o încălțătoare atmosferă vizuală cu variațiile ei ca în aceste «Ritmuri» cum și-a intitulat ION MITRICI iluziile sale optice.

PORNIND DE LA COINCIDENȚE...

Cînd fotbalul își etalează, în plin sezon, cu mină de maestru, frumusețile, și cu una de rezor impecabil, surprizele, cronicarul pare constrins să-și dedice gîndurile, în exclusivitate, sportului rege. Dar, vai, urechile sale nu vor să audă vacarmul stadioanelor, ochii săi refuză imaginea porții și a plasei sale, obsedante, îndrăznește chiar să ignoreze pașii din ce în ce mai sonori ai vremii, care vestește apropierea datei de 16 noiembrie! De unde atîta curaj sau condamnabilă nepăsare?

Să încep cu... începutul. Cînd duminică dimineata m-am întîlnit cu camaradul în ale publicisticii, Mihai Ungheanu, acesta — pasionat al fotbalului — mi-a relatat o simplă întîmplare ori o coincidență cu substrat. Asistase, cu cîteva luni de zile în urmă, la un joc de fotbal, între Jiul și Dinamo, pe terenul bucureștenilor. Întîlnirea a revenit pînă în cele din urmă gazdelor, dar ele erau conduse cu 1—0 și 2—0 în momentul în care radiourile portative răspîndeau în eter știrea că, la Wimbledon, România se califică în finala Cupei Davis. Zicea colegul meu, obișnuit cu publicul de fotbal, deși personal exterior fenomenului sportiv, el fiind preocupat de critică și literatură, că nu mai asistase la o asemenea explozie ca cea de pe Dinamo, din «sîmbăta mare» de pe Wimbledon.

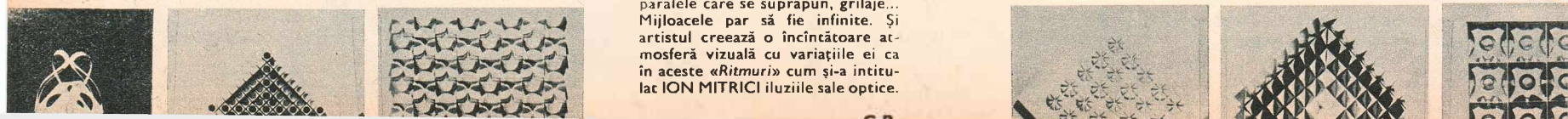
Vorbele lui m-au pus pe gînduri, pentru că, într-adevăr, dacă 12 000 de cetățeni din București, dintre care 90% dinamoviști și fotbaliști pînă în măduva... sufletului, au putut trece, în acele clipe, peste prezentul sumbru al formației iubite spre a aplauda, de la o asemenea distanță, victoria jucătorilor de tenis, așa cum o făcuseră, ceva neobișnuit se petrecuse fără nici un dubiu.

Duminică, Jiul juca din nou în Capitală, cu Rapid de data aceasta, dar în sala Floreasca cei patru tenismani care reprezentaseră țara în Cupa Davis evoluau și ei. «Concurența» de pe așul sportiv al săptămîinii se cerea rezolvată în favoarea sportului alb!

Sala respectivă a mai îmbrăcat încă o haină, e drept cea mai nouă, din garderoba ei (pînă acum obișnuită cu: tenis de masă, — vă mai amintiți de zilele acelea? —, volei — ce bucurie la cîștigarea Campionatului Europei! —, baschet, handbal, lupte și box, diverse spectacole culturale-sportive), haină croită de geometria terenului de tenis. Despre public, prezent se pare în număr egal în sală și în afara acesteia (din motive de pasiune neacoperită... de spațiu), s-a scris. Despre spectacolul furnizat și despre calitatea lui, de asemenea. Despre farmecul reintîlnirii dintre public și campionii (neîncoronați) ai Europei s-a relatat prompt. Și totuși există încă un volum de idei insuficient explorat. Cred astfel că tenisul nu mai poate fi considerat, ca pînă de curînd, drept o disciplină minoră, căreia i se rezervă posibilități pe măsura modestiei sale. Dacă sportul alb din țara noastră a ajuns să se impună cu o atît de pregnantă autoritate pe plan mondial, mai puțin importante mi se par acum cauzele (au fost ele în primul rînd materiale? de concepție ori conjunctură? ori sînt numai consecințe ale apariției unor talente cu totul remarcabile?) decît starea de fapt. S-ar putea — evident — stabili proporții între izvoarele multiple care explică realitatea consemnată — cine știe dacă n-ar fi amuzant ori instructiv calculul respectiv? — însă nu vreau să mă angajez pe această pistă, considerînd-o lătură. Cred, în schimb, că acum — fiindcă tot se discută prevederile bugetare ale viitorului an — tenisul și-ar merita o zestre mai substanțială. Sînt sigur că nu s-ar comite nici o eroare consolidîndu-se baza materială a sportului alb, cel mai bun argument fiind tocmai sporul popularității sale, explicat de prestigioasele succese ale celor patru jucători de Cupa Davis: Ion Țiriac, Ilie Năstase, Petre Mărmureanu și Sever Dron. S-ar putea judeca și altfel: dacă cu ceea ce avem am obținut totuși rezultate bune, atunci de ce să schimbăm condițiile? Semnale acest mod de a gîndi tocmai spre a-i scoate la lumină fragilitatea bolnăvicioasă, spre a-l supune negației publice, anihilîndu-l chiar și în mentalitatea celor care, nu o dată, au apelat la ființa sa hibridă, cu mari calități de insinuate pînă la acceptarea sa în rîndul argumentelor logice. Viitorul va fi al jocului rapid, athletic, stimulat de specificul terenurilor și de materialele moderne. Parchetul sălii Floreasca a demonstrat ceea ce betonul de la Cleveland ne sugerase, doar. Poate că raul a fost spre bine... Terenul de ciment este mai ieftin decît unul de zgură, cel puțin prin posibilitățile de amortizare a cheltuielilor inițiale, deoarece se poate juca mai mult timp, îngrijirile necesitate sînt mai puține și mai simple, nu atît de costisitoare, iar clima țării noastre recomandă și ea recurgerea la beton, pentru jocul de tenis. Acolo unde există săli cu parchet se impune ca ele să-i găzduiască și pe tenismanii orașului respectiv, în intervalul neprielnic al iernii.

Poate că astfel procesul valoric se va echilibra, în sensul că se va porni de la condiții materiale și umane spre a se realiza marile performanțe. Atunci, poate, federația de specialitate își va lua curajul de a-i înscrie pe campionii noștri și la marile competiții internaționale de sală. O va face oare?

Mai înainte chiar ca cei patru mari de azi să se fi retras?

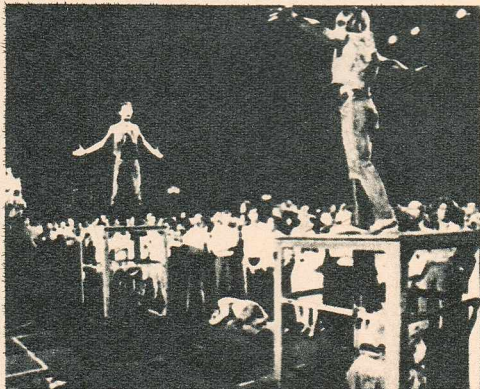
STELUTE CU ȘI FĂRĂ NUME

Pretutindeni au loc concursuri de interpretare a muzicii ușoare, pretutindeni ele suscită un interes exagerat în raport cu semnificația lor reală și, de asemenea, pretutindeni, oamenii de cultură privesc fenomenul cu o circumspecție și, așa spune, cu o descurajare, asemănătoare cu sentimentele determinate de afluența publicului la filmele de prost-gust sau de succesul de librărie al literaturii-maculatură. În câteva țări socialiste s-au făcut chiar încercări de a da expresie artistică acestor sentimente sau au fost inițiate discuții teoretice. Regizorul filmului iugoslav «Cînd voi fi mort și livid» a inclus în secțiunea transversală prin ceea ce este sordid în viață și un trist, penibil, concurs de muzică ușoară. Mi se spune că această secvență — al cărei realism l-am apreciat în mod deosebit — este întrecută de departe prin cruzime și forță de documentarul cehoslovac pe bază de ciné-vérité intitulat «Concursul». Concursurile de muzică ușoară organizate de televiziunea ungară sînt criticate cu vehemență de presă. Revista «Elet es Irodalom» subliniază ca ele nu au nimic comun cu arta și că, în măsura în care solicită o atenție nemeritată din partea unui public foarte numeros, reprezintă «o farsă enormă». În replică, vicepreședintele Radioteleviziunii maghiare, Ferenc Pecs, declară: «Noi, cei de la televiziune, nu îndrăznim, pentru că ne este rușine, să spunem, să mărturisim, cînd vrem nu să culturalizăm, ci pur și simplu să distrăm lumea. Ca urmare se fabrică explicații. Se inventează că și muzica ușoară, romanțele, ar constitui un fel de treaptă spre îndrăgirea muzicii pretențioase, și că cel care ascultă azi monologul unui erou de comedie boulevardieră va savura mîine monologul lui Hamlet. Aceste teorii sînt complet mincinoase! Ceea ce nu face parte din cultură nu poate fi o treaptă spre ea. Dar de ce trebuie inventate asemenea teorii? Ceva, chiar «ucigător de gust» poate fi util și tolerabil sub aspect social, deși nu-i cultură. Așa cum pocherul este o bună relaxare pentru oamenii oboșiți, și televiziunea își are partidele ei de pocher care trebuie asumate ca atare, cu capul sus. Publicul cere mai multe emisiuni deconectante, solicită veselie și satisfacerea acestor necesități nu poate fi dăunătoare».

Încredînd prezentarea concursului «Steaua fără nume» unui poet, incluzînd în jurii personalități exigente, cerîndu-le interpretelor să dea dovada unei înzestrări artistice multilaterale și a unui nivel de cultură satisfăcător, televiziunea noastră încearcă să se mențină pe o poziție onorabilă pe acest teren alunecos și controversat. Două prime stelute recrutate pe această cale — mă refer la Cornel Constantiniu și la Doina Spătaru — au cu adevărat calități vocale și interpretative demne de a fi luate în seamă și, mai ales, par a se situa deasupra condiției intelectuale pe care ne-am deprins s-o asociem — uneori pe nedrept — cu cîntăreții de muzică ușoară. Am ascultat recentul mic recital al Doinei Spătaru și n-am regretat de loc că — nimerindu-mă și eu o dată în juriu — i-am dat nota maximă. Dacă va alege o carieră legată de arta spectacolului va putea să progreseze spre punctul (atîns, de pildă, de Margareta Pislaru și accesibil, presupun, Mihaelei Mihai) din care se deschide calea spre orice gen de rol și de performanță scenică.

Dar chiar dacă «Steaua fără nume» ar fi reprezentat pînă acum un eșec total, o lungă defilare de tineri și tinere cu ambiții pe măsura unui anume biet ideal mediocru, destul de răspîndit în vremea noastră, descoperirea inginerului Adrian Ionescu ar fi justificat, ea singură, toată pierderea de vreme. Televiziunea noastră a găsit tipul perfect de actor-cîntăreț profilat pentru micul ecran. Timbrul plăcut al vocii, muzicalitatea sînt calități binevenite dar nu nemaivăzute. Noi, deosebite, sînt inteligența plină de haz a mimicii, frazarea subtilă care scoate în evidență umorul nebănuț al unui text banal, bonomia, falsa ingenuitate a intonației, a gestului, a privirii. Luat în primire de un regizor ingenios, Adrian Ionescu ar putea să devină capul de serie al unei specii deocamdată cu desăvîrșire absente la televiziunea noastră, dar amplu reprezentată la alte televiziuni: actorul care povestește, cîntă, improvizează și prezintă într-un mod numai al lui pe invitații emisiunii sale. (Noi am avut prilejul să-l vedem în această postură pe Gene Kelly.) Un asemenea talent dublat de inteligență nu se găsește pe toate drumurile (dovada: e primul în acest gen care apare la noi pe micul ecran). Să sperăm deci că televiziunea va înțelege că pentru Adrian Ionescu muzica ușoară este și trebuie să fie doar una din modalitățile posibile de exprimare și că-l va utiliza pornind de la această premisă. Cit despre valoarea concursurilor de muzică ușoară, discuțiile vor continua, concursurile vor continua și ele, tinerii vor continua să fie atrași de mirajul firmamentului de mucava. Așa că...

P.S. Vai, vai, ce soartă tristă are năstrușnica familie Varner. După bătrînul Will și-a pierdut și tînărul Jody fizionomia inițială. Noroc de statornicia Clarei și a lui Ben sau mai bine-zis noroc că serialul se apropie de sfîrșit pentru că altminteri s-ar fi ajuns ca nimeni să nu mai recunoască pe nimeni.

Un «Orlando Furioso», pe care Ariosto l-ar recunoaște cu greu în versiunea semnată de Edoardo Sanguineti, este considerat ca unul dintre cele mai interesante spectacole teatrale ale anului. După succesul reputat de ansamblu artistic italian de sub conducerea lui Luigi Ronconi, la Festivalul de teatru de la Belgrad, «Orlando» va pleca în turnee la Amsterdam, Berlin și Copenhaga

În cadrul unui turneu întreprins în Italia, cunoscutul ansamblu de cîntece și dansuri de sub conducerea lui Igor Moiseev s-a oprit între 7 și 17 octombrie la Bologna. Spectacolele formației coregrafice sovietice au cucerit publicul prin largă lor gamă tematică și prin perfecțiunea interpretării.

O bună parte a criticii britanice a protestat împotriva ciuntirii unui spectacol brechtian. Pe scena lui Chichester Festival Theatre, «Cercul de cretă caucazian» se joacă fără prolog și epilog iar interpretarea într-o manieră nepotrivită scade semnificația socială a piesei.

RECLAMĂ

În vitrina «Romartei» din Calea Victoriei privirea mi s-a agățat de un afiș cu următoarea propozițiune: Economia este arta de a obține maximum de la viață. Curiozitatea pentru mărfurile expuse a fost înlocuită de meditație.

Ce ceri de la viață?

— Să te realizezi, afirm eu. Și pentru această trebuie să economisești timpul.

— Plăcerea, răspunde un epicurian. Dar Epicur găsea plăcerea maximă în filozofie, iar Lucullus în ospete. Unul era econom cu bunurile lumești, celălalt risipitor.

Dar ce s-o fi gîndit înțeleptul care a aranjat vitrina cu stofe de la «Romarta»? Să nu cheltuiesc banii pe stofe scumpe? Să-i pun deoparte, să-i adun pentru a-mi putea confecționa un costum elegant? Maximum ce se poate obține de la viață este o haină frumoasă? Sau poate nu s-a gîndit la nimic, ci pur și simplu i-a plăcut cugetarea și a plasat-o ca obiect de podoabă? În acest caz ar putea zilnic să varieze vitrina afișînd maximele lui Epictet, Cilibi Moisi sau ale altor moralști.

Încă un pas pe Calea Victoriei și gîndul mă duce la rostul și eficacitatea reclamei. Pentru ce se face publicitatea mărfurilor?

— Ca să se vîndă, ar răspunde Mitică.

— E așa de multă încît altfel nu se vinde?

— Unele se desfac mai greu.

— De ce?

— Ei! Sînt cam nearătoase, de calitate mai slabă, de modate...

— Și unor astfel de produse le faci reclamă? Cum vrei să le lauzi? Că sînt frumoase, faine, ultimul răcnet al modei?

Să ne fie limpede. Reclama are o altă arie de cuprindere în economia noastră socialistă actuală decît cea din economia capitalistă și se va modifica pe măsura dezvoltării forțelor noastre productive și a schimbării sistemului de conducere a întreprinderilor.

În societatea capitalistă dezvoltată reclama este determinată de necesitatea desfacerii mărfurilor în condiții de concurență. Există mulți producători de tractoare sau de anvelope. Fiecare vrea să cucerească piața în detrimentul concurentului. De aceea, această publicitate zgomotoasă, insidioasă, la care sînt utilizați psihologi care caută formele cele mai apropiate de pătrundere și fixare a mărfii în conștiința cumpărătorilor. Pe toate șoselele vezi panouri cu anvelope Dunlop (sau Pirelli, sau altele). Nici măcar cuvîntul «cumpărați». Numai emblema. De ce? Pentru a crea automatismul de asociere: cine spune anvelopă înțelege Dunlop, cine se gîndește la buldozer are în imaginea tipului Caterpillar.

Dar acolo unde monopolul este absolut sau monopolurile și-au împărțit piețele de desfacere?

— Și acolo rămîne valabilă necesitatea extinderii vînzărilor. În foarte interesanta și documentata lucrare «Cinci coloane pe-a-ntîia», H. Dona și E. Preda arată că în lumea occidentală publicitatea «nu este numai o formidabilă armă comercială, ci și un mijloc foarte eficient de «condiționare» a opiniei publice». Publicitatea are ca scop să creeze nevoia, să oblige cumpărătorul la un anumit consum, fără de care nu se poate bucura de considerația socială. O fi făcînd haina pe om, dar el este judecat și după tipul automobilului cu care circulă...

Cu totul altfel este în lumea noastră modalitatea publicității astăzi și, desigur, aceasta va căpăta alte forme, sfere și intensitate mîine. În perioada imediat următoare războiului, în starea de ruină și de lipsuri în care ne aflăm, nu exista reclamă pentru produse industriale și nici nu era necesară. Astăzi întreprinderile comerciale și industriale simt nevoia, în anumite perioade și pentru anumite produse, s-o facă. Iată un exemplu proaspăt: «În toamna de cîrînd sosită, îmbrăcăminte potrivită!» Zimbiți, nu? Dar sub coaja aceasta rudimentară, zgrunțuroasă și diformă se ascunde o idee foarte simplă: comerțul de îmbrăcăminte anunță populația că a sosit în magazine marfa de sezon. Atîr. Nici vorbă de lupta întreprinderilor pentru a cîștiga favoarea cumpărătorilor prin prezentarea unor confecții moderne, elegante. Acestea încă n-au nevoie de reclamă. Se iau cu asalt.

— Și atunci?

— Atunci publicitatea trebuie să țină seama de condițiile concrete în care au loc producerea și desfacerea mărfurilor. Sînt foarte, foarte multe produse ale tehnicii moderne care au început să se fabrice și la noi, despre a căror existență, proprietăți, utilitate și mod de folosire aproape nimeni nu știe nimic. Și ne mirăm că «n-au succes». Iată un dezbueu uriaș pentru o reclamă inteligentă.

De pe urma căreia și cei care vînd, și cei care cumpără cîștigă.

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

Ultima săptămână a lunii octombrie ne-a prilejuit tradiționala întâlnire cu câteva dintre cele mai recente creații ale studiourilor din Uniunea Sovietică.

Festivalul filmului sovietic, înscris în agenda de toamnă a oricărui iubitor de cinematograf, ne-a pus față în față cu regizori și actori cunoscuți sau ne-a obligat să reținem unele nume noi. Prestigioasa manifestare artistică a fost dominată, fără îndoială, de monumentală ecranizare a lui Piriev după romanul **Frații Karamazov**, creație pătrunsă de o adâncă înțelegere a spiritului dostoievskian, film pe care spectatorii noștri au mai avut prilejul să-l vadă în luna august. Reluarea lui în cadrul festivalului ni se pare un gest de cuvenită cinstită a unuia dintre cei mai devotați slujitori ai cinematografului sovietic: Ivan Piriev.

Dintre premierele absolute a fost așteptat cu vădit și îndreptățit interes, în primul rând, filmul lui Stanislav Rostoțki **Să trăim pînă luni**; nu numai

◀ O tânără actriță, Irina Pecernikova — un nume nou în galeria actorilor sovietici. Să trăim pînă luni este deocamdată cel mai important film al carierei sale.

◀ Îl recunoaștem mai greu pe Viaceslav Tihonov cu acest chip de profesor ușor marcat de ani.

◀ Donatas Banionis, actorul lituanian distins cu un premiu de interpretare la Festivalul de la Karlovy Vary, pentru rolul său din filmul Nimeni nu voia să moară.

Savva Kuliș, cel care semnează **Sezon mort**. «Este un film insolit — spune Romm, părintele spiritual al lui Kuliș, despre fostul său operator — și, după părerea mea, foarte interesant. Film cu suspense-uri, **Sezon mort** nu seamănă de loc cu nimic din ceea ce am văzut pînă acum. Se sprijină pe evenimente reale și produce o extraordinară impresie de autenticitate... Sînt foarte fericit pentru Savva Kuliș și aproape că încerc un fel de bucurie egoistă. La urma urmei eu sînt cel care «l-am ghicit» pe acest om și eu l-am ajutat să facă primii pași ». Acuitatea psihologică a acestui film de factură polițistă, excelent interpretat de actorul lituanian Donatas Banionis (Vaitcus din **Nimeni nu voia să moară**), siguranța creării unei atmosfere, merită elogiile maestrului. Alte nuanțe ale aventurii încearcă și filmele intitulate **Mîna cu briliante** și **Noile aventuri ale răzbnătorilor**. Primul, o «comedie polițistă excentrică», cum o numește interpretul său principal, cunoscutul luri Nikulin, (**Cînd copacii erau mari; Aport, Muhtar!**), a fost gândită special pentru acest original actor, venit din lumea circului, și poartă semnătura lui Leonid Gaidai. Al doilea film este continuarea unui serial realizat de E. Keosian.

S-au mai impus atenției noastre și alte filme aparținînd unor nume mai puțin știute: **Orașul visurilor**, al regizorului uzbek Suhrat Annasov, **La război ca la război** (producție a Studioului «Lenfilm») realizat de V. Tregubovici.

M.M.

pentru prezența pe generic a lui Viaceslav Tihonov (neuitatul Andrei Bolkonski), nu numai pentru aureola cu care se prezintă la noi, după ce a dobîndit un premiu la Festivalul de la Moscova — 1969, ci și pentru frumoasa amintire pe care o păstrăm lui Rostoțki, cel care cu cîțiva ani în urmă, tot în cadrul unui festival, ni s-a impus cu acea creație tandră, de o reală vibrație artistică, ce s-a numit **Casa de la răscruce**. Vi-o mai amintiți? O fată (Larisa Lujina), o casă singuratică aruncată în bătaia vîntului, un logodnic plecat pe front (tot Tihonov), așteptări, așteptări, ca în versurile lui Simonov: «Zică alții tot ce-or vrea, tu nu da-napoi /să m-aștepți cînd cad pe grind galbenele ploii». Poate mai puțin înclinat spre poezie, atras mai mult de dezbateră etică de data aceasta, Stanislav Rostoțki rămîne un cineast al cărui drum nu trebuie să-l pierdem din vedere.

«Împovărat» de înflăcărata recomandare a cunoscutului cineast Mihail Romm, astfel s-a prezentat, la această primă cunoștință cu noi, tînărul debutant

ORICE VARĂ ARE UN SFÎRȘIT...

Se duce și «Lunga vară fierbinte» («The lo-o-o-ng hot summer»). Acuși-acuși. El și ea s-au sărutat, în sfârșit, a apărut și mama («în plină strălucire»; ce-a mai rămas?...

Unii suspină, unii răsufală ușurați, altele își pregătesc ochii pentru despărțirea de Ben Quick. Cum, necum, serialul acesta — suficient de comentat în paginile revistei noastre pentru a mai reveni — a ținut și el de cald, în lipsă de altceva mai bun. Chiar dacă dispariția lui Roy Thinnes din casa noastră nu lasă golul pe care l-am simțit la plecarea lui Eric Porter (Soames) ne-am gândit că nimeni nu se va supăra dacă vom mai publica o dată chipul lui Ben Quick și, alături de el, pe cel al Clarei, așa cum ni-i înfățișează o fotografie primită de la casa producătoare «20-th Century Fox Television». Poate că nu strică să amintim și câteva date despre ei doi. O spunem de la început însă că nu cunoaștem anul nașterii.

Așa cum se mai obișnuiește, în această privință se păstrează un deplin secret. Fișele biografice trimise de «20-th Century Fox» ne informează doar că Roy Thinnes s-a născut la Chicago, într-o zi cu soare, 6 aprilie, iar Nancy Malone — la Queen's Village, la 19 martie.

Thinnes a renunțat rînd pe rînd la cariera de medic și cea de sportiv, în favoarea celei de artist.

Și-a făcut o adevărată specialitate din a fi actor de televiziune, iar producătorul Frank Glicksman îl consideră «una din cele mai strălucitoare stele». Dintre filmele și spectacolele TV în care a apărut, notăm: **Spitalul, Fum de pușcă, Zilele din Valea morții, A 11-a oră** etc. Activitatea artistică a lui Roy Thinnes mai include și câteva roluri în teatru. Debutul lui Nancy Malone este legat de copilăria ei. Remarcată de un fotograf, Nancy este solicitată să pozeze pentru reclame

cu fetițe blonde și cumiți care se hrănesc cu «corn flakes». La 11 ani a apărut la televiziune, cîștigînd aprecierea unor critici. Încă nu împlinise 20 de ani cînd a fost solicitată de un teatru de pe Broadway. Dintre succesele sale pe scenă, amintim: **Șapte ani de căsnicie** (piesa lui George Axelrod, după care a fost realizat filmul) și **Maior Barbara** a lui G.B. Shaw, în care l-a avut drept partener pe Charles Laughton. În ciuda multelor apariții în filme, pe micul și pe marele ecran, se pare că dragostea cea mare a actriței rămîne teatrul. Idolul vieții sale și l-a ales însă tot din lumea cinematografică: este Greta Garbo. Se spune că Nancy Malone deține una din cele mai bogate colecții de fotografii ale Sfinxului suedez.

Foto 20-th Century Fox Television

telegrame

● Luchino Visconti se pregătește de lucru. Presa italiană ne anunță că în curînd marele cineast va porni la ecranizarea nuvelei lui Thomas Mann «Moartea la Venetia» și că filmul este prevăzut să participe la Festivalul de la Cannes 1970.

● Glenn Ford, cunoscutul actor american specializat în westernuri (l-am văzut și noi în Cimarron), apare într-o nouă peliculă a genului, intitulată «În paradis, cu focuri de revolver».

Regia aparține lui Lee H. Katzin.

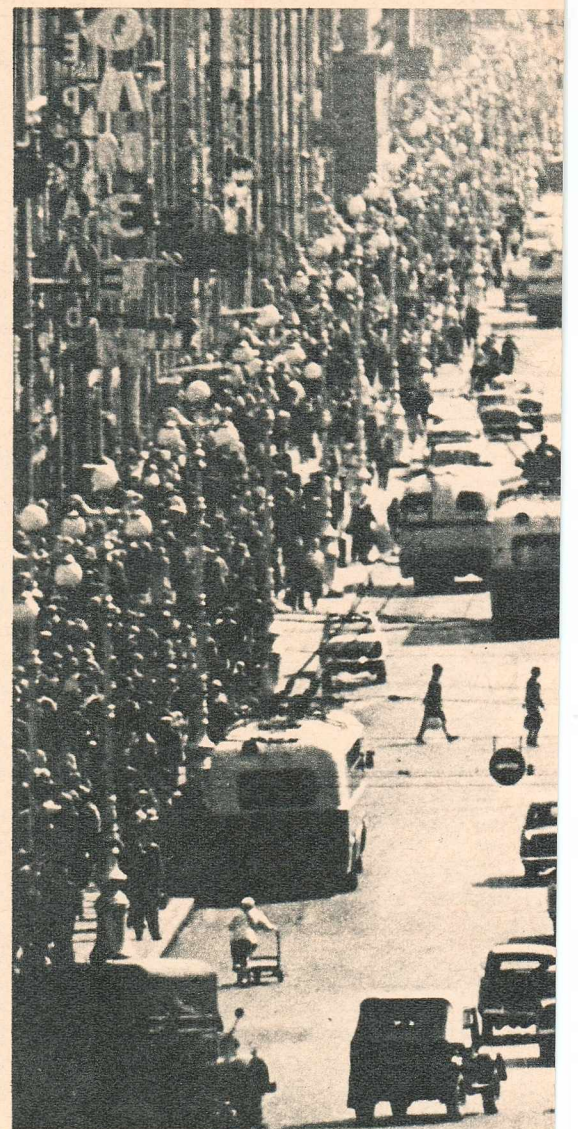
● După Marcello Mastroianni iată o nouă vedetă chemată să-l întruchipeze pe ecran pe Rudolf Valentino: Omar Sharif. Nu se știe cine va fi autorul filmului dar ni se comunică știrea că actorul egiptean a cumpărat drepturile unei viitoare comedii muzicale.

● Maurice Ronet este, incontestabil, cel mai harnic — sau cel mai solicitat — actor francez al lui 1969. Cinci producții într-un an înseamnă ceva. De curînd a început să colaboreze cu regizorul Leonard Keigel, în vederea unui film intitulat «Nebunie blindă». Parteneră — Romy Schneider.

● Rita Hayworth reapare pe ecrane într-un rol de un puternic dramatism — se zice — ce i-a fost oferit de regizorul francez Georges Lautner. Titlul: «Drumul către Salina».

● Actrița italiană Raffaella Carrà — a cărei fotografie cu autorul o publicăm în paginile de față — a terminat de curînd filmul polițist «Venera particulară»

▲ Oare nu merită să petreci o noapte pe malul Nevei chiar și numai pentru a asista la ceremonialul deschiderii podurilor?

LENINGRAD 52

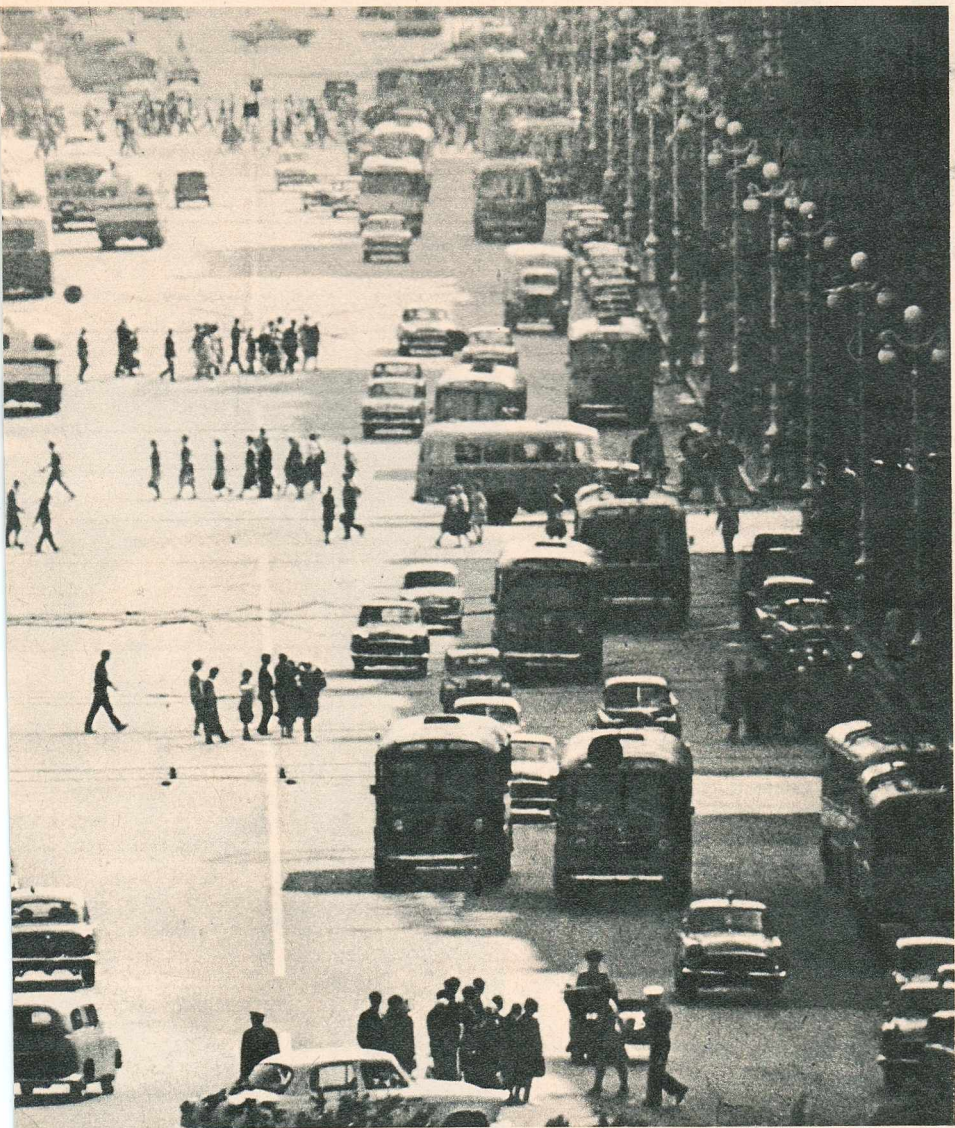
*«De mult vorbește Neva graiul poeziei
Capitol din Oneghin «Letnii sad» invie
Pe Blok îl văd ostroavele pierdut în reverie
Din Gogol filă ruptă e bulevardul Nevski
Iar pe Raziezjaia se plimbă Dostoievski...»*

Să fie oare acest simțămînt aparte pe care-l capeți tu, călător venit de departe, de cum pășești aici, în citadela de pe Neva, această atmosferă plină de lirism pe care o simți plutind în aer — și nu numai pentru că, precum spun și versurile lui Marșak, pe aceleași «ulițe» pe care te preumbli tu azi își purtau mai ieri pașii și Pușkin, și Gogol, și Blok și atîția alții, și nu numai pentru că ai în față imaginea perechilor înălțate plimbîndu-se de-a lungul cheiurilor sau stînd pe treptele ce coboară spre Neva, în timpul celor 30 de nopți albe ca și după aceea — care te face să îndrăgești Leningradul?

Sau oare îți farmecă privirile — chiar și în zilele destul de numeroase, cînd, datorită apropierii mării, orașul e învăluit de o subțire pînză de ceață — această minunată îmbinare arhitectonică a orașului așternut pe 101 insule, creație a lui Petru I și a unor arhitecți de faimă ca Rastrelli, Rossi, Montferrand, cu bulevardele sale drepte, cu clădirile viu colorate, multe din ele adevărate bijuterii datorate dantelăriei ornamentelor, cu piețele sale largi, cu cei 34 km

Una din bijuteriile arhitectonice ale Leningradului: catedrala Kazan. ►

▲
**Drum tăiat prin pădure în urmă cu două
 veacuri — astăzi «inima» orașului:
 Nevski Prospect.**

▲
**În interior, frumusețile Ermitajului;
 în exterior, frumusețile canalelor care
 împinzesc orașul.**

linii subterane și stațiile lor, cu cheiurile Nevei îmbrăcate în granit și împodobite cu cele 366 poduri dintre care 22 mari, mobile?

Sau poate prin cele 353 încăperi ce adăpostesc, în fostul Palat de Iarnă, muzeul devenit renumit în întreaga lume sub acest

unic cuvânt: Ermitaj, prin simfonia fin-tinilor Petrodvorețului sau prin frumusețile Columnei triumfale și coloanelor rostrale ca și ale catedralei Sf. Isaac, la a cărei construcție au lucrat 440 000 oameni timp de patru decenii, sau prin Teatrul academic de operă și balet «Kirov», Teatrul de dramă

«A.S. Pușkin», care au încântat generații de spectatori, Leningradul îți rămâne întipărit în minte ca una din cele mai valoroase comori de artă ale omenirii?

Sau, oare, datorită celor 1 800 fabrici și uzine ale sale unde 1 300 000 muncitori produc turbine pentru giganții de pe Volga,

de la Bratsk, de pe Nipru, tractoare, articole ale industriei ușoare, instrumente și aparate cunoscute pe diverse meridiane ale lumii, datorită celor 400 institute de studii și cercetări, instituțiilor de învățământ superior cu cei aproximativ 400 000 studenți, Leningradul și-a făurit un loc de prestigiu atât pe plan unional cât și internațional?

Sau, în sfârșit, poate mai presus de toate tocmai istoria sa, deși nu pierdută în negura vremurilor, ci însumând doar ceva mai mult de 26 decenii dar frământate — capitală a statului rus timp de două veacuri, leagănul primelor centre ale mișcării revoluționare și de progres social, locul unde s-a aflat cartierul general al marelui făuritor al Revoluției, V.I. Lenin, și totodată locul de unde salvele «Aurorei» au vestit în urma cu 52 de ani începerea unei noi ere în istoria omenirii, orașul ce și-a cucerit admirația întregii lumi pentru eroismul cu care a rezistat blocadei hitleriste de 900 zile — a făcut ca cetatea străbătută de apele mai puțin învolburate ale Nevei să-și înscrie numele în cartea de aur a omenirii.

Sau, mai precis, pentru toate acestea la un loc se poate afirma că Leningradul este astăzi nu numai unul din principalele centre ale Uniunii Sovietice ci a intrat în patrimoniul universal al civilizației umane.

I. C.
 Fotografii: A.P.N.

▲
**Și micile poduri — ca acesta de pe
 Fontanka, pe Nevski Prospect — își au
 farmecul lor.**

CAROSERII DIN ZINC + ALUMINIU

Un nou aliaj pe bază de zinc și aluminiu a fost realizat recent de către un grup de cercetători britanici. Noul aliaj, denumit *prestal*, prezintă la temperatura obișnuită calitățile mecanice ale oțelului, iar la temperatura de 260° C devine plastic.

Datorită acestor proprietăți se apreciază că, în viitorul apropiat, noul aliaj va putea fi utilizat la confecționarea caroseriilor de automobile, întrucât este mai ușor decât oțelul, are o comportare mai bună la coroziune și simplifică reparațiile în caz de accident, datorită ușurinței cu care se poate aduce la forma inițială după o încălzire ușoară.

GEMENI LA COMANDĂ !

Înarmat cu cunoștințele de biologie privitoare la particularitățile reproducerii la animale, specialistul poate în prezent dirija acest proces în sensul dorit. Ritmul vieții se află, astfel, realmente în mâna biologului, cum o dovedesc și experiențele efectuate la Stațiunea centrală de reproducție și combatere a sterilității la animale. Cercetătorii de la acest centru, sub conducerea dr. Vasile Oțel, au folosit hormoni gonadotropi în scopul provocării sarcinilor gemelare la oi. S-a obținut astfel experimental la un număr de oi un procent ridicat de miei gemeni!

BUMBACUL CA... ALIMENT

Semițele de bumbac constituie o importantă sursă de proteine, valoroase pentru nutriția omului. Un grup de cercetători francezi a elaborat o metodă de extracție a acestor proteine pe baza căreia, atât în India, cât și în S.U.A., se construiesc instalații experimentale pentru obținerea lor. Cercetările se efectuează sub auspiciile Organizației pentru alimentație și agricultură (F.A.O.) din cadrul O.N.U. Pe baza rezultatelor obținute până în prezent se apreciază că extractul de proteine din semițele de bumbac va constitui o importantă sursă de proteine vegetale necesare nutriției omului.

PASAGERI... PE BANDĂ

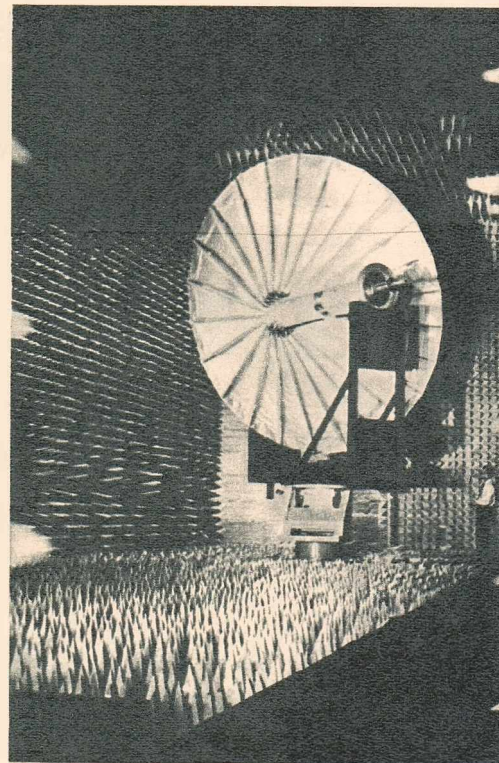
Prin analogie cu sistemele de escaladare pe benzi rulante s-a imaginat un transportor cu benzi pentru circulația pe orizontală în centrele aglomerate din metropole.

La Expoziția de la Paris din 1900 s-a prezentat pentru prima dată această realizare, dar până în prezent s-a aplicat numai pe distanțe mici, la aeroporturi sau în incinta magazinelor.

Un astfel de sistem de transport al pasagerilor în oraș, denumit «Speedway», a fost recent pus la punct de firma Dunlop în colaborare cu Institutul Battelle din Geneva. Viteza de transport va putea atinge 16 km/oră.

POLUAREA ATMOSFEREI ȘI ACCIDENTELE DE AUTOMOBIL

Observații asupra efectelor oxidului de carbon evacuat de motoare au fost prezentate de un igienist american. El a ajuns la concluzia că procentul de carboxihemoglobină în sângele automobilistilor poate ajunge la 3-4%; această concentrație este destul de mare pentru a putea tulbura capacitatea de apreciere a distanțelor și timpului. El a găsit o corelație statistică între creșterea numărului accidentelor de automobil în unele orașe mari și poluarea atmosferică mai ridicată din aceste orașe.

„MARTIENII“ VOR VEDE ACEASTĂ PARASUTĂ ?

Asaltul Lunii este în curs. În pregătire, debarcarea pe Marte. Cât de intens se desfășoară cercetările științifice îndreptate în această direcție puteți judeca și după fotografia de sus făcută recent la Langley Research Center din S.U.A. O uriașă parasută «martiană» își așteaptă «pasagerii»...

HIPNOTISM ? NU ! STĂPÎNIRE DE SINE

Christian Le Noel, din Republica Ciad, a devenit celebru prin stăpînirea de sine cu care-și exercită profesiunea de ghid de vânătoare în junglă. Doar cu privirea și cu un ușor semn cu mâna este în stare să oprească brusc, doar la câțiva metri de el, un elefant întărit care «șarjează» cu 40 km pe oră. Le Noel se bucură de o sănătate perfectă. Nu suferă de tensiune.

ÎN CAPITALA MONDIALĂ A SOARELUI

Munții Pirinei, împreună cu regiunea Provence, cea atât de des cîntată de poezii luminii, sînt considerați a fi «centrul solar» al Franței: pînă la 3 000 de ceasuri de soare pe an, ceea ce, să recunoaștem, este suficient pentru a simți că te trec căldurile...

Într-o pitorească așezare din inima Pirineilor, la Odeillo, a intrat recent în funcțiune prima uzină solară din lume cu aplicații industriale. Iată cîteva aspecte de la această spectaculoasă instalație care a făcut din Odeillo, pînă mai ieri un sat obscur de 400 de locuitori, capitala mondială a Soarelui.

1. Sufletul uzinei solare este acest sistem de oglinzi plane, dispuse în terase ca o gigantică scară artificială. Cele 63 de oglinzi, de cîte 45 mp fiecare, sînt compuse, la rîndul lor, din alte sute de oglinzi mai mici. Aproape 3 kmp de suprafață reflectantă!

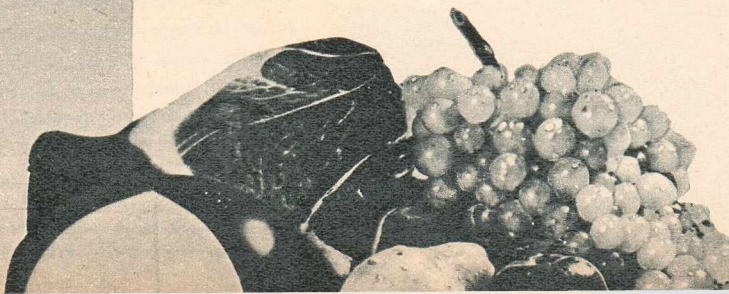
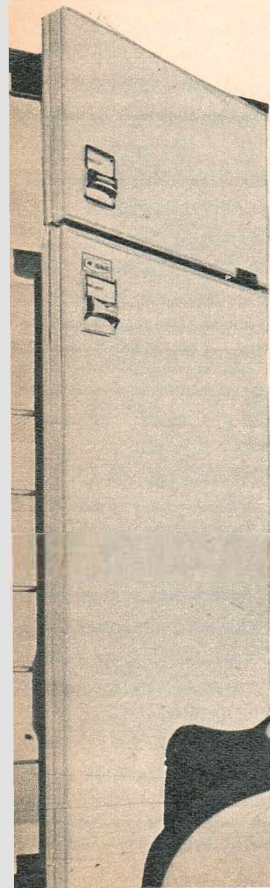
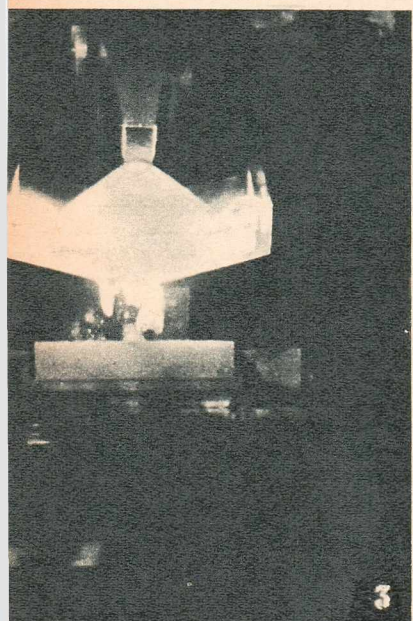
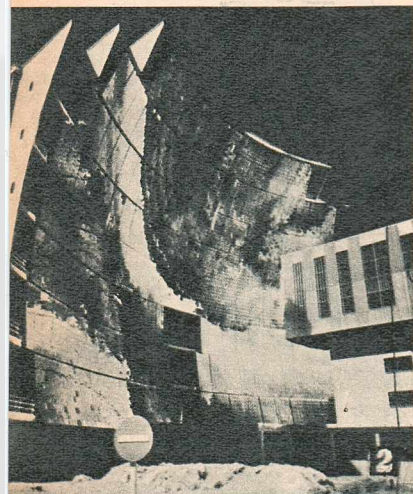
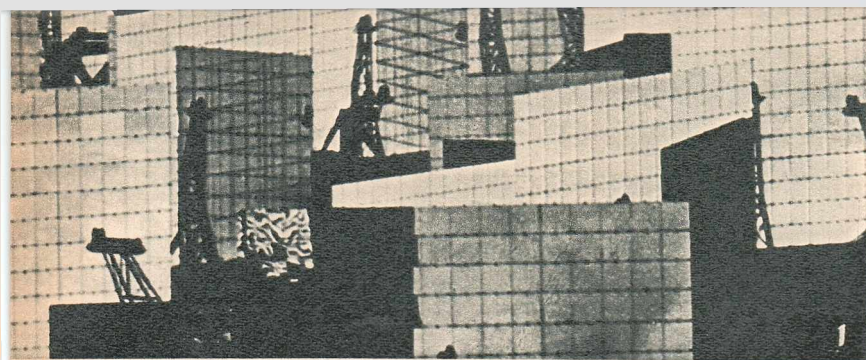
2. Razele solare sînt îndreptate spre această gigantică oglindă parabolică, cu un diametru de 62 m. Este cea mai mare oglindă de pe glob. Sistemul de oglinzi care o «alimentează» este orientat prin comenzi electronice pentru a putea urmări mereu Soarele. Grație acestui sistem complicat o uriașă cantitate de energie poate fi concentrată pe o suprafață foarte redusă.

3. În cuptorul uzinei solare se dezvoltă o temperatură pînă la 3 500 de grade. Energia, complet gratuită! Aci se naște, poate, o nouă ramură a științei și tehnicii de miine: heliochimia.

CONSERVAREA ALIMENTELOR PRIN IRADIERE

Pentru stabilirea posibilităților de folosire a radioizotopilor la iradierea alimentelor, oamenii de știință japonezi au întocmit recent un program de cercetări pe o durată de opt ani. Costul acestor cercetări este evaluat la două milioane de dolari.

În Uniunea Sovietică, cercetările axate pe utilizarea radioizotopilor la conservarea alimentelor se află într-un stadiu mai avansat, reușindu-se să se pună la punct o serie de metode de conservare a legumelor și a fructelor prin iradiere. Pe baza rezultatelor experimentale, în prezent se construiește o instalație industrială de iradiere și conservare a cartofilor și se încearcă diferite tipuri de aparate mobile destinate iradierii fructelor și legumelor.

OMUL CU ARMONICA

- 1927 — septembrie: se fură... șapte zile.
 1931 — doliu la «Grasa» de pe Făinari și «La zece mese».
 1939 — Nea Nae Boașe lansează un gurist.
 1941 — «Jumulitu» devine un nume.
 1943 — Se vinde o proprietate și se cumpără un acordeon.
 1944 — «Academia» muzicală din Tei. La Gheorghe Drîngă nea Cristache Cealac eliberează «diplome».
 1945 — Apare oficial «lăutarul» lui nea Chimir.
- 1949 — Răscruce de drumuri sau ceva care încetează și ceva care începe. Se ezită între lacrimă și ris.
 1951 — «Teiul» învață să fie prezent pe afișe de teatru.
 1952 — «Diploma» lui nea Cealac este onorată cu primul salariu de artist profesionist.
 1954 — «Doamna mea».
 1960 — «Omului sărac nici boii nu-i trag». Șiți ce se află sub cămașa lui?

Copiii se nasc plîngînd. Despre el se spune că s-a născut cîntînd. Se spune, dar nu cred. Nu pentru că nu-i posibil, se mai pot petrece și minuni, ci pentru că nu avea de ce: 1) au trebuit șapte zile ca cineva să-l recunoască că există, că nu-i numai o părere, ci o ființă vie; 2) intra într-o viață care, pe atunci, prea multe lucruri bune nu-i promitea; 3) înainte de a ajunge o bucurie pentru părinți era, cert, un necaz, o greutate. Singurul cîștig cu care s-a ales sînt cele șapte zile: «Am luat cu anticipație de la viață o dobîndă de timp». Nea Nae lăutarul, cel care pînă la urmă s-a recunoscut drept tată, era răsfiatul clienților de «La zece mese» și «Grasa». El nu cînta, el pov. stea aproape de urechea omului aflat în necaz, îi răscolea sufletul cu vocea lui răgușită și plînsul viorii, cu șoapta ruptă de niște plămîni subreziți. Pînă într-o zi din toamna lui '31, cînd negustorii au bătut în cuie cite o cîrpă neagră la intrarea în cîrciumi iar în ziua aceea lăutarii și-au pus instrumentele pe masă și au tăcut. Nea Nae lăutarul nu mai era. Starostele zburătorilor și instrumentiștilor din cartier dispăruse. Iar vioara, care l-a întreținut o viață, vîndută, l-a dus la groapă.

El nu știe, nu-și aduce aminte, că a fost urcat într-o căruță, la un loc cu tot calabalicul dintr-o casă și dus spre Tei și stabilit pentru toată copilăria în Soltuzului 24.

Și a crescut. Cum, necum, a crescut. S-a făcut mare, adică suficient de mare ca să cîștige cite ceva. Nu atît cît să-și cumpere un pantalon și o cămașă, pentru că la 12 ani purta încă o rochie de fată, legată pe mijloc cu un șnur, suficient însă pentru a spune că

«lucrează». De ce Nae Boașă i-a dat tocmai lui căruța să facă cărușie s-au mirat mulți. Jumulitu, pentru că așa îl botezase cartierul, era doar o mină de om pe care-l dărimai cu o suflare. «Și Nae Boașă i-a dat caii pe mină. Mă, al dracului Nae Boașă!» Și seara țiganul Nae Boașă îl apuca cu o mină de poalele fustei și îl tira după el pînă la cîrciuma lui Gheorghe Drîngă. Jumulitu la început scîncea. Cu timpul s-a învățat. Se ghemuia jos în țărînă, la picioarele lui Nae Boașă, își rezema fața neagră și murdară în cizmele lui și cînta tărăgănat, încet, apoi din ce în ce mai tare: «Omul cu caii buni...» Și Boașă bea țuică bătrînă de prună pînă se afuma și începea să plîngă: «Mă că necăjit e omu', de ce l-a mai făcut mă-sa pe omu' ăsta, ca să fie așa nenorocit», și atunci chema lăutari bătrîni și îi pune să cînte «Una de of, că tare nenorocit îi omu' », și-l lua de ceafă pe Jumulitu și îi striga să bage la cap, și Jumulitu băga la cap, că zece cîntece de le cîntau lăutarii pe toate zece le repeta fără să greșească, și uite-așa se distra Nae Boașă, și pentru asta îi dădea lui căruța și nu altuia. Asta pînă cînd a spus «stop» nea Chimir, proprietar de camioane și negustor de sticleți și cîntezoi, om cu stare în Tei. Jumulitu devenise un nume și nea Chimir și l-a reclamat pentru el. «Mă, începînd de astăzi ăsta-i lăutaru' meu. S-a înțeles?» Și dacă asta a spus-o Chimir, era limpede ca bună-ziua că s-a înțeles. A fost pentru Jumulitu un fel de atestare. Dar cine a mai văzut lăutar fără instrument? Și atunci bucățița de casă în care trăiau, de bine, de rău, el cu mamă-sa și cu un frate, a fost vîndută, sau, mai corect spus, a fost schimbată

pe un acordeon și un costum de haine. Acordeonul l-a primit el, costumul de haine, frate-său. Era în 1943. Pînă atunci nu pusese mîna niciodată pe claviatura unei armonici. Stătuse ore întregi la cîrciuma lui Drîngă, ascuns în cite un colț, urmărindu-i din ochi pe lăutarii bătrîni. Le privea fără să-și dea seama mîinile, le urmărea degetele mișcîndu-se pe clapele acordeonului și asocia sunetele cu fiecare mișcare. Era seri cînd uita că se află acolo, cînd cel care cînta nu era un altul ci el, corectînd greșelile, simțînd junghiuri în piept, ca și astăzi, pentru fiecare sunet fals. Cînta din gură și degetele i se mișcau pe o claviatură imaginară, căuțînd sunetul care să poposească în om și nu să meargă mai departe. Era poate învățătura cea mai de preț culeasă de la lăutari. «Mă, Jumulitule, clientului trebuie să-i găsești sufletu' și acolo să-i pui cîntecu'». Este ceea ce a făcut de cînd cîntă și va face cît timp va cînta.

Și cînd a luat acordeonul în mînă și și-a plimbat degetele pe claviatură de la un capăt la altul, a tresărit înfrigurat, cutremurat, simțînd că burduful acela este al lui, așa cum ale lui erau mîinile, picioarele, trupul și brezî și tot cîntecul adunat într-un prea plin în pieptul lui coșcovit. Găsise calea, descoperise fereastra pe unde toate melodiile adunate puteau să iasă, să se elibereze și să-l elibereze. A închis ochii, și parcă nu mai era în casă, sub privirea mirată, speriată a mamei, ci se făcea că este din nou, adunat cu genunchii la gură, într-un colț nevăzut de nimeni din grădina lui Drîngă și că cel care cînta acum nu era el ci unul din lăutari, el nefăcînd altceva decît să-l asculte, să-i urmărească mîinile, să asocieze mișcarea degetelor cu sunetele și să se simtă din nou injunghiat în piept pentru fiecare greșală.

Și cîntecul curgea limpede, răscolitor, oprit din cînd în cînd de cite o zvîcnire a întregului trup, și atunci degetele lui lungi, slabe, tremurau vinovate, cerîndu-și parcă iertare, și o luau de la capăt, cînd nervoase, cînd calme, cînd abia atingînd, cu evlavie, cu gingășie, clapele acordeonului.

Așa au trecut zile și nopți, apoi săptămîni și luni. Era în el o sete de perfecționare de care atunci nu-și dădea seama. Mîncarea se împuținase, traiul, din greu devenise și mai greu. Cei din casă așteptau, așteptau ca el să iasă, să meargă să cînte, să cînte și să aducă bani, adică să cînte pentru a trăi, pentru a avea cu ce trăi. Și a venit și ziua cînd un copil a bătut la poartă și a spus că-l cheamă, la cîrciuma lui Drîngă, nea Cristache Cealac. Stătea la masă bătrîn, adus de spate, înconjurat de alți cinci-șase lăutari. S-a uitat lung la el, la fața lui suptă, la ochii ce-i ardeau ca

de boală, la trupul firav, cîntărindu-i parcă puținele kilograme pe care le avea, a clătînat din cap cu tristețe, parcă cu părere de rău, și l-a trimis acasă să-și aducă instrumentul. Stătea pe un scaun în mijlocul prăvăliei și cînta. Oamenii uitaseră de paharele pe jumătate golye și ascultau. Ascultau mușterii, ascultau lăutarii, asculta Gheorghe Drîngă, omul care cunoștea ce poate fiecare lăutar din cartier. Rămăsese cu coatele sprijinite de tejghea, cu paharul neșters într-o mînă, cu cîrpa în cealaltă, și asculta, pentru că în acordeonul acestui copil se adunase o orchestră întregă care pătrundea în tine răscolindu-te pînă în adîncurile cele mai ascunse. Și cînd a pus acordeonul jos, în cîrciumă încă mai pluteau melodiile lui. Cristache Cealac a întors capul încet, dureros de încet, către ceilalți lăutari. S-au privit fără să spună o vorbă, înțelegîndu-se din ochi, au ridicat cînzecile și, în numele lor, Cristache Cealac, starostele recunoscut al lăutarilor din cartier, a dat verdictul: «Să fie într-un ceas bun!» Și astfel Jumulitu a intrat în rîndul lăutarilor, cu toate drepturile depline.

Au trecut mulți ani de atunci și s-au întîmplat multe și în viața lui. Întors din armată în 1951 intră în noiembrie, prin concurs, la Teatrul de estradă al regiunii București, primind primul salariu abia în martie 1952, «cînd a venit schema de încadrări». Diploma lui nea Cealac a fost onorată cu un contract, iar Teiul, prin reprezentantul său, devenise cap de afiș. Doi ani mai tîrziu apare «Doamna mea», și muzica acestui mare lăutar capătă noi rezonanțe, noi profunzimi. Diamantul încăpuse pe mîna unui șlefuitor de gant — Maria Tănase. O urmează pe «Doamna» cu credință și devotament, rămîind la căpătușii ei și cîntîndu-i cum numai el știe să o facă, pînă în ultimele clipe ale vieții.

... Și de atunci iar a mai trecut vreme. ... Și muzica lui a răsunat deasupra Parisului și Berlinului, în Triest și Israel, impunîndu-l încet și sigur ca pe unul din marii lăutari ai vremii. Și ne pare rău că-l vedem și ascultăm prea rar la televizor, că înregistrările lui sînt prea puține.

...Stăteam de vorbă cu el de citeva ore. Respirația îi devenise greoaie, din ce în ce mai greoaie, aproape șuierătoare. Sub cămașă, în partea stîngă, un aparat îl ținea legat de viață, pus parcă acolo ca o confirmare că urcușul a fost greu, că aici, șus, nu s-a putut ajunge fără răni adînci, unele de nevindecate. Și iar mi-a părut rău că sînt prea puține înregistrările, mai ales cu cîntece lăutărești, de la acest inegalabil FĂRĂMIȚĂ LAMBRU.

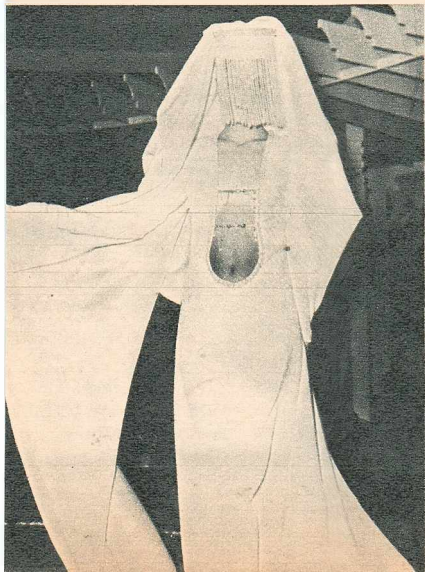
Petre ISPAS

CU ASEMENEA MATEMATICĂ NU SE INTRĂ LA APĂ

Atracția cea mai mare a acvariului din Aburatsubo (Japonia) o constituie un peștișor care dovedește foarte multă aplicație la matematică.

De îndată ce se aprinde becul luminos din spatele unei tăblițe pe care sînt scrise două cifre ce trebuie adunate, peștișorul se îndreaptă fără ezitare spre caseta care poartă cifra rezultatului operațiunii respective, pitîndu-se în ea.

Iată-l, rezolvînd $2 + 2 = 4!$

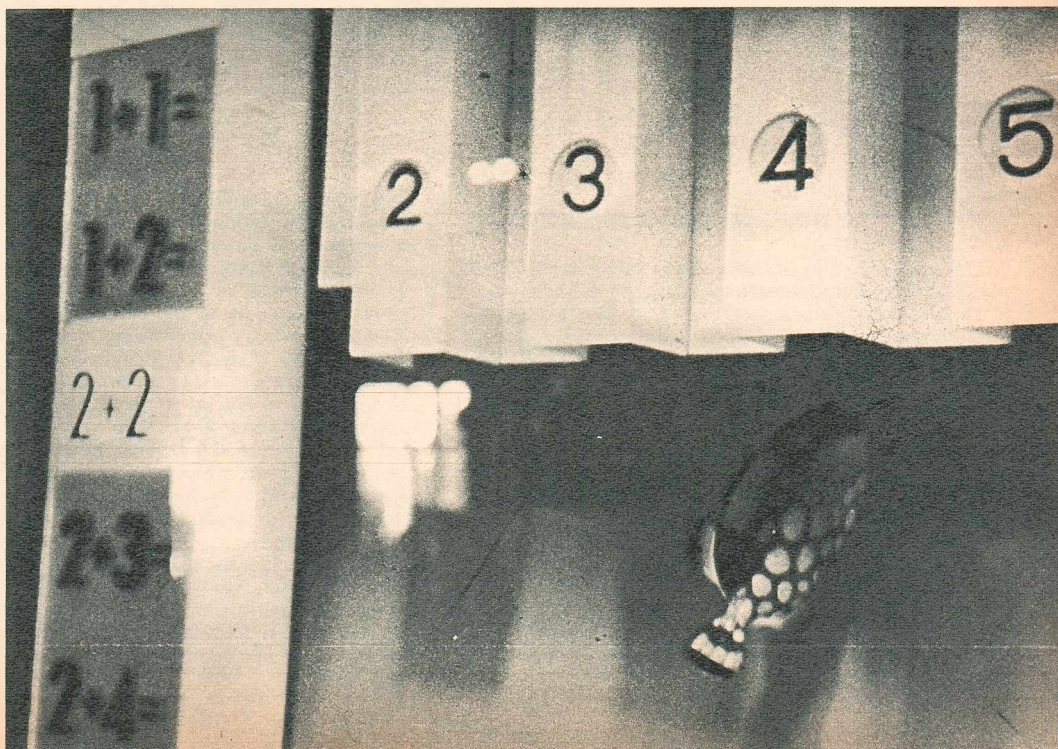

PENTRU PUDICE!

Modelul din fotografie, prezentat la o expoziție pariziană, este prevăzută cu un decolteu care să permită liberă respirație chiar și... ombilicului. Toaleta poate fi însă purtată și de persoanele cele mai pudice grație unui adevărat abajur de perle care camuflază obrajii eventual rușinați.

varietăți

«Încet dar sigur, situația în Irlanda de Nord se înrăutățește» — observa cotidianul londonez «Daily Telegraph». Relativa liniște ce a urmat trimiterii de trupe britanice în Ulster n-a fost decât aparentă. Abia demolate, baricadele se ridicau din nou. Ciocniri violente între extremiștii protestanți și cei catolici izbucnesc la cel mai neînsemnat prilej. Încordarea permanentă ar putea degenera într-o zi, după părerea multor observatori, într-un război civil în cel mai strict sens al cuvântului.

Această hartă publicată de «Observer» din Londra și reprodusă de «Le Monde» indică procentajul catolicilor în cele șase comitate ale Ulsterului.

Irlanda de Nord- dincolo de «războiul religios»

de Delia ȘTEFAN

Bernadette Devlin, la numai 21 de ani lider al minorității catolice și deputat în Parlament.

...și reverendul Ian Paisley, animatorul nr. 1 al extremiștilor protestanți.

«PROCESIUNEA UCENICILOR»

Lunile iulie și august sînt pentru protestanții nord-irlandezi prilejul unor ample manifestații de mult intrate în tradiție. Se aniversează cu mare fast două însemnate evenimente care aveau să ducă la detronarea definitivă a dinastiei catolice a Stuaților: bătălia de la Boyne, cînd, la 12 iulie 1690, William de Orania, campion al Reformei, îl înfrîngea pe James al II-lea Stuart și — o lună mai tîrziu — fapta celor 13 ucenici care au reușit să salveze cetatea Londonderry, asediată de armate catolice. Protestanții n-au uitat aceste victorii, după cum catolicii nu uită Reforma introdusă cu forța de Henric al VIII-lea, nu uită cum în 1625 Cromwell a înăbușit în singe răscoala coreligionarilor lor și nici toate persecuțiile care au urmat de-a lungul timpurilor. Ar fi și greu să uite — în atmosfera de intoleranță și fanatism religios care s-a perpetuat peste secole, întreținută și azi de extremiștii de ambele confesiuni.

Celebrarea victoriei de la Boyne, «procesiunea ucenicilor» s-au desfășurat și anul acesta. Ele au fost și

anul acesta un prilej de a reaminti zgomotos și umilitor minorității catolice condiția ei de învinsă. În climatul de instabilitate politică care se făcuse de ajuns simțit și la sfîrșitul anului trecut, manifestațiile protestante din vara aceasta au jucat rolul unui detonator care a făcut să izbucnească din nou, cu o violență nemaiîntîlnită de peste treizeci de ani, resentimentele și ura catolicilor din Ulster. La început în Londonderry, apoi în Belfast și în alte orașe nord-irlandeze ciocnirile s-au succedat ca o reacție în lanț. S-au ridicat baricade, s-au aruncat grenade și sticle cu lichid inflamabil, au fost scoase în stradă tancuri, au explodat bombe cu gaze lacrimogene, au ars fabrici și case, au murit oameni. Intervenția poliției auxiliare, «corpul special B», format exclusiv din protestanți, n-a făcut decât să înrăutățească lucrurile.

Un acord a fost încheiat în grabă la Londra între premierul britanic Harold Wilson și cel nord-irlandez, James Chichester-Clark. În virtutea acordului, 7 000 militari britanici au fost dislocați în Irlanda de Nord pentru a pune capăt tulburărilor. Era însă numai o soluție de compromis.

UN ROL DE CATALIZATOR

Măsura n-a adus decât o liniște relativă și — după cum avea să se dovedească — de scurtă durată. Temeiurile reale ale așa-zisului «război religios» sînt prea complexe pentru a putea fi rezolvate cu asemenea mijloace. Căci să fii catolic în Irlanda de Nord — unde majoritatea protestantă refuzase în 1920 să urmeze destinele Republicii Irlandă, rămînînd o provincie autonomă a Marii Britanii — înseamnă în bună măsură să fii un paria. S-a perpetuat aici, de-a lungul secolelor, o stare de lucruri care a asigurat protestanților — desigur, nu tuturor, dar fenomenul poate fi generalizat — puterea politică și economică, împingîndu-i pe cei mai mulți dintre catolici la marginea societății. Religia nu mai joacă azi rolul principal în opoziția inversunată dintre cele două comunități. Ea nu mai este decât catalizatorul unui sentiment acut de frustrare și revoltă pe de o parte, al dorinței de a păstra cu orice preț o poziție privilegiată, pe de alta.

CE NU SPUN STATISTICILE

Statisticile oficiale sînt cit se poate de zgîrcite pentru indiscreții care ar încerca să afle date în legătură cu situația catolicilor din Ulster. Sînt totuși fapte, date și cifre care nu pot rămîne la infinit ascunse opiniei publice. Nu fără dreptate sistemul electoral din Irlanda de Nord e calificat drept «o capodoperă a genului». Se știe că în alegerile parlamentare proprietarii de întreprinderi industriale și comerciale, cei funciari, precum și soțiile lor, au dreptul la cite două voturi; or, în aceste categorii majoritatea covârșitoare nu o constituie catolicii. În alegerile locale dreptul de vot e legat de proprietatea de bunuri imobiliare; sînt prea puțini catolicii care le dețin și posibilitățile lor de a ajunge la asemenea bunuri sînt îngîrdite. În plus, sistemul de delimitare a circumscripțiilor electorale asigură matematic o majoritate protestantă chiar în regiunile unde populația e preponderent catolică. Așa se face că la Londonderry au fost exprimate 30 000 de voturi la numai 18 000 de alegători, că 20 100 catolici n-au obținut în consiliul municipal decât 8 locuri, în timp ce cei 10 274 protestanți au 12 reprezentanți. Tot așa se explică și faptul că la o populație de 1 000 000 protestanți și 500 000 catolici, în Stormont, Parlamentul de la Belfast, există 46 deputați protestanți și 9 catolici. Fostul premier, Terence O'Neill, a plătit cu postul său «vina» de a fi făgăduit o reformă a sistemului electoral.

Lucrurile nu se opresc aici. Deși statisticile oficiale nu furnizează asemenea date, se știe că din 74 întreprinderi industriale create cu sprijinul guvernului de la Belfast, 59 se află în cele trei comitate din est, cu preponderență protestantă, și 15 în celelalte trei, în care majoritari sînt catolicii. Nivelul șomajului — 7,5% pe ansamblul Ulsterului — crește la 18% în Enniskillen, la 17% în Londonderry, la peste 10% la Omagh. E de prisos, credem, să amintim că în aceste orașe numărul

catolicilor este mai mare decît cel al protestanților. În ciclul de articole intitulat «Ulsterul amenințat cu moartea», Jacques Almaric de la «Le Monde» aruncă o lumină și asupra situației locuințelor, pornind de la exemplul orașelului Dungannon — 6 500 locuitori, 53% catolici. Dintre cele 207 locuințe construite de autoritățile guvernamentale după război, numai 45 au fost atribuite unor familii catolice. Am mai putea adăuga că în cartierele trăiau alături de catolici, nu numai școlile sau brutăriile, dar pînă și cîrciumile și trotuarele erau «segregate».

O DILEMĂ ÎN PLUS

Situația explozivă din Irlanda de Nord constituie pentru cabinetul laburist, pe lângă multe altele, un motiv de îngrijorare în plus. Problema este în momentul de față extrem de delicată. Guvernul Wilson nu poate neglija amenințarea potențială a Republicii Irlandă, a cărei constituție nu consideră definitivă despărțirea celor șase comitate ale Ulsterului de teritoriul ei, nici faptul că guvernul irlandez s-a opus prezenței trupelor engleze în Irlanda de Nord și a ridicat problema acestei provincii în fața Adunării Generale a O.N.U., urmărind — după cum mulți au apreciat — în ultimă instanță anexarea Ulsterului. Nu poate fi trecută cu vederea nici existența I.R.A. — armata republicană a Irlandei — asociație extremistă în serviciul cauzei unei Irlande unite, care ar putea oricînd interveni.

Pe de altă parte adoptarea reformelor menite să dea satisfacție minorității catolice este privită cu profundă ostilitate în cercurile protestante, care consideră că orice schimbare a actualului statu-quo riscă să le aducă pe picior de egalitate cu catolicii. Și este de temut — se afirmă — că limitele credinței loialștilor ulsterieni față de Marea Britanie nu le depășesc pe cele ale privilegiilor de care aceștia se mai bucură azi cu sprijinul Coroanei.

LA CEI DOI POLI

De aproape 180 de ani Ordinul de Orania, organizație secretă de tip francmasonic, acționează eficient pentru apărarea privilegiilor protestante. Aproape toți membrii actualului guvern nord-irlandez îi sînt membri, inclusiv primul-ministru, care curînd după numirea sa își mărțurisea mîndria de a face parte din rîndurile ordinului. Omniprezentă, avînd loji în toate satele Irlandei de Nord, considerată «adevărată coloană vertebrală a Ulsterului», organizația înflăcărează din umbră zelul protestant. Discursurile belicoase, chemările la «război sfînt» ale celui mai zelos dintre zeloși, reverendul Ian Paisley, liderul extremiștilor protestanți, se fac auzite de la un capăt la altul al țînutului. În ziua de 30 septembrie, cînd în Stormont s-a pus în discuție raportul Comisiei de anchetă care analiza cauzele incidentelor din

luna august — raport care recunoștea ca justificate revendicările minorității catolice — precum și un proiect de reformă electorală, Paisley a organizat în fața clădirii Parlamentului o manifestație de protest împotriva oricărui compromis și a oricărui concesi la adresa catolicilor. Dar, amănunt semnificativ, dintre cei 100 000 simpatizanți cărora li se adresase pentru a participa la demonstrație, numai 3 000 au răspuns apelului. Sînt mulți, se spune, cei care-l dezaproabă în cercurile protestante, chiar și printre oamenii politici. Nimeni însă n-o recunoaște pe față, căci în actualul context liderul extremist are de jucat un rol bine determinat. El ațîță pături neprivilegiate ale protestanților, aruncîndu-le praf în ochi, turnînd gaz în văpaia fanatismului religios, mobilizîndu-le într-o luptă în care numai ceilalți, cei avuți, au de cîștigat. Agîtînd ideea că orice luptător pentru drepturi civile este implicat un adept al reunificării cu Republica Irlandă (95% catolici), el dă contur palpabil spectrului unui viitor în care protestanții din Ulster s-ar putea găsi, la rîndul lor, în situația puțin ispititoare de minoritate.

În cealaltă tabără însă, dorința alipirii la Republica Irlandă nu se manifestă prea intens. «Nu urmărim cu orice preț reunificarea cu Irlanda — a declarat Bernadette Devlin, lidera contestatarilor și singura deputată catolică nord-irlandeză în Parlamentul de la Westminster. În ochii noștri guvernul de la Dublin nu valorează mai mult decît cel din Belfast. Ce vrem noi este să se facă dreptate. Acesta este motivul pentru care trebuie să se termine cu guvernul de la Belfast, care de 50 de ani nu urmărește decît un singur scop: să-i facă fericiți pe protestanții bogați, în detrimentul săracilor, indiferent dacă sînt protestanți sau catolici».

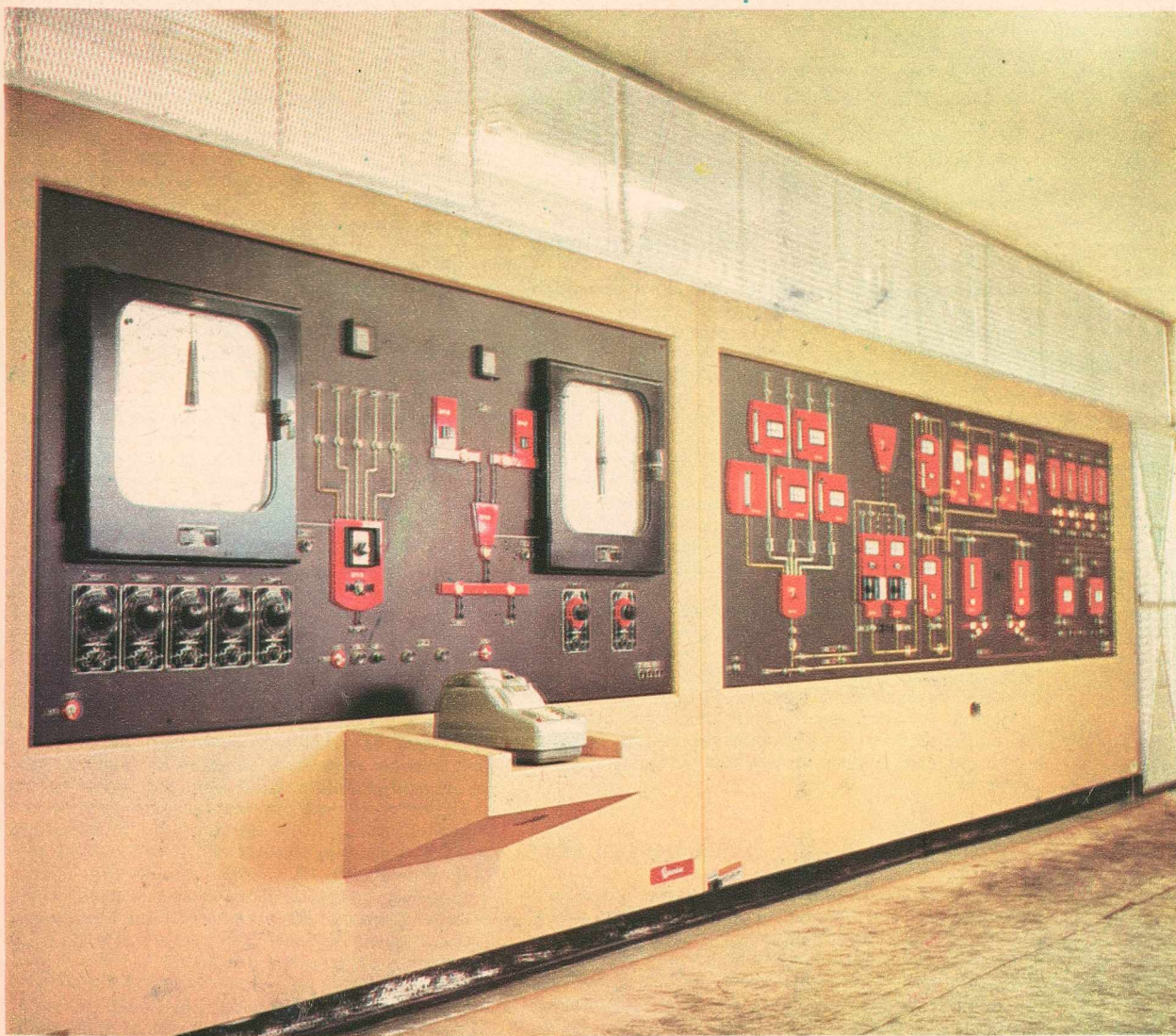
Ciocnirile n-au făcut decît să agraveze situația economică a Irlandei de Nord — regiune oricum mai puțin dezvoltată industrial decît restul Marii Britanii și în care măsurile de austeritate adoptate de guvernul laburist se fac acut resimțite: «Cînd Anglia strănută — se spune la Belfast — Ulsterul se îmbolnăvește de pneumonie». Roy Bradford, ministrul de comerț al Irlandei de Nord, aprecia pagubele cauzate de luptele dintre protestanți și catolici la 3-5 milioane lire sterline, consecință a daunelor suferite de 25 de uzine și 1 400 de clădiri — plus scăderea cu 1 500 a numărului locurilor de muncă.

După refuzul Adunării Generale a O.N.U. de a înscrie pe agenda sa discutarea situației Ulsterului și după tulburările stîrnite la Belfast de examinarea unor reforme problema a fost reluată în Camera Comunelor. Tulburările din Irlanda de Nord ar mai putea dura ani, nu luni — a declarat în cadrul dezbaterilor Denis Healey, ministrul apărării — arătînd că va fi probabil nevoie să fie retrase cîteva unități din Germania Federală pentru a fi diocate în Ulster. Se așteaptă din partea guvernului laburist — interesat ca problema Irlandei de Nord să nu figureze printre paginile dosarului cu care se va prezenta în viitoarele alegeri — noi măsuri care să potolească starea de tensiune.

Trupele britanice au sosit la Belfast. Baricadele sînt demontate — pentru cît timp?

◀ Londonderry după «procesiunea ucenicilor».

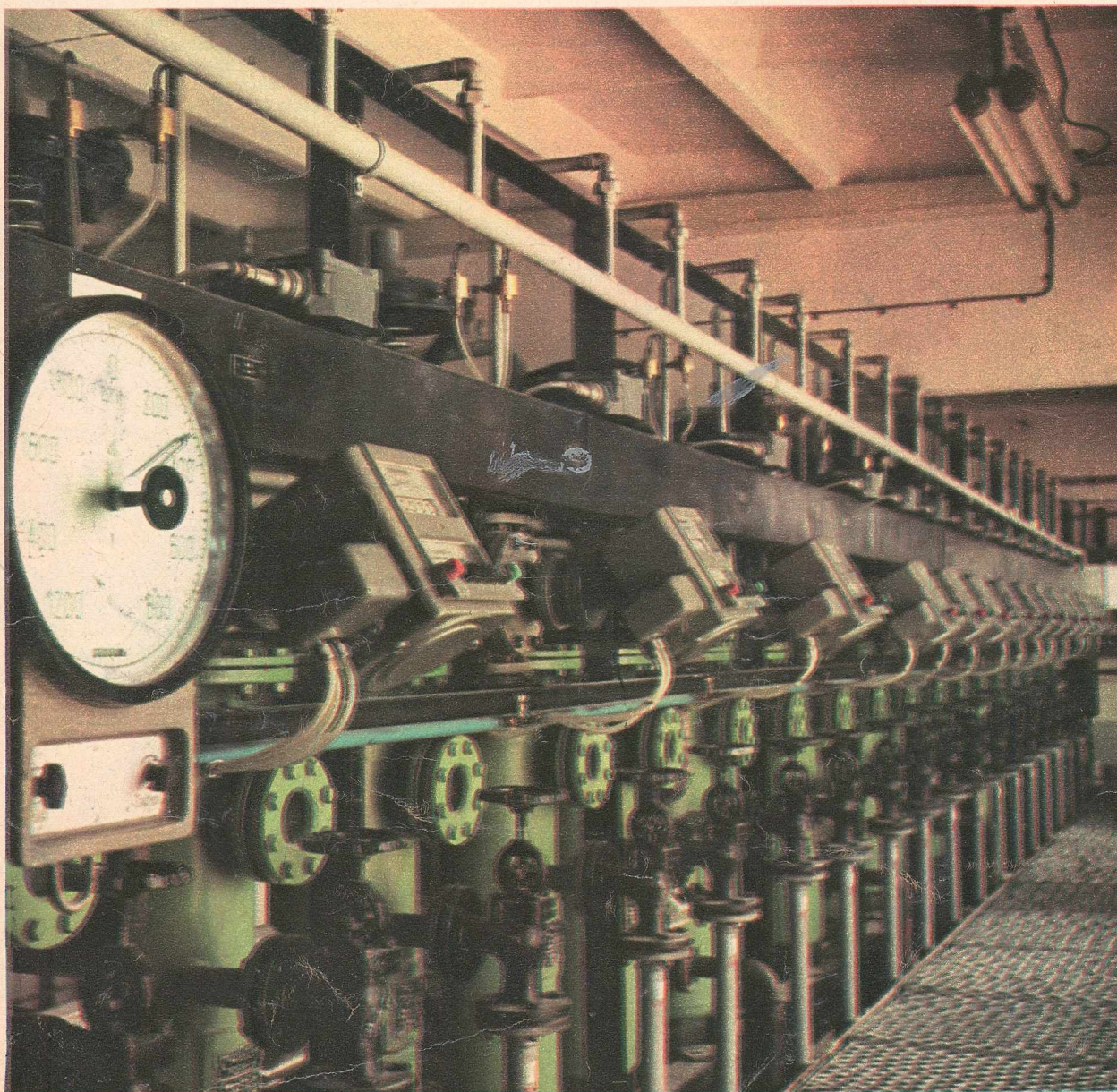

Un an și zece luni nu înseamnă mare lucru în viața unei uzine. La **POLICOLOR** însă cele 22 luni de existență s-au materializat în realizări deosebite: uzina, situată în cel mai nou cartier industrial bucureștean, a asigurat pentru consumul intern, o cantitate substanțială de lacuri, vopsele și cernele care își găsesc utilizarea în toate sectoarele economiei naționale. Acesta este rezultatul nemijlocit al nivelului tehnic la care s-au ridicat activitatea de bază și auxiliară a uzinei, comparabile cu ale celor mai avansate firme similare din străinătate.

Prima din cele 3 platforme industriale ale uzinei **POLICOLOR** o reprezintă fabrica de rășini sintetice cu o capacitate productivă anuală de 6 091 tone, rășini 100%. Cîteva din ele — rășinile alchidice ori cele aminice, fenolice sau solubile în apă — constituie semifabricatele folosite în tehnologia obținerii lacurilor și vopselelor.

O altă categorie — rășinile poliesterice — reprezintă materia primă întrebuințată atât la fabricarea lacului poliesteric destinat industriei mobilei, cit și realizării, prin turnare și armare cu fibre de sticlă, a unor piese ca țevi, matrițe și altele.

CULORI,

O cantitate apreciabilă din producția de rășini este expediată și altor unități industriale din țară.

Pulsul noii tehnologii îl simți și la cea de-a doua platformă uzinală prin prezența pigmentilor micronizați, a agitatoarelor rapide care prepară pasta, a mașinilor de frecat cu încărcare rapidă, prin modul de finisare și aducere la tip de șarje mari (10—20 tone) a produselor.

Una din caracteristicile care recomandă grundurile solubile în apă — produs prezent în industria automobilelor, vehiculelor și diverselor utilaje — o reprezintă calitatea excepțională a peliculei. Remarcind și alte atribute — aderența la suporturile pe tablă, diverse avantaje în procesul de prelucrare, aplicabile prin stropire sau procedeul denumit «flow-coating» — ne putem explica de ce produsul (importat pînă mai ieri) a trecut cu bine examenul exigenței.

Oferindu-ne o bogată paletă de culori și nuanțe, prezentind o bună uscare în adîncime, luciu și duritate superioară, rezistență capabilă să suporte pînă și căldura tropicală, emailurile duplex, aplicate «ud pe ud», cu pistolul, la rece sau la cald, sînt utilizate la vopsirea autoturismelor, camioanelor, bicicletelor, aparatelor electrocasnice etc.

Pe lîngă faptul că posedă o rezistență comparabilă cu a duplexurilor,

emailurile de remaniere, se mai remarcă prin uscare la aer, la temperatură normală, sau la cuptor la temperatură scăzută, într-un timp relativ scurt. Utilizate ca lacuri de remediu pentru acoperirea suprafețelor metalice lovite, aceste emailuri se încadrează perfect în compoziția vopselei aplicate anterior, neproducând nici o distonanță.

În noul peisaj urbanistic, culoarea construcțiilor reprezintă unul din elementele de bază. Dispersiile vinilice realizate la **POLICOLOR**, și aplicate la interioarele și exterioarele blocurilor, reprezintă ultima toaletă făcută acestora, înaintea instalării proaspeților locatari.

E cunoscut faptul că apa și în general mediul umed duc la degradarea vopselei. Cercetările efectuate în acest sens au dus la realizarea unor produse de tipul epistolii, utilizate ca acoperiri rezistente la medii umede cu gaze sau vapori de chimicale, fiind destinate interioarelor de hale industriale cu un anumit grad de toxicitate, sau diverselor utilaje ale industriei chimice.

Bogata listă a produselor realizate de **POLICOLOR** e completată de lacurile electroizolante pentru diferiți

CULORI...

conductori de sîrmă, tablă, impregnări; diverse alte produse destinate acoperirii plăcilor fibrolemnoase, precum și vopsele pe bază de ulei, aplicate pe lemn sau metal.

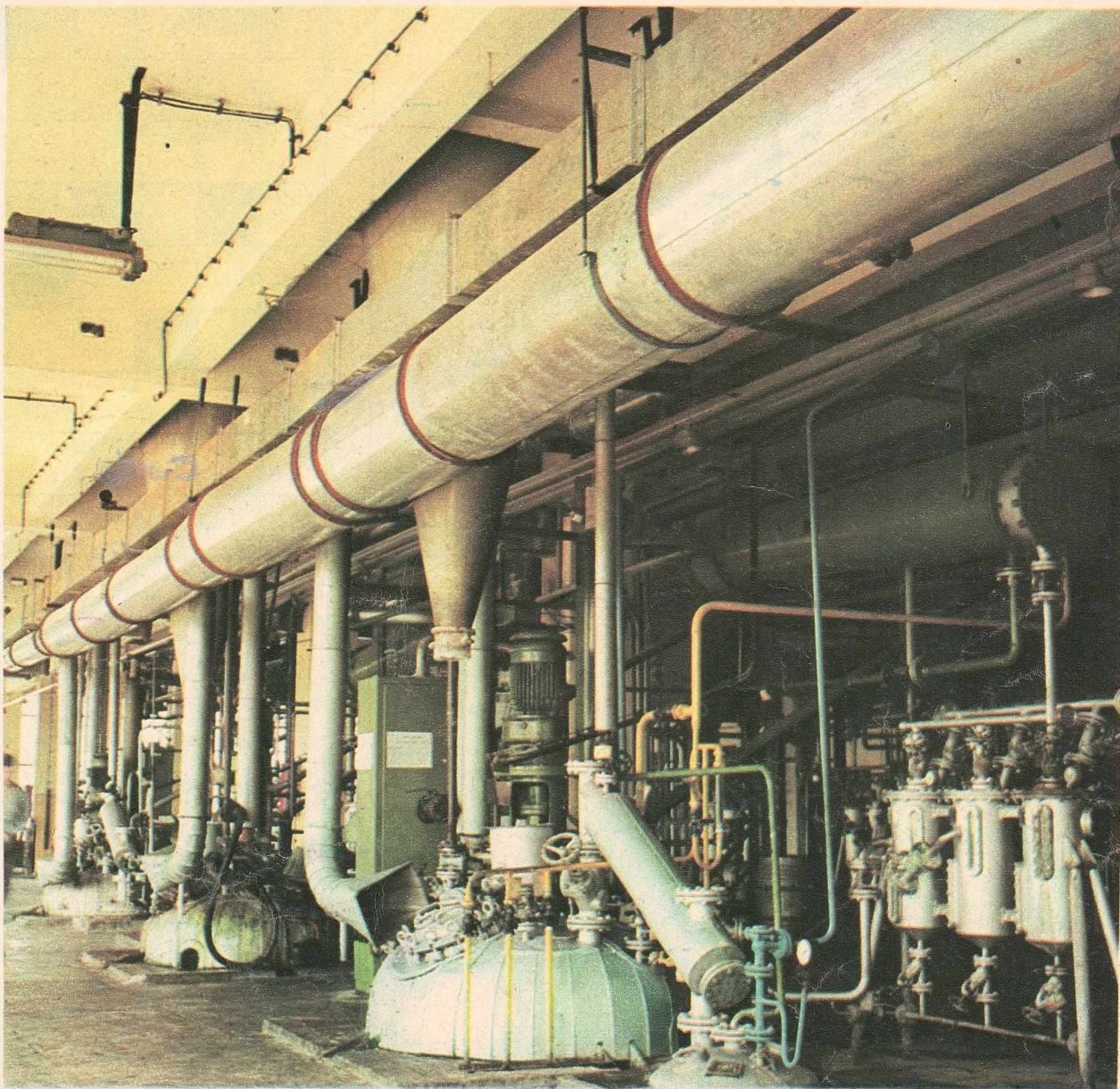
În prezent, colectivul uzinei are ca preocupare principală înlocuirea materiilor prime importate cu materii analoge realizate în țară. S-au obținut pînă în prezent succese edificatoare în ceea ce privește înlocuirea solventului nafta și a etilglicolului pe care pînă de curînd le importam. De asemenea și alte materii prime sînt pe cale de a fi înlocuite. La **POLICOLOR** se realizează deja: rășini sintetice ce înlocuiesc anumite articole de import, cum ar fi solventii organici și aromatici ș.a.

Pe adresa cîtorva beneficiari străini sînt expediate permanent: emailuri polilac — produse aplicabile pe suprafețe lemnoase sau metalice; emailuri pentru biciclete — remarcate printr-un efect metalizat original; lacuri carbamidice — folosite la vopsirea mobilei în diverse culori și nuanțe, în funcție de cerințele firmelor respective.

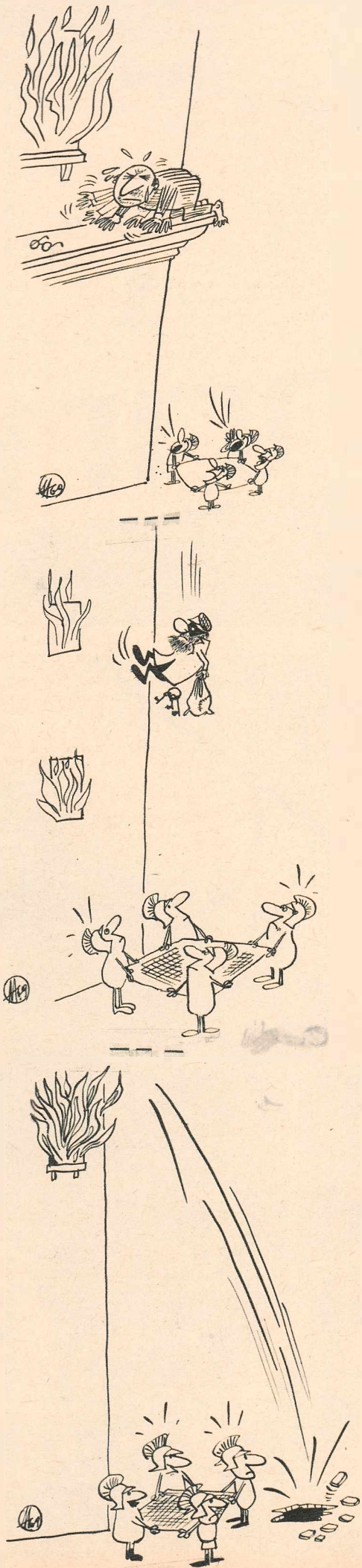
Am încercat să trecem în revistă o parte din produsele realizate în cetatea culorilor. Despre realizările și alte planuri ale acestei uzine vom relata într-unul din materialele noastre viitoare.

Text: Emil CIULEI

Fotografii: Iosif GIUCĂ

UMOR de arh. Adrian ANDRONIC

DEZLEGÎND ÎN PLOAIE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ORIZONTAL: 1) Apă de ploaie (pl) — început de umezeală! 2) Cunoscut de la potop încoace — De neatin (fig.). 3) Plouat (fig.) — Se umflă în... ploaie (pl.). 4) Fuga din... temă. 5) Sărăcia pădurii — Serie infinită! 6) Vîrf de iridium! — Ras... fără a fi săpunit. 7) O pereche cu cîntec — Lac în S.U.A. 8) Intrate în cadă! — Luat peste picior la o adică — Carné! 9) Ca o curcă plouată (masc.) — Pas riveran. 10) A fi la curent — Întețită (fig.). 11) Bărci la purtător — Plouat (fig.).

VERTICAL: 1) Femeia... care aduce ploaie — Stela Georgescu. 2) Lipsită

de apă de ploaie — Dezlegînd... în ploaie (fem.). 3) Pe aici a trecut ploaia... — ... și pe aici. 4) I-a văzut soarele (pop.) — Teșea! 5) Pești de mare — Ploiești, de exemplu. 6) Carte! — Canalele colectoare ale acoperișului. 7) Atenuat puțin! — Sine-qua-non al multor mecanisme. 8) Ilie! — Frate cu bradul — Plimbate prin centru! 9) Ciuperci care apar... pe ploaie — Vaduri. 10) Treceri prin apă — Plouă, nu plouă, ele sînt pe baltă. 11) Moș somnifer — Potopit.

Toma MICHINICI

Dictionar: ERIE.

Dezlegarea jocului **UN CAREU... TARE**, apărut în numărul trecut

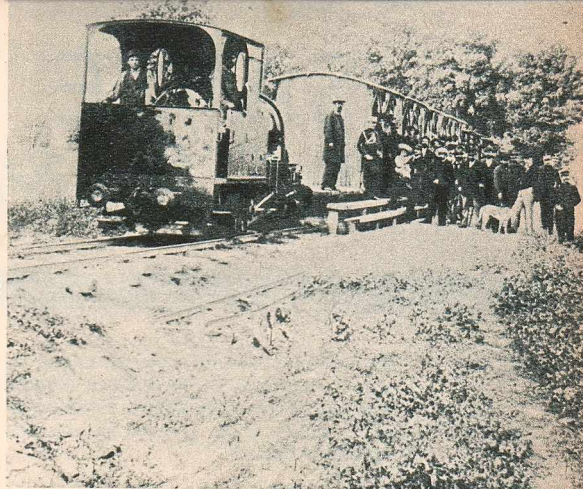
ORIZONTAL: 1) STENTOR — GAURI. 2) LABIS — ABUZIV. 3) AMETIT — ALOE — K. 4) BANU — INCET — SE. 5) UD — IENA — RIVAL. 6) TUI — LAME — COLL. 7) INTARITA — ITE. 8) B — ION — LARDNER. 9) RAMA — MA — MAIA. 10) ENA — GO — TANC — E. 11) CT — GRADE — TONT. 12) HERCULE — LESIN. 13) TUN — PELIN — ILA.

varietăți

POFTIȚI ÎN VAGOANE!

Fotografia alăturată a fost făcută cu prilejul unei excursii întreprinse în primăvara anului 1895, de către un grup de notabilități, la lucrările podului de peste Dunăre, dintre Fețești și Cernavodă. Excursioniștii au călătorit cu un tren de lucru al construcției podului. Priviți mica locomotivă cu aburi, fără tender, vagoanele-platforme având improvizate pereți de scinduri, deschise pe lături. În chip de «peron» se văd două trepte de scinduri groase puse pe butuci bătuți în pământ. Cui privește linia ferată propriu-zisă nu avea încă balastul de pietriș, traversele de lemn erau puse direct pe pământ. Doar sălcile, atunci ca și acum, formau decorul acestor locuri.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂȚ

● Echipa de fotbal formată din medicii spitalului din Rimini (Italia) și-a disputat întâietatea cu echipa infirmierilor aceleiași spital. Scor: doi la doi, adică doi medici și doi infirmieri rămiși. Ajutorul medical și l-au acordat însă în mod colegial.

● În holul unei bănci din Chicago, un bandit înarmat a smuls un sac de bani din mîna unui funcționar, dar a fost prins după o scurtă urmărire. Atît funcționarul cît și hoțul au avut însă noroc; primul pentru că în sac nu erau bani ci micul dejun, iar al doilea, deoarece va fi judecat doar pentru un delict minor: nu furase decît cîteva sandvișuri!

● Doamna Broomhall a sărbătorit nunta de argint — douăzeci și cinci de ani de la căsătorie — într-o clinică. S-a declarat însă extrem de fericită fiindcă după o lungă, foarte lungă așteptare, a devenit, în sfîrșit, mamă.

● În urma numeroaselor reclamații primite de la abonații «New York Telephone Co» a inițiat pentru salariații săi cursuri de specializare. Principala disciplină va fi amabilitatea.

DE MESERIE INCENDIATOARE

În calitate pe care o are de artificier-șef al unei fabrici londoneze de explozibile, Norma Redrup aprinde zilnic, pentru probe, peste 1 000 de artificii. Se spune că meseria ei este invidiată de toți băieții din lume. Se poate. Dar oamenii serioși nu o invidiază, ci o admiră pe Norma Redrup pentru conștiințiozitatea cu care-și face meseria. Ea și-a sărbătorit recent un milion de probe efectuate, adică un milion de explozii și absolut toate, fără cel mai mic accident sau incident. Deviza adoptată de Norma: «Prudența este mama înțelepciunii».

IATĂ-MĂ, INVIDIAȚI-MĂ!

Mă numesc Sheila Forrest, am 23 de ani, și dintre cele 10 finaliste ale concursului «Miss Foto-cine '69» am reușit prima. Se cheamă deci că sînt cea mai fotografică fată din Anglia!

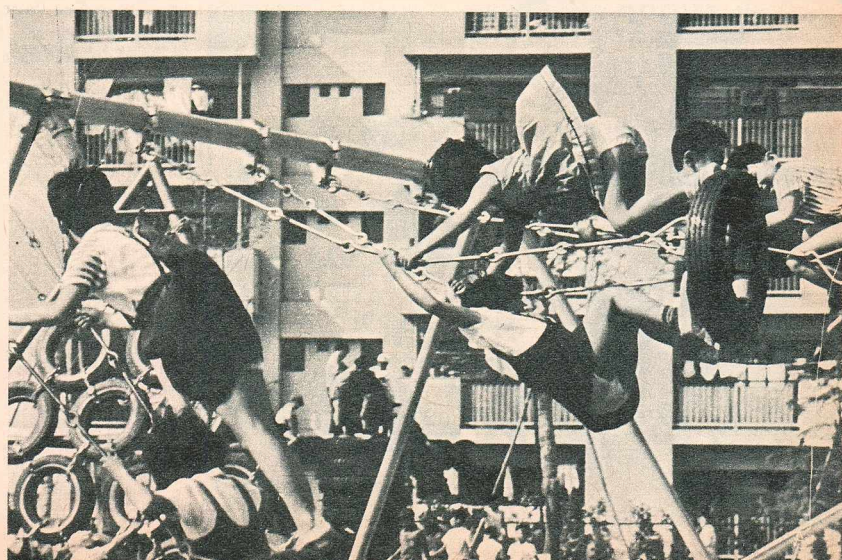
PARCUL ANVELOPELOR

La Tokyo a fost pus la dispoziția copiilor un parc amenajat într-un chip puțin obișnuit. Cei mici pot folosi aici pentru joaca lor peste trei mii de anvelope scoase din uz. Se constată, ca urmare, o afliuență deosebit de mare a vizitatorilor și o scădere corespunzătoare a numărului accidentelor de circulație ale căror victime erau îndeobște copiii ce se jucau nesupraveheați în mijlocul străzilor. Explicația nu este greu de găsit: fantezia celor mici a fost pur și simplu exploziv de declanșată de bogăția inedită și insolită din Parcul anvelopelor. Ceea ce se poate lesne deduce și din mărturia celor două fotografii de față.

LUP MÎNCAT DE OAIIE?...

Pînă la urmă i-au iertat, nu i-au mai mîncat. Fiindcă precum se știe, oile sînt mizericordioase. Și pe deasupra, și ierbivore. Dar — după cum o dovedește fotografia — niște pui de lup au fost amarnic terorizați de trei oi. Plata unei ancestrale polițe!

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

- SAIGON** Dacă guvernul sud-vietnamez nu va lua măsuri severe — apreciază experții americani — un dezastru economic poate oricând surveni. Prețurile au crescut în ultimele patru luni cu 20%, iar deficitul balanței de plăți va ajunge probabil până la sfârșitul anului la jumătate de miliard de dolari.
- COLOMBO** În scopul întăririi economiei naționale și al economisirii valutei străine, guvernul Ceylonului a interzis companiilor particulare să importe acele mărfuri de a căror producere se ocupă întreprinderile de stat ceyloneze.
- MARSILIA** Cel mai mare oraș portuar francez cunoaște o perioadă de prosperitate economică datorită construirii unui nou port și a unei zone industriale, în cadrul planului guvernamental de dezvoltare a unor centre regionale.
- LONDRA** Cu începere de la 1 ianuarie 1970 cuprul, cositorul, plumbul și zincul vor fi vindute la «London Metal Exchange» pe baza sistemului metric decimal. Unitatea de măsură pentru acest metal devine astfel tona metrică.
- MIAMI** Au fost arestați sub acuzația de comercializare și consum de drog halucinogen L.S.D. 10 militari din unitățile speciale de rachete staționate la Miami. Faptul a provocat o vie îngrijorare, unii dintre ei îndeplinind funcția de operatori la rachetele cu încărcătură nucleară Nike Hercules.
- BUDAPESTA** Date statistice referitoare la primele 8 luni ale acestui an atestă o creștere record a numărului turiștilor străini: 4.5 milioane, dintre care 2.4 milioane în tranzit. Până la sfârșitul anului se apreciază că numărul turiștilor în R.P. Ungară va ajunge la 5 milioane.
- CAIRO** Între autoritățile din Republica Arabă Unită și «Pan American Oil Company» a fost semnat un acord pentru prospectarea unei zone de 28 000 km² în partea de sud a deșertului occidental.
- BONN** Dintre cele 1 600 persoane chestionate în cadrul unei anchete organizate de Wickert Institut din Tübingen (R.F.G.) dacă socotesc Germania principalul vinovat pentru declanșarea celui de-al doilea război mondial, 66% au răspuns afirmativ, 10% au declarat că vina e împărțită cu alte națiuni.
- OTTAWA** În fiecare lună sute de militari americani, nevrind să participe la agresiunea S.U.A. în Vietnam, dezertează în Canada. «New York Times» informează că numărul dezertorilor din forțele armate americane ajunge la 73 000 pe an — aproape cinci divizii.
- TUNIS** Portugalia a cheltuit pentru lupta împotriva mișcărilor de eliberare națională din așa-numitele teritorii de peste mări 145 milioane dolari și nu 86 milioane de dolari, cum s-a anunțat oficial, precizează revista «Jeune Afrique».

Proclamarea «Zilei demnității naționale» în Bolivia, după naționalizarea companiei petroliere nord-americane «Gulf Oil Co», a prilejuit în capitala boliviană La Paz mari manifestații în cadrul cărora populația și-a exprimat satisfacția față de măsurile vizând apărarea intereselor naționale.

ECUAȚIE ELECTORALĂ FĂRĂ NECUNOSCUTE

La capătul unui an de guvernare — cu și fără Salazar — succesul dictatorului portughez, Marcello Caetano, a ținut să-și consolideze și prin scrutin funcția și poziția în conducerea structurilor politice și administrative ale Portugaliei. Campania electorală, lungă și voit zgomotoasă, a debutat — cum era de așteptat — cu promisiuni de «modernizare», «liberalizare», de «schimbări fundamentale». Alegerile s-au încheiat — după cum era de așteptat — ca un tipic referendum bine înscenat în care organizatorii aflați la putere contează fără greș pe «victoria totală». Unicul partid admis legal fiind cel salazarist, Uniunea Națională (din care face parte și premierul Caetano), era lesne de înțeles că invitația la urne adresată opoziției n-a reprezentat decît o formalitate necesară pentru a se conteri aparențe democratice alegerilor. Nu a fost nevoie de calculatoare electronice și nici de clasicele pronosticuri ale institutelor de sondaj al opiniei publice pentru a se prevedea rezultatul unei ecuații electorale fără necunoscute. La despuieră urnelor s-a aflat — ceea ce se știa dinainte — că toate cele 130 de mandate de deputat revin automat partidului salazarist, chiar dacă, în ciuda măsurilor restrictive și represive pe care le-au întîmpinat, grupările politice de opoziție au reușit să totalizeze peste 100 000 de voturi. Numărul uriaș al abținerilor de la vot n-a fost nici el un semn de adeziune la perpetuarea regimului anti-democratic. Deși nu se cunoaște cu exactitate numărul celor înscrși în listele electorale, cifra oficială consemnînd rezultatul votului indică o participare mai mică de 20 la sută în raport cu populația țării. În unele circumscricții s-au abținut de la vot 50% din numărul alegătorilor. Ceea ce reflectă nemijlocit reacția tirească a unor largi pături ale populației (din «metropolă» și din teritoriile de peste mare.

deținute de Portugalia) care refuză să subscrie la așa-zisa «stare socială stabilă» la care s-au referit atît de frecvent regizorii alegerilor.

Dacă este adevărat că — așa cum arăta deunăzi ziarul francez «Combat» — în Portugalia opoziția este la această oră constituită «dintr-un conglomerat eterogen, lipsită de prea multe puncte comune și nerecunoscută ca partid», nu este mai puțin evident faptul că forțele ce se ridică azi împotriva regimului salazarist — al cărui continuator și inovator se dorește premierul Caetano — constituie încă de pe acum un obstacol serios în calea unei politici ce ar tinde să perpetueze practicile dictatoriale în interior și colonialiste în exterior. Congresul de la Aveiro, care a întrunit, în urmă cu cîteva luni, 1 500 de reprezentanți ai grupărilor de opoziție și în cadrul căruia s-au formulat cele 14 puncte ale platformei electorale pentru înfruntarea guvernului Caetano, declarația de la Coimbra a Comisiei Democratice Electorale (C.D.E.) de tendință socialistă, care a denunțat «campania de intimidare desfășurată de guvern împotriva opoziției democratice» și, în sfârșit, glasul celor peste o sută de mii de alegători care au avut curajul să înfrunte detașamentele pregătite de Policia de securanța publică și de PIDE (poliția politică) sînt tot atîtea dovezi ale maturizării și activizării forțelor politice de opoziție. Aceste forțe au participat demonstrativ la alegeri, știind bine, așa cum a declarat purtătorul de cuvînt al grupării Unitatea Democratică, Magalhaes Godinho, ca «voința poporului portughez va fi din nou falsificată».

Ecuația portugheză a fost fără surprize dar nu și fără semnificații puțin favorabile celor care și-au adjudecat anticipat și în bloc cele 130 de mandate în parlament.

Dic. BABOIAN

Paralel cu o serie de greve generale sau regionale în nordul Italiei, au loc puternice acțiuni și în sudul țării, rămas în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice. În fotografie: o demonstrație revendicativă la Accettura (Matera).

SOMALIA — DUPĂ SHERMARKE

Doctorul Abdirashid Ali Shermarke, ales acum doi ani președinte al Republicii Somalia, fusese cu cîtva timp în urmă

victima unor atentate nereușite. Asasinarea sa avea să se producă la mai puțin de o lună de la întoarcerea sa discretă în țară.

Noul guvern vest-german

de Silviu BRUCAN

Constituirea noului guvern al Republicii Federale a Germaniei este unul dintre cele mai semnificative evenimente politice europene din ultimii ani și nu este nici o mirare că el suscită un viu interes atât în cancelarii cât și în opinia publică. După guvernarea de aproape două decenii, asigurată de creștin-democrați pe fondul unei economii care a situat R.F.G. pe locul trei în producția mondială și care pe plan internațional s-a caracterizat prin rigiditate și refuz de a recunoaște noile realități, venirea la putere a partidului social-democrat, în coaliție cu mica formație liberal-democrată, marchează o ușoară deplasare spre stînga în politica vest-germană. Rezervele și precauția cu care observatorii politici caracterizează această deplasare izvorăsc din aceea că deși partidul social-democrat a fost singurul care a obținut cîștig de voturi, victoria sa electorală n-a fost suficient de categorică pentru a depăși pe creștin-democrați și a permite concluzii politice nete și opțiuni clare. Guvernul condus de cancelarul Willy Brandt pornește deci la drum cu anumite ipotezi care-i vor aminti mereu că politica este arta posibilului. În ce privește parlamentul, coaliția cu liberal-democrații îi asigură cancelarului în Bundestag o majoritate de 12 voturi, ceea ce nu este prea mult dacă se ține seama că P.L.D. are o compoziție destul de eterogenă. Este adevărat că și în partidul creștin-democrat, supus pentru prima dată testului amar al trecerii în opoziție, se manifestă tendințe ambigue care slăbesc disciplina grupului parlamentar și că în orice caz liderii creștin-democrați se vor feri cu grijă de a provoca o criză care să ducă la o nouă confruntare electorală în viitorul apropiat.

Toate acestea creează premise pentru o politică internă care va continua linia «reformistă și pragmatică» preconizată pe plan social-economic de ministrul Karl Schiller cu un accent mai mare pe cheltuieli publice — de la dezvoltarea sistemului de asigurări sociale la finanțarea agriculturii și a învățămîntului, căruia Brandt îi acordă o importanță specială ca parte a «modernizării societății». Lozincă «cogestivii» muncitorești în întreprinderi, îmbrățișată de sindicate, va fi balansată cu dorința noului guvern de a cîștiga încrederea marii industrii. În genere sînt toate motivele să credem că evoluția

de la liberalismul economic al lui Erhard la «pilotajul global» de către stat al economiei se va accentua, așa cum dovedesc primele măsuri legate de reevaluarea mării pentru a atenua atît efectele «suprîncălzirii» economiei cît și consecințele defavorabile asupra exportului vest-german.

Încă din timpul campaniei electorale a reieșit că principalele mutații în cazul unei victorii social-democrate se vor produce în politica externă și primele declarații programatice ale noului cancelar arată faptul că la Bonn se consideră că s-au coapt condițiile pentru ieșirea din «imobilism». În definitiv, Willy Brandt preia cîrma guvernării într-un moment în care puterea economică și financiară a Germaniei occidentale îi impune să-și asume un rol mai activ în politica mondială. Și aici observatorii politici opinează că nu poate fi vorba de un «mare dezgheț», deoarece însăși reafirmarea coordonatelor politicii vest-germane — apartenența la N.A.T.O. și la Piața comună — elimină ipoteza unor mișcări spectaculoase. Este știut însă că Willy Brandt a fost unul dintre promotorii tendinței apărute în ultimii ani la Bonn în direcția unei politici europene mai realiste și flexibile și în primul rînd în direcția normalizării și îmbunătățirii relațiilor cu țările socialiste spre care s-au și făcut cîțiva pași. Acum, cînd piedicile puse de fostul cancelar Kiesinger, de care se plîngea Willy Brandt în campania electorală, au fost înlăturate, se pot face pași mai holărîți în această direcție. Corespondentul ziarului «Le Monde» privește perspectiva cu un optimism moderat și prevede că doctrina Hallstein și celelalte «vacii sacre» ale politicii vest-germane vor fi lăsate să moară de moarte naturală, fără a fi duse la abator. Oricum, înfrîngerea în alegeri a forțelor neonaziste a demonstrat că pretextul menajării stărilor de spirit revanșarde invocat deseori la Bonn împotriva politicii «de deschidere spre Est» nu mai stă în picioare. Evident, instaurarea la Bonn a unui curs pozitiv și realist în politica sa europeană ar avea o mare însemnătate pentru des-tinderea politică pe continent, pentru îmbunătățirea climatului și cooperării internaționale — rezultate pe care opinia publică de pretutindeni le-ar saluta cu satisfacție.

după călătoria la Rabat.

Mogadiscio, capitala țării, a trăit o săptămînă politică furtunoasă. Instituțiile regimului n-au supraviețuit cu mai mult de cîteva zile morții doctorului Shermarke. O lovitură de stat organizată de ofițeri superiori din armată și poliție s-a soldat cu abolirea constituției, desființarea partidelor politice, dizolvarea parlamentului și arestarea membrilor fostului guvern. Transformările se anunță a viza așadar destul de serios configurația politică internă a țării.

Criza politică se grefează pe o realitate social-economică dificilă. Nu este întîmplător că atentatul s-a produs în timpul unui turneu întreprins de șeful statului într-una din regiunile de nord ale țării, puternic afectată de secetă. Dificultăților economice li se adaugă și contradicții — încă neaplanate — între diferitele grupuri etnice care populează Somalia. (De altfel atentatorul aparține unei populații ce se considera persecutată de regimul dr. Shermarke.) Oricum, în primele sale declarații,

noua instanță supremă a puterii în stat, Consiliul Revoluționar, a ținut să denunțe corupția și incompetența manifestată de fostele instituții ale țării.

Dacă în ce privește orientarea politicii interne a noii conduceri se remarcă o respingere tranșantă a vechii linii de conduită, opțiunile sale externe nu se îndepărtează, în principiile ei directoare, de coordonatele urmate de Somalia în ultimii ani. «Somalia — precizează un document al noii conduceri — va promova o politică de neutralitate și nealiniere și se va conduce în relațiile externe după principiile coexistenței pașnice și neintervenției în treburile interne ale altor state». La fel ca în Libia însăși, lovitură de stat din Somalia s-a produs în împrejurări învăluite, pentru o primă perioadă, de o discreție particulară, nefiind cunoscute, la început, nici măcar numele promotorilor ei.

Corneliu VLAD

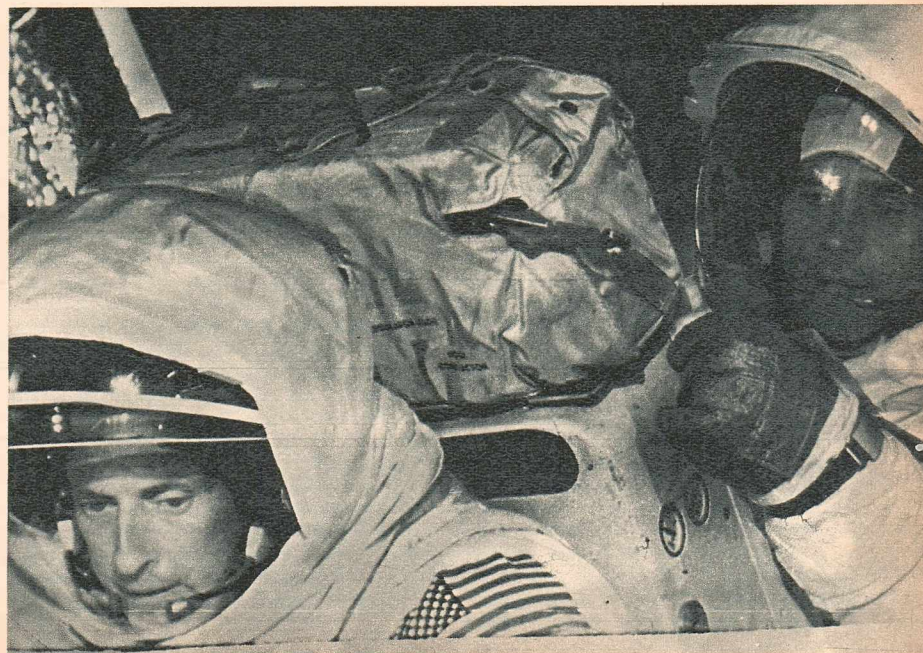
coincide cu împlinirea a șase decenii de existență a Federației Internaționale de Schi.

Amplele lucrări întreprinse în vederea campionatului se încadrează totodată într-un program de modernizare a acestei frumoase regiuni a Slovaciei. Vizitînd «scena» viitoarelor întreceri — stațiunea Strbske Pleso, de pe malul pitorescului lac cu același nume — întîlnești alături de bazele sportive propriu-zise — stadioanele, clădirile afectate echipamentului electronic de cronometraj, oficialilor și ziaristilor — noul turn destinat retransmiterii campionatului prin televiziune (pentru prima dată în culori în R.S.C.), ca și localul noii poște, hotelul F.I.S. din valea Mlynica, ale cărui lucrări de construcție sînt pe terminate etc., toate destinate celor aproximativ

300 sportivi din 18 țări și celor 550 reporteri străini; s-au ridicat aici noi hoteluri turistice ca de pildă «Panorama» la Nove Strbske Pleso, «Park» la Novy Smokovec, altul la Podbanske, s-au reamenajat telefericele existente și s-a realizat unul cu cabină de la Tatranska Lomnicka la Skal-nate Pleso etc.

La Poprad, unde se află aeroportul, special reamenajat, vezi de pe acum pancarte cu urări de bun venit în numeroase limbi și stegulețele diferitelor țări participante la campionat. În prezent se dă asaltul final pentru ca atît sportivii cît și turiștii ce vor sosi aci în vederea campionatelor ce încep la 14 februarie 1970 să devină tot ațiția iubitori și popularizatori ai frumuseților din Vysoke Tatry.

Astronauții americani Alan Bean (dreapta) și Charles Conrad-jr. (stînga), care împreună cu Richard Gordon vor alcătui echipajul lui «Apollo-12», își continuă programul de antrenamente la centrul spațial de la Houston.

STARY SMOKOVEC

PREGĂTIRI FEBRILE

Corespondență specială de la I. CIOARA

În frumosul peisaj din Vysoke Tatry se desfășoară o activitate febrilă. Aici se află sediul secretariatului Comitetului de organizare a ediției din 1970 a Campionatului mondial de schi (probe nordice). Secretarul general al Comitetului, Jan Mráz, ne înfățișează, cu amabilitate, stadiul pregătirilor. O cifră este edificatoare: investițiile făcute în vederea organizării în cît mai bune condiții a campionatului se ridică pînă-n momentul de față la aproximativ un miliard trei sute milioane coroane. Desigur, tot ceea ce se întreprinde actualmente are în vedere reușita campionatului — cu atît mai mult cu cît evenimentul

Pe șantierul de la Strbske Pleso.

ARHIVĂ-FOTO

TEZAUURUL DIN VALEA REGILOR

Pînă în anul 1902, cînd a fost înființat Muzeul arheologic de la Cairo, fuseseră descoperite aproape patruzeci de morminte mai importante, dar puține dintre ele mai conțineau obiecte de valoare. Tocmai cînd se credea că nimic deosebit nu se mai poate scoate la lumina zilei, o echipă britanică, lucrînd sub conducerea lui Howard Carter și subvenționată de lordul Carnarvon, descoperă, la 5 noiembrie 1922, mormîntul unui faraon, aproape necunoscut pînă atunci, dar care avea să întrecă apoi în celebritate pe toți ceilalți faraoni. Este vorba de Tutankhamon, care a domnit în Egipt între anii 1354 și 1346 î.e.n. Mormîntul, format din mai multe încăperi, conținea un tezaur uluitor: staturi de aur și de abanos, vase de alabastru, mobilier de palat, cufere cu îmbrăcăminte regească, bijuterii — totul păstrat în cea mai perfectă stare, deși peste ele se așternuseră treizeci și trei de secole.

În fotografie: arheologii în prima încăpere seputcrală.

Ion MUNTEANU

CRONICA DE TREI SECADE

EMANUEL K. (1)

N-ați auzit de Kaminka — de Emanuel Kaminka. Nici eu, pînă mai ieri — adică într-o noapte de duminică, la Moscova. L-am descoperit printre mii de afișe teatrale, cosmonautice, jubiliare, sportive — între premiara la «Casa mea — fortăreața mea», meciul de hochei TSKA-Dinamo și anunțuri de lecții în fizico-matematici: «Emanuel Kaminka — A.P. Cehov, raskazi, abonament nr. 4, filarmonica»... N-aveam abonament nr. 4. Mi s-a dat un scaun, într-o sală a bibliotecii «Lenin», sala mare, pentru spectacole — o sală ceva mai mare decît Teatrul Mic din București. Trebuia să treci prin lumea acestei săli ca să ajungi la Kaminka: erau acolo cîteva sute de publicuri — de la eleve venite cu mama pînă la un profesor mărunțel, cu bărbuța blîndă, sprijinit într-un baston, de la fata frumoasă care citește o carte și nu intră în vorbă cu băieții bruni pînă la artista bătrînă, cu părul tăiat la Passionaria, însoțită de ginere, fiică și doi nepoți înalți, de la fata foarte urîtă, fără succes, pînă la studentele superbe în mini-jupe de piele, de la gospodina masivă care duminică și-a pus un ac mare în cocul șaten, lăsînd la vedere pernțele durdulii ale cefe — cum ar zice Gogol — pînă la tînărul cu «col roulé» — erau printre cei 400 de oameni vreo 400 de publicuri iar pe scenă un pian.

BERLIN

O DIAGRAMĂ A COMERTULUI INTERGERMAN

Corespondență specială de la St. DEJU

Într-un articol semnat recent în «Aussenpolitische Korrespondenz» de către secretarul de stat în Ministerul pentru Probleme Economice Externe al R.D.G., Gerhard Beil, se arată că volumul comerțului R.D.G. cu statele capitaliste industriale — în afară de R.F. a Germaniei și de Berlinul occidental — a crescut de la un miliard mărci-valută, cît era în 1950, la peste 6 miliarde în 1968.

După o scurtă stagnare — în urmă cu 2-3 ani — volumul comerțului dintre cele două state germane precum și dintre R.D.G. și Berlinul occidental a crescut din nou. Potrivit ultimelor date statistice din anuarul R.D.G., volumul comerțului dintre R.D.G. și R.F. a Germaniei este de 2 095,5 milioane de unități de decontare (mărci-valută), la care se adaugă exportul și importul R.D.G. în și din Berlinul occidental. Presa vest-germană și vest-berlineză — «Die Welt», «Berliner Morgenpost» și alte ziare — informează despre comerțul intergerman din primul trimestru al anului curent și relatează că acesta a marcat o creștere de 20 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut, însumînd o valoare de 764,1 milioane mărci. Livrările vest-germane în R.D.G. au crescut cu 24,1 la sută, ajungînd la 410,6 milioane unități de decontare față de 330,8 în anul precedent. Importul de oțel în R.D.G. din R.F. a Germaniei a fost în primul trimestru în valoare de 53,3 milioane, im-

portul de mașini a sporit de asemenea, însumînd 52,2 milioane, iar cel al produselor agricole a crescut la 51,2 milioane.

În prima jumătate a anului curent volumul comerțului dintre R.D.G. și R.F. a Germaniei și respectiv Berlinul occidental a crescut, potrivit datelor publicate, în ce privește importurile R.D.G. cu 36 la sută, față de aceeași perioadă a anului trecut, iar în ce privește exporturile, cu 16 la sută.

În mai 1969 a fost semnată o convenție între Ministerul Economiei Federale al R.F. a Germaniei și Ministerul pentru Probleme Economice Externe al R.D.G. pentru organizarea reciprocă a unor depozite în comision pentru a se asigura, prin intermediul acestora, aprovizionarea continuă cu anumite produse. Au fost elaborate, de asemenea, unele măsuri prin care mărfurile provenite din R.D.G. pot fi vindute în R.F. a Germaniei cu prețuri de pînă la 10 la sută mai ieftine decît cele similare produse în R.F. a Germaniei. Pentru prima oară s-a ajuns la un acord între organele economice din cele două state germane, prin care se prevede că R.D.G. va livra în R.F. a Germaniei o instalație completă pentru sectorul construcțiilor de mașini.

Pentru anul viitor se apreciază că pentru R.D.G. există condiții reale de a ridica volumul schimburilor comerciale cu R.F. a Germaniei și Berlinul occidental cu încă 40 milioane mărci.

Watergate Hotel din Washington, nu numai construit, ci și administrat direct de «Generale Imobiliare», controlată de Vatican.

EMANUEL K. (2)

Kaminka nu e pianist, nu e cosmonaut, nu e filozof, nu e Erou al muncii socialiste; ceea ce face Kaminka nu are nume în românește, deși din rusă s-ar putea traduce drept «concert literar». Kaminka apare pe scenă, rosteste titlul unei schițe de Cehov — să zicem «Surocița», sau «Dramă», sau «La Moscova», sau... — și o spune nu pe dinafară ci pe dinăuntru. Pagini întregi de proză sînt spuse ca poeziile, fără accent teatral, fără efort, fără intenția vreunei performanțe, fără luxul vanității. Emanuel K. spune Cehov, Trei schițe — antract — patru schițe în partea doua a concertului. Nu mișcă nimeni, femeile bătrîne dau din cap înțelegătoare la nuanțe, tinerii surîd, acul de păr al gospodinei sare din coc, e singura întîmplare laică din sală. Altfel — lumea stă ca la evanghelie. Și, ca în limba oricărei religii universale, înțelegi totul, chiar dacă nu știi rusește. Se aplaudă puternic dar nu în delir impudic — fiindcă nu sîntem în casa Domnului (doctor).

După cele 7 raskazi cehoviene, lui Kaminka i se trimite pe scenă bilețele. Actorul deschide unul — i se cere o schiță de Șalom Alehem. O spune. Apoi o poveste a lui Mark Twain, apoi...

Eu nu cred că în Europa la acea oră de noapte a duminicii putea fi ceva mai frumos ca Emanuel Kaminka în concert Cehov. Și-mi măsor bine cuvintele, credeți-mă...

... La abonamentul nr. 5, duminica viitoare e «Sonata Kreutzer» spusă de...

Radu COSAȘU

MĂSURI DE PRECAUTIE ȘI PERSPECTIVE

Deoarece bugetul afectat N.A.S.A. a fost diminuat de la 6 miliarde dolari în 1965 la 4 miliarde, iar personalul a fost redus în ultimii trei ani la jumătate, celelalte organizații americane pentru cercetări spațiale și-au luat măsuri de precauție. «North American Aviation» a obținut în 1967 un contract pentru studierea unui sistem integrat de transporturi. Ea a fuzionat apoi cu compania «Rockwell Standard», cea mai mare producătoare de piese auto și de avioane. De atunci își realizează mai bine de 1/4 din cifra de afaceri în afara sectorului spațial. «Aerojet General» din California pune la punct un sistem de evacuare a resturilor menajere, iar «Space General» se ocupa cu... readaptarea delincvenților. Din 1960 pînă în 1968 cifra de afaceri a activităților nelegate de explorarea cosmică a industriei americane spațiale s-a dublat depășind astăzi 3 miliarde de dolari.

Reducerea fondurilor destinate industriei spațiale americane pune și alte probleme, de pildă aceea a viitorului orașelor spațiale. Ce se va întîmpla peste cîteva zeci de ani cu imensul hangar, înalt de 200 m, de la Cape Kennedy, care servește asamblării rachetelor «Saturn»? Un inginer mularii a dat soluția: «Să se facă acolo cea mai mare uzină de suc de portocale din lume». Este edificator exemplul orașului Huntsville din Alabama, cartierul general al lui Wernher von Braun, care a crescut în 10 ani de la 15 000 la 150 000 locuitori; în ultimii ani însă Von Braun a fost obligat să renunțe la jumătate din cei 30 000 salariați ai săi.

Totuși trebuie subliniat că o parte din activitățile determinate de industria spațială sînt în plină înflorire; cităm numai electronica și sateliții de telecomunicații care aduc venituri importante industriei spațiale americane. Perspective există și pentru celelalte. Dl. Richard Leshner, directorul Oficiului pentru utilizarea tehnologiei, declara de curînd că tehnicile spațiale își vor aduce din plin aportul în industrie, după anul 1975.

I. MIHNEA

VATICANUL — FINANTE ȘI AUR

Doă lucrări recent apărute — «Aurul Vaticanului» de Nino Bello și «Finanțele Vaticanului» de Corrado Pallenberg — aduc la cunoștința publicului larg lucruri mai puțin știute în legătură cu o fațetă nebisericască a activității Vaticanului. Este vorba, așa cum reiese și din titlurile citate, de preocupările financiare ale Sfințului Scaun. «Lucrarea lui Pallenberg — se spune în nota ce precede primul din capitolele publicate de revista italiană «Tempo» înainte de ieșirea de sub tipar a volumului — este în esență istoria uneia dintre cele mai mari puteri financiare ale lumii, ale cărei secrete sînt pentru prima oară dezvăluite pe baza unei documentări riguroase».

Statul papal, care potrivit ultimului recensămînt numără în total 1 031 cetățeni, 50 clădiri și 6 biserici în afara celebrei bazilici San Pietro, nu posedă doar una din cele mai valoroase colecții de artă și cărți din lume, ci și uriașe capitaluri, administrate și fructificate în cele mai multe cazuri cu remarcabilă abilitate. Operațiunile financiare nu sînt efectuate direct de prelați — ar fi și nepotrivit pentru ei — ci de un grup restrîns de laici italieni, ocupînd posturi de răspundere în consiliile de administrație ale unor mari companii și legați de curie prin relații de familie,

tradiție, titluri etc. Și chiar dacă în genere legăturile lor cu Sfințului Scaun sînt cunoscute, nu se poate niciodată ști precis cînd acționează în numele Vaticanului și cînd într-al lor personal. Este un avantaj cert, ce se adaugă celorlalte mai larg cunoscute, ca absența impozitelor, a limitărilor valutare, sprijinul partidului de guvernămînt creștin-democrat din Italia ș.a.

Peste două treimi din capitalurile Vaticanului sînt investite în Italia și transformate fie în titluri de stat, exceptate de la orice fel de control, fie în acțiuni industriale a căror valoare era apreciată în 1967 de ministrul de finanțe italian Luigi Preti la cel puțin 66 milioane dolari. Principala fortăreață a imperiului financiar al Vaticanului este «Centrale Imobiliare» — pe care o controlează în întregime — una dintre cele mai mari companii de construcții ale lumii. Sfera activității financiare a Vaticanului nu se limitează însă la Italia. Investițiile acestuia în acțiuni ale unor mari corporații din S.U.A. însumează circa 30 milioane dolari. În următorii ani, consideră vaticanologii, cetatea Sfințului Scaun se va lăsa din ce în ce mai mult angrenată în sistemul marelui capital internațional.

D. BRUDEA

Prezentat de:

carte

● **Serieri de Cicerone** Theodorescu. În aproape o mie de pagini se află, reunite în două volume compacte, o amplă culegere din creația lirică a autorului «Cleaștarului». Pentru că aici nu putem spune mai mult, ne mărturisim, deocamdată, prețuirea provenită din două esențiale motive: îndelunga, și niciodată trădată, fidelitate pentru poezie și respectul sacru pentru cuvântul laborios slesuit (Editura pentru literatură).

● O apariție editorială de prestigiu și așteptată: **Critica rațiunii** pure de Immanuel Kant. Asupra primului atribut e inutil a mai insista. Cît privește cel de-al doilea, îl demonstrează faptul că exemplarele, atâtea câte au intrat în librării, s-au dovedit cantitativ insuficiente, ele epuizându-se rapid. Ceea ce mai dovedește că nu numai cercetătorii de specialitate, dar și publicul cititor, maturizat acum, vrea să cunoască direct operele fundamentale ale gândirii umane. În orice caz, «coada» la o operă de genul apariției în discuție e de natură să aducă, într-o mai mare măsură, sporul de substanță în concepția muncii editoriale, cit și în aprecierea mai judicioasă a tirajului de stabilit. Traducerea poartă girul plin de încredere al eminentului filozof și exeget al filozofiei, prof. univ. Nicolae Bagdasar, în colaborare cu Elena Moisuc. Studiul introductiv, glosarul kantian, iciele de nume, de Nicolae Bagdasar (Editura științifică).

● Ultimul număr al revistei **Secolul 20** (nr. 6) își deschide sumarul cu câteva «texte inedite» de George Călinescu, purtând, ca fiecare pagină a marelui dispărut, nota revelatorie a geniului călinescian; textele sînt publicate de un discret dar tenace devot al lui Călinescu: Geo Serban, care le scoate la iveală «nu pentru a satisface o oarecare curiozitate de «inedit», devenită în ultima vreme la noi deplorabilă psihoză», ci pentru a ne «introduce în laboratorul ilustrului om de cultură». Sumarul e constituit mai deparie dintr-o seamă de «ipostaze călinesciene» semnate avizat de Stefan Aug. Doinaș, Nicolae Balotă, Andrei Ionescu, Grigore Laza, Cornelia Ștefănescu. În continuare, printr-un mănunchi de texte (originale și comentarii) semnificativ selecționate ni se prezintă singularul scriitor de origine «hispano-anglo-portugheză»: Jorge Luis Borges. Tot în paginile revistei e publicată urmarea romanului **Zgomotul și furia** (partea a II-a) de William Faulkner. Rubrica «Jurnal» — «Secolul 20» încheie cuprinsul acestui număr cu subtilitate întocmit.

cinema

● **Moartea unui birocraț**. Cinematografia cubaneză, în plină afirmare de la o bucată de vreme, este reprezentată pe ecranele noastre prin această satiră clocotind de minii, de o violență ce se învecinează cu ferocitatea. Autorul ei este Tomas Gutierrez Alea, cineast din a cărui filmografie mai desprindem: «Povestiri despre revoluție», «12 scaune», «Amintiri». În distribuție: Salvador Wood, Silvia Planas, Manuel Estanillo, Gaspar de Santelices, Tania Alvarado.

● **Beru și comisarul San Antonio**. Nu s-ar putea spune că producția cinematografică a lumii duce lipsă de detectivi, superdetectivi, comisari etc. Se mai găsește totuși loc și pentru acest San Antonio (al regizorului francez Guy Lefranc), mai ales cînd are farmecul și popularitatea lui Gérard Barry, că de altcineva nu poate fi vorba. Întrucît o modă ceva mai nouă cere ca filmele po-

liște să fie ornamentate cu cît mai multe femei frumoase, Lefranc le-a convocat pe Anna Gaël, Maria Mauban, Marthe Mercadier, Amarande.

● **Baltagul**, ecranizarea lui Mircea Mureșan asupra căreia ne-am oprit cu două săptămîni în urmă potrivit datei de programare anunțate inițial (13 octombrie), a ieșit abia în aceste zile la marea confruntare cu publicul.

Anna Gaël

disc

● Solista noastră de 10 000 de «solți», **Anda Călugăreanu**, lansează un nou microrecital de muzică ușoară românească, înregistrat și imprimat la «Electrecord». Pe ambele fețe (pe verticală, pe orizontală) putem asculta: «Nu mai imita» de Radu Șerban, «Acuarela» de Fromi Moreno, «Măntreb de ce?» de Radu Șerban și «M-ai învățat» de Liviu Ionescu (45-EDC-10 077).

● Ascultați mandolina fermecată a lui **Grigore Kiazim**, în «Cîntec de petrecere», «Șirba dobrogeană» și, mai ales, în «Tropca», «Știnga» și «Șchioapa». Kiazim, care nu mai e știe ce meștereste acolo, ne face să cîntăm sau să îngîmăm, laolaltă cu el, cele cinci cîntece mai sus-pomenite (EPC-10 071).

● **Nicolae Sabău** este cunoscut și prețuit din emisiunile Radioteleviziunii. Dar pe recentul disc (EPC-10 067) întrece orice așteptare. Ascultați spre convingere: «Rosmarin în colțul mesii», «Cîntec în lume s-ar afla», «Mîndră, cînd te-i mărita» și «Jocul găinii». De unde le găsește, atît de frumoase?

P.S. Rugăm din nou casa noastră de discursi să aibă atîta inimă și să ne dea tipărite pe mapele discurilor de muzică populară, cuvintele unor cîntece atît de tulburătoare ca cele mai sus-pomenite. Amatori care să-si adune asemenea nestemate folclorice sînt cu nemiluita.

muzică

● Eveniment remarcabil în viața muzicală a Capitalei: Filarmonica leningrădeană, una din cele mai reputeate formații simfonice europene, pe scena sălii Palatului (3 și 5 noiembrie). Conducătorul artistic al formației, dirijorul Evghenii Mravinski, și-a alcătuit programul din lucrări fundamentale ale citorva dintre cei mai reprezentativi compozitori ruși și sovietici — Cealkovski, Glazunov, Prokofiev, Sostakovici.

● Cu concursul corului (dirijor, **Vasile Pîntea**) și al pianistului **Alexandru Demetriad**, Orchestra simfonică a Filarmonicii dirijată de **Ion Băciu** ne propune următorul program pentru concertele de la Ateneu din 7 și 8 noiembrie: «Cantata anilor lumină» de Anatol Vieru; Concertul pentru pian și orchestră nr. 1 (Re minor) de Johannes Brahms; Simfonia a V-a de Sostakovici.

● Foarte interesant programul concertului Orchestrei simfonice a RTV, subliniat de prezența violonistului **Ion Voicu**, interpret a două capodopere ale literaturii violonistice universale: Concertele pentru vioară și orchestră de Beetho-

ven și, respectiv, Brahms. Programul este excelent completat cu două lucrări ale celor doi titani: «12 Contradansuri» de Beethoven și «Dansuri ungare» de Brahms. Dirijează **Iosif Conta**.

● Două recitaluri reunite în sala Studio a Ateneului, la 6 noiembrie. Pianista **Silvia Dumitrescu** cîntă Bach, Beethoven, César Franck și George Enescu, iar violoncelista **Alexandrina Guțu**, acompaniată la pian de **Elena Cosma** — Haydn și Beethoven.

● «I-auzi plaiurile cîntă» — atractiv și inedit program folcloric la 1 și 2 noiembrie în sala Palatului, cu ansamblul «Perinița» și **Giță Petrescu**, **Doina Badea**, **Margareta Pislaru**, **Ion Bogza**, **Ana Balaci**, **Tudor Heica**, **Maria Pietraru**, **Ana Piaru**, **Ștefania Rareș**, **Ștefania Stere**, soliști și soliste din Gorj, Baia-Mare, Caras-Severin.

plastică

A patra premieră colectivă din ultimele trei luni de la galeriile de artă «Apollo» reunește cinci pictori. Grupul e eterogen. Poate ar fi interesant dacă, din cînd în cînd, ar fi reuniți aici artiști care manifestă în creația lor aceleași tendințe:

● **Mariana Petrașcu**. Acuarelele artistei sînt superbe ferestre deschise spre momente de concentrată emoție. Disimulînd elaborarea, ele au creditul spontaneității, iar desfășurarea armonică a umbrei și luminii, ritmul semnelor, le conferă o atmosferă de intensă poezie.

● **Vanda Sachelarie**. Artista expune șase lucrări, în aceeași manieră atît de personală. O pictură expresivă cu desfășurări dinamice, de la care singura excepție este «Orientală», o variație pe o temă atît de familiară picturii românești.

● **G. Tomaziu**. Din curgerea și jocul tusei, din vraja rituală a culorilor se nasc naturile moarte sau peisajele artistului («Valea Argeșului»), «La mare», «Către mînaștirile din Bucovina», echivalențe ale unor sentimente ale contemplării sau exerciții de profundă puritate și lirism ca în cele «opt mere».

● **Lazăr Iacob**. Pe ecrane stinse care amintesc fresca, artistul imaginează — decorativ — peisaje și simboluri.

● **Ervant Nicogolian**. Cu cele câteva lucrări pe care le expune, Nicogolian a rămas același creator de simboluri plastice, impregnate de sugestiile miraculosului și ale poeziei învăluitoare.

teatru

SILVIA CHICOȘ

● **Silvia Chicos** nu mai este. Exuberanța ei, vocea aceea tînă, totdeauna voioasă, cu care se adresa copiilor din întreaga țară, ascundeau, de mulți ani, o suferință grea, lipsită de speranță. Actrița și cîntăreață înzestrată cu darul rar de a cuceri suletetele celei mai tinere, își măsura eforturile nu după puterile ei fizice, tot mai slabe, ci după dorința de a nu-și dezamăgi și de a nu-și părăsi micii admiratori. Cu nici o săptămîină înainte de a muri a apărut pe

CE PĂRERE AVEȚI ?

Potrivit unui obicei statornicit în anii din urmă, revista noastră vrea să vă afle părerea:

— Care sînt cei mai buni actori români și străini ai anului ?
 — Care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1969 ?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1969, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

1. Cel mai bun actor român de film văzut în 1969.
2. Cea mai bună actriță româncă de film văzută în 1969.
3. Cel mai bun actor străin de film văzut în 1969.
4. Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1969.
5. Cel mai bun film românesc văzut în 1969.
6. Cel mai bun film străin văzut în 1969.
7. Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1969.
8. Cea mai bună actriță româncă de teatru văzută în 1969.
9. Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară ascultat în 1969.
10. Cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară ascultată în 1969.

micul ecran în «dialogul Silviei Chicoș cu Silvia Chicoș», în care abordă, cu gingășia și cu delicatețea ei dintotdeauna, problemele adolescenței. Acum, totul s-a terminat. Un glas ingenuu, o figură expresivă, o mare sensibilitate, o artistă care iubea copiii și pe care copiii o iubeau: **Silvia Chicoș**.

● **Teatrul Național din Iași** în turneu la București, cu un repertoriu ce cuprinde drame de mare vibrație ca **Galileo Galilei** sau **Lungul drum al zilei către noapte**, comedii ca **Opinia publică** sau **Aterizare forțată**, alături de un basm popular ca **Stan Pățitul**. Repertoriu variat, o structurală omogenizare a interpretilor tineri cu «veteranii» scenei ieșene.

● La mulți ani, «Tăndărică»! Săptămîna aceasta vechiul nostru prieten împlinesc 20 de ani — 20 de ani de muncă și creații, 20 de ani de succese naționale și internaționale. Săptămîna aceasta a avut loc o trecere în revistă a succeselor teatrului nostru bucu-reștean de păpuși, în prezența unor reputați creatori din lumea întreagă.

● Și **Teatrul de păpuși din Craiova** sărbătorește 20 de ani de existență: 4 006 spectacole (67 de premiere) în fața a 819 713 spectatori, turnee peste hotare, participări la trei festivaluri internaționale, soldate cu premii. Cu premiera pe țară **Cuconițele mele dragi** de **Valentin Silvestru**, după **I.L. Caragiale**, teatrul spectatorilor craioveni de toate vîrstele inaugurează actuala stagiune în localul complet renovat.

● **Tichia cu clopoței** — o premieră pe țară cu o piesă de **Pirandello** mai puțin cunoscută. Lectura textului înfățișează încă o pagină pirandelliană închinată omului de rînd, omul uitat, ple-dînd pentru conștiința umană. Jucată de **Teatrul din Birlad** — în realizarea unui cunoscut cuplu de la televiziune (**Lidia Ionescu** — regia; **Vasile Rotaru** — scenografia) — distribuția cuprinde pe: **C. Doljan**, **Livia Ungureanu**, **Ștefan Tivodaru**, **C. Petrican** ș.a. Spectacolul va fi jucat și la **București**, în cadrul unui turneu.

● **Hasdeu** mereu în repertoriu. De astă dată la **Teatrul din Baia Mare** **Răzvan** și **Vidra**, montată de arădenii **Dan Alecsandrescu** și **Sever Frențiu** (scenografia are ca titulari pe **Vasile Constantinescu** și **Tzenka Velceva**).

televiziune

Recomandări, puține. Fiindcă de unde nu-i, nici Dumnezeu...
DUMINICĂ. Dinamo-Uta Frumos meci! Cu condiția ca **Dumitrache** și **Domide...** (14.30) ● **Realitatea ilustrată** este semnată astăzi de **Tudor Vornicu**. Personal. (17.10) ● **Prin Interviziune**, departe peste hotare, ecouri ale «Sărbătorii vinului». Colaborează **Ștefania Rareș**, **Mariana Bădoiu**, **Arcadie Do-**

Adela Mărculescu

nos, **Mihai Mereuță** ș.a. (20.00) ● Mai circumspecți cu faimoasele **Trei stele**, vă recomandăm, totuși, filmul «Eterna Eva» cu **Deanna Durbin** și **Charles Laughton** (20.30) ● Pe programul II, **Seară de teatru: «Îngrijitorul»** de **Harold Pinter** (19.30).

LUNI. Despre «Lunga vară fierbinte» ce ar mai fi de spus? Doar că se termină... (20.00) ● Actualitatea teatrală este dezbătută sub un nou titlu; **Scena** (22.45).

MARTI. **Seară de teatru: «Regina de Navarra»** de **Eugène Scribe** (19.50).

MIERCURI. **Televinemateca:** Filmul lui **Fred Zinnemann** — «Apa de ploaie» — care a obținut numeroase și valoroase premii internaționale (20.00).

JOI. A șaptea artă este titlul nou al rubricii de nouăți cinematografice (20.30) ● **Cîntă Elena Caragiu** și **Sergiu Cioiu** (21.40) ● ...apoi cîntă (**Varietăți pe peliculă**) **Yves Montand**, **Kalinka**, **Sammy Davis-jr.** (22.25).

VINERI. **Regizorul Eisenstein**, intrat în istoria cinematografului ca caracterizarea de genial, cu capodopera sa «Octombrie» (20.00) ● **Chopiniana.** O emisiune muzical-cinematografică garantată de semnătura «**Baletul Kirov din Leningrad**» (22.10).

SIMBĂȚA. **Carmen Stănescu**, **Elena Sereda**, **Valeria Gagealov**. Ce se întîmplă cu ei? **Nimic**. **Cîntă!** (22.45).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 44, etapa din 2 noiembrie 1969

I. Elveția — Portugalia	x
II. Dinamo Buc. — U.T.A.	x
III. Polit. — F.C. Arges	1
IV. Crișul — Steagul roșu	1
V. A.S.A. — Rapid	x
VI. Jiul — Universitatea Cv.	1
VII. Farul — Dinamo Bacău	1
VIII. C.F.R. — Petrolul	x
IX. Șt. Bacău — Metalul Buc.	2
X. Metrom — Polit. Gl.	1
XI. Metalul Tg. — Portul	1
XII. Olimpia Satu Mare — Minerul B.M.	1
XIII. Gaz metan — C.F.R. Arad	1

FLACĂRA-ALBUM

Rika Zarai — poezie și luciditate în
muzica ușoară.

